

KORD BREKER

DOCK HOLIDAY

CENA 40 DINARA

BROJ 158

DOŠAO JE TIHO
I UŠAO U LEGENDU

BANDA NOĆNIH KONJANIKA

★ **DOK HOLIDEJ** ★

KORD BREKER

**BANDA
NOĆNIH KONJANIKA**

NIŠRO FORUM OOUR MARKETPRINT

**EDICIJA VESTERN ROMANA
DOK HOLIDEJ
Broj 158**

**Glavni i odgovorni urednik:
Svetožar TOMIĆ**

**Urednik:
Zorka ĆIRIĆ**

**Naslov originala:
Cord Brecker
BOOM TOWN!**

**Recenzija:
Radomir MILOSAVLJEVIĆ**

**Adaptacija i prevod:
Dragoslav MILOSAVLJEVIĆ**

**Lektor:
Sava DAMJANOV**

**Tehnički urednik:
Ferenc BARAT**

**Korektori:
Marta Mladenović
Julijana Pap**

**Štampa: 26. VII 1984.
Tržište: 7. VIII 1984.**

**Izdaje i štampa NIŠRO FORUM-OUR MARKETPRINT, Novi Sad, Vojvode Mišića 1.
Glavni i odgovorni urednik: Svetožar TOMIĆ. Urednik: Zorka ĆIRIĆ. Naslov originala:
Cord Brecker – BOOM TOWN! Copyright: UNIVERSUM PRESS.
Oslobođeno osnovnog poreza na promet, mišljenjem Pokrajinskog sekretarijata za
obrazovanje, nauku i kulturu SAP Vojvodine, broj 413-279/73. od 10 maja 1973. godine.**

Skriven iza retkih grančica ogolelog žbunja, krupan vuk sa načuljenim špicastim ušima posmatrao je trojicu konjanika koji su se pojavili na snegom zavejanoj ivici uvale i zategli vođice svojih konja tačno iznad brvnare u dolji ispod njih. Polegnuvši instinktivno po snegu, vuk je vlažnom njuškom omirisao vazduh naslućujući opasnost kada se konjanik predvodnik okrenuo u sedlu i tihim glasom rekao svojim pratiocima. Ne jednom je sa svog mesta vuk ispratio pogledom konjanike koji su stazom silazili u dolju. On je već dosta puta bivao u blizini ljudskih bića, jer je često obilazio oko kopača zlata da bi zgrabio neki komadić hrane odbačene na sneg. Nasuprot drugim pripadnicima vučjeg čopora, vuk Skar, jer pod tim imenom je ovaj vuk bio poznat među kopačima zlata utaborenim pored Snejk Krika, nije se bojaio čoveka. Ali, ovaj put instinkt mu je govorio drukčije.

Skar je nastavio da osmatra iz svog skrovišta kada su se konjanici uputili ka Adamsvoj kolibi. Jahali su u koloni po jedan, a na čelu je jahao mršav, koščat čovek obučen u jaknu od kosmatog dabrovog krzna. Taj konjanik je poterao svog konja do mesta gde se snegom opterećeni kedar povijao i nadnosio nad padinu i stigavši do njega, sačekao je da ga i ostala dvojica sustignu.

Jedan od konjanika ugledao je vuka i spustio ruku na dršku revolvera. Stari iskusni vuk nije se ni pomerio i ostao je miran kada je mršavi konjanik zadržao ruku svog pratioca na dršci oružja. Očigledno da iz nekog razloga nije želeo da se njihovo prisustvo oglasi pucnjavom. Odmah zatim oči konjanika okrenule su se od Skara prema kolibi. Jedna brvnara gnjezdila se u plitkoj dolji u samom podnožju kosine i bila je skoro skrivena visokim drvećem koje se nad nju nadnosilo, tako da je u to doba u kolibi već vladala tama. Dok su konjanici posmatrali kolibu, unutra je zaisijala petrolejka i njena žuta svetlost prosula se kroz mali prozor na četvrtastu snežnu površinu.

Konjanici su sjahali i ćutke povadili revolvere. Visoki mršavi čovek prišao je tiho nekoliko koraka do vrata i zakucao drškom revolvera.

— Jesi li to ti, Dok? — glas koji se čuo iz unutrašnjosti brvnare podsećao je malo na glas čoveka promuklog i mamurnog od popijenog viskija. Visoki čovek nije odgovorio na pitanje. Ostala dvojica stajali su bez pokreta, zgrčeni, napeti, sa revolverima uperenim u vrata. — Dok? — ponovio je isti glas pitanje, sada malo razgovetnije.

Sa severne strane, gde je uvala bila nešto otvorenija, dunuo je hladan vetar, donoseći šum sa udaljenih planina, šu-

meći i stenjući među krošnjama visokih kedara i rušeći sa granja višak nagomilanog snega na krov male brvnare.

Neko podnadulo, blede lice pojavilo se na prozoru i ogrubele, čvornovate ruke razgrnule su prijavu šarenu zavesu. Istog trenutka kada se na prozoru pojavilo starčevo lice, dva revolvera su grmnula kao prasak groma. Staklo prozora rasprštalalo se u hiljade komada i na starčevom licu pojavila se velika tamna rupa pre nego što je ono nestalo sa prozora. Trenutak kasnije u kolibi se čuo potmulu udar, kao pad tela na zemljani pod.

Vuk Skar se još više priljubio trbuhom na sneg, a odjek pucnjeva sliven u jedan odbio se od dalekih litica planine.

Dole ispred brvnare visoki konjanik je gurnuo ramenom vrata i ona su popustila. On i dvojica njegovih pratilaca nagrnuli su unutra.

– Gde ga, do đavola, može skrivati?

– Pogledaj ispod kreveta! Većina tih budala drži svoju žutu prašinu ispod kreveta!

– Za ime božije, požurite!

Brvnaom je odjeknulo trupkanje čizama, lomljenje prevrnutog nameštaja, zveket razbijenog stakla polomljenog ogledala koje je bilo bačeno sa zida na pod. Pohlepne, žurne ruke pustošile su kolibom jer je napadače sve više obuzimala neodoljiva, bolesna žudnja da se dočepaju zlata. Odjekivale su kletve, vojničke psovke, stenjanje od napora. Zatim se u jednom trenutku iz grla jednog uljeza razlegao oduševljen krik i odjek tog krika proneo se snegom zatpanom doljom.

– Ovde je! Ovde, ispod poda! Evo kovčežica... Otvori ga!

Odjeknuo je još jedan pucanj.

– Sto mu gromova požuri, otvori ga!

Za trenutak je u kolibi vladala mrtva tišina. A onda...

– Evo ga! Zlato!

Pobedonosni poklič oteo se iz grla sve trojice bandita i odjeknuo padinama dolje. Za tren oka napadači su istrčali iz brvnare, noseći u rukama vrećice sa zlatom. Smejući se i čestitajući jedan drugome na postignutom uspehu, napadači su potrčali ka svojim konjima i pojahali. Kada su poterali konje, dan je već bio ustupio mesto prvim predzacima noći.

Konjanici su poterali konje kroz dubok, suv sneg. Šibali su umorne konje uzdama i kada su stigli do ivice padine, zastali su da bace poslednji pogled na mesto zločina. Zatim su odjahali ne progovorivši više ni jednu reč. Stari bezubi vuk posmatao ih je kako nestaju u krilu noći. Ubrzo posle toga sve je opet postalo tiho, čak i vuk više nije bio na svom skrivenom mestu u ogolelom žbunju.

*

– Svršeno je s njim, Rete, mrtav je!

Kratkonogi trapavi kopač zlata po imenu Ingltton čučao je nad telom ubijenog Adamsa.

– Prostreljen kroz glavu – primetio je Ret Nelson odbivši gust dim cigarete. Zlikovci!

– Pretpostavljam da su ga pogodili kroz prozor – promrmljao je Ingltton uspravivši se u tesnoj odaji osvetljenoj bledom svetlošću petrolejke koja je još gorela. Pahuljice snega još su neotopljene pokrivala njegovu izbledelu vojničku

uniformu. – Izgleda da su došli stazom niz padinu, namamili ga da izađe na prozor, prosvirali mu kuršum kroz glavu i upali unutra.

Privučeni pucnjima ubrzo su se pojavili i drugi kopači zlata čije su se kolibe nalazile dalje uz dolinu i čuvši prigušeni šum koraka na snegu, Nelson je bacio pogled kroz otvorena vrata. Nešto dalje od kolibe ugledao je braću Balsum i još dvojicu novih kopača zlata čije su se deonice nalazile dalje, na kraju doline. Sva četvorica konjanika požurili su prema kolibi.

Da li su našli Adamsovo zlato? – zapitao je Ingltan.

Nelson se osvrnuo po ispremetanoj kolibi, po isprevrtanom i razbacanom nameštaju rasparanim slamaricama, loncima pobacanim sa police i gurnutim tu i tamo po podu. Na podu se čak nalazila i mala požutela Biblija čiji su iskrzani listovi ležali zgužvani na polutrlim daskama.

– Sigurno da su ga našli – rekao je Ret Nelson ogorčeno. Klećao je pored jednog otvora u podu i zurio u praznu rupu. – Verovatno da je zlato bilo ovde skriveno.

Džim Balsum je trupkajući ušao unutra i ozbiljnog lica prešao pogledom po nemiloi sceni pustošenja. Njegov brat Reb zastao je na vratima dok su dvojica novajlija u dolini, Ejms i Vajldket Džons, gurajući se prošli pored njega i prestravljeni onim što su videli zastali odmah kod ulaza.

– Trebalo bi obavestiti šerifa – rekao je Vajldket Džons.

Džim Balsum se nasmejao gorko. – Šerifa? Nema ovde šerifa... Nema nikakvog zakona sem zakona revolvera.

Uostalom, ako bude potrebno nekoga obavestiti, to će učiniti Adamsov prijatelj Holidej.

– Ako se bude vratio ovamo i ako dozna šta se desilo. Video sam ga pre par časova, prošao je pored moje deonice – rekao je Vajldket Džons. Bio je to mršav stariji čovek sa opuštenom donjom usnom. – U prolazu mi je rekao da ide u trgovačku postaju.

– Vратиće se. Obećao je da će mi doneti dve boce viskija... da proslavimo dolazak u dolinu. – promrmľao je Vajldket.

– Birali su, znači, momenat kad je Adams sam kod kuće. Mora biti da su ga izvesno vreme posmatrali – rekao je Ejms zamišľeno, stojeći skrštenih ruku.

– Mislite li da su u pitanju isti zlikovci? – zapitao je Balsum. – Isti oni koji su i ranije napadali?

– Bilo ih je trojica, to se vidi – rekao je na to Nelson. – Tri traga se sasvim jasno razabiru od ivice jaruge pa do kuće i zbog toga mislim da je u pitanju ista banda koja je napala Stiva Makbrajda i starog Lindkvista.

– Ne samo njih – dobacio je Balsum hrapavim glasom – nego i Indijanca Kreknela. Desilo se to pre dve nedelje. Do đavola! Ova dolina postaje mesto u kojem je opasno živeti!

– Jeste li zapazili nešto? – pitao je Nelson zamišľeno.

– Šta?

– Da li vam je palo u oči da je Adams tek nedavno naišao na bogatu zlatnu žicu – ostali kopači zlata su se nemo zabuljili u njega, a od naleta vetra plamićak petrolejke je zadrhtao kao da će se ugasiti. – Razumete li šta hoću da kažem.

– Pričao mi je o tome – prevaljao je Ejms preko usana. – Naišao je na zlatnu žicu neposredno pre nego što se potok izlio. Naišao je, kako reče, na vrlo bogatu žicu. Pretpostavljam da su svi u dolini znali za to! Ovde se takve tajne ne mogu dugo sačuvati!

– To je istina – rekao je na to Nelson, zavijajući cigaretu prstima ukrućenim od ispiranja zlatnog peska u hladnoj vodi. – Ali, moram da vas podsetim da Adams nije jedini koji je naišao na zlato a da je neposredno posle toga poginuo.

– Šta hoćeš time da kažeš? – zapitao je Vajldket Džons.

– Pre nepunih mesec dana ubijen je Makbrajd, i to samo tri dana pošto je na svom terenu našao zlato. Posle njega Lindkvist je naišao na bogatije nalazište i nije prošlo nekoliko dana a on je ubijen s leđa i opljačkan.

– Do đavola, to je tačno! – složio se Balsum prisećajući se rečenih događaja.

– I sa Indijancem Kreknelom desilo se isto – dopunio je Ingltan gledajući zamišljeno ostale.

Nastalo je dugo ćutanje. Nelson je zapalio cigaretu na drhtavom plamičku petrolejke i plamen je obasjao njihova zabrinuta u uplašena lica.

– Izgleda kao da ti banditi ili slučajno naiđu na nekoga ko nađe bogatu zlatnu žicu, ili...

– Ili od nekoga dobiju obaveštenje.

Kopači zlata su se zagledali. U prvom trenutku na licima nekih od njih pojavilo se nešto kao sumnja, a onda je sa njihovih lica taj izraz nestao i svi su uprli poglede na Adamsovo telo koje je još uvek ležalo opruženo na podu.

– Šta hoćeš time da kažeš? – zapitao je Vajldket Džons bez okolišenja.

– Neko možda ima suviše dugačak jezik. Jasno je da ti zlikovci odnekud dobijaju obaveštenja! – Nelson je povukao dim iz zapaljene cigarete. – Obratite pažnju – nastavio je on dalje. – Ne pada mi na pamet da kažem kako čovek treba namerno da širi glasine i unosi smutnje u glave ljudi. Ali, sigurno je da među nama ima više takvih koji počnu da brbljaju čim malo nakrenu iz boce.

Duhovi su se istog trenutka uspalili. Svi u brvnari bili su ljudi čvrsti, naviknuti na život na granici, ljudi koje su nevolje šibale sa svih strana i koji su napustili udobnost gradova da bi došli ovamo da kopaju zlato, u nadi da će neko od njih postati srećni nalazač i da će sa malo truda iz zemlje ili vode izvući gomile žutog metala. Među njima bilo je čak ljudi van zakona, onih koji su živeli od danas do sutra, na ivici nerava, i Nelsonova primedba izazvala je kod prisutnih trenutnu reakciju.

– Da li ti to nas optužuješ, Rete? – zapitao je Ejms.

– Pripazi bolje na svoj jezik, Rete! – prasnuo je Vajldket.

– U redu, u redu! – požurio je Ret Nelson da popravi grešku. – To što sam rekao ne znači da sam mislio kako je to neko od nas ovde! Ali, činjenica je da ti zlikovci tačno znaju kada je neko od nas postao bogat i da to obaveštenje od nekoga dobijaju!

Začulo se odobravajuće mrmljanje. Zatim je Ingltan prekinuo žagor – Šta da radimo sa Adamsom?

– Ostavimo ga da leži tako kako je – izložio je Balsum svoje mišljenje. – Najpametnije bi bilo da ga Holidej nađe u

onom položaju u kojem smo ga mi zatekli. Posle toga neka on odluči o sahrani.

– Znae šta? – rekao je Nelson ozbiljno, otresajući prstom pepeo sa cigarete. Čini mi se da će ovde nastati pravi pakao kada se Holidej vrati. Vi ne znate tog čoveka, ali ja ga znam. O njemu se svašta priča, ali sigurno je samo jedno: on zna da ceni prijateljstvo i nikada nikome nije ostao dužan za učinjeno zlo. Da, gospodo, nastae pravi pakao!

II

Samo nedelju dana ranije, u već odmaklu jesen, rečica Snejk Krik tekla je mirno između visokih kamenitih obala. Bar takvu je Dok Holidej video kada je dojahao u Kolorado, u koji su hrlili mnogobrojni tragači za zlatnom srećom.

Sada je rečica tekla brzo, bremenita ostrim komadićima ledene skrame, nađošla i plaha, prelivajući se preko strmih obala u besnom trku ka velikoj reci koju je hranila svojom vodom. Vraćajući se kasno u noć putem koji je vodio od trgovačke postaje ka dolini, Holidej je jahao pored rečice. Rečica je vijugala kroz široku dolinu i na njenim obalama dizale su se stotine na brzinu sklepanih koliba u kojima su živeli kopači zlata.

Jahao je čvrsto uspravljen u sedlu. Ogrnut debelom bundom od medveđeg krzna Dok Holidej je izgledao glomazan, ogroman kao okolna brda, a ipak to nije bio njegov pravi lik. Bez te debele bunde kao nužne zaštite od hladnog vetra, Dok je u stvari pre bio vitak nego

krupan čovek. Visok skoro stodevedeset santimetara, smatrao se kao jedan od ljudi višeg rasta, ali se to nije zapažalo zbog skladno razvijenih širokih ramena i mišićavih ruku koje su se završavale čistim, negovanim šakama. U tom trenutku, dok je pognute glave jahao u susret hladnom vetru koji je nosio rojeve smrznutih pahuljica, ostavljao je utisak starijeg čoveka mada je stvarno tek bio prešao tridesetu. No njegovo lice, tačnije, izraz njegovog lica otkrivao je čoveka koji je dosta doživeo. Pre desetak godina kada je u El Pazu prvi put potegao revolver i usmrtio Ciska Romera, zavrteo je točak sudbine koji se od tada nije zaustavio. Romero je ostao da leži pokopan na groblju revolveraša, a Holidej je krenuo na dug put lutanja i bežanja od samog sebe. Romerov metak nije ga pogodio, ali je u njegovoj ličnosti urezao neizgladiv ožiljak, ožiljak nevidljiv za ljudsko oko, ali tim više bolan za onoga ko ga nosi. Taj ožiljak dao mu je izgled zrelosti i neke nedokučive udaljenosti koja mu je donela strahopoštovanje, ali ne i naklonost ljudi. Da nije bilo te udaljenosti i ozbiljnog, ponekad čak tmurnog izraza lica, ljudi bi Doka smatrali lepim čovekom zbog njegovog stasa, duge tamne kose, čeličnoplavih očiju i pravilnih ali oštih crta lica. Čak i ovako mnoga ženska srca bi brže zakucala pri susretu sa zagonetnim pustolovom, a ne mali broj pripadnica lepšeg pola nije se libio da to i javno pokaže. To je Doku pružalo izvesnu satisfakciju za hladnoću kojom je inače priman, ali nije moglo da izmeni tok njegovog života.

– Hajdemo, hajdemo, Mig – rekao je tiho svom snažnom ždrepcu goneći ga

da krene što brže, iako se ovaj malo us-tezao zbog klizanja kopita po mekanom snegu. Konj je poslušao i pošao nešto brže. Doku se činilo da je po zimi ovaj deo zemlje dalek i zabačen kao neko najdalje ostvro zaboravljeno od celog sveta. Oštar, hladan severni vetar du-vao je niz planinske grebene noseći sa sobom oblake pune snega, koji je za kratko vreme pokrio oštro stenje i zbog čega će dalje ispiranje zlata na tom delu biti skoro nemoguće.

Zlato!

Od kako se Dalekim zapadom prone-la vest da su na obalama Čeri Krika na-đeni zlatno zrnevlje i zlatan prah, hilja-de ljudi pohrlile su u Kolorado!

Zlato! Ta čarobna reč, koja ju u uši-ma odjekivala kao najlepša muzika, za nekoliko nedelja stvorila je od Denvera naselje u kojem su se gurale stotine gladnih kopača zlata željnih da što pre registruju svoja nalazišta. Reč zlato bi-la je mamac koja je tu dovela ljude, že-ne i decu spremne da pređu preko polo-vine kontinenta u potrazi za varljivom srećom. Zlatna groznica, kako su tu že-lju nazivali skeptici, iščupala je iz kore-na porodice, pa čak i veće društvene za-jednice, i pokrenula ih u fanatičan po-hod prema zapadu. Ljudi gladni bogat-stva natovarili su na pokrivena kola svu svoju imovinu i krenuli preko bes-krajnih prerija prema Koloradu kao re-ka sićušnih ljudskih bića ispunjenih nadom, pohlepom i fanatičnim optimi-zmom. Svuda oko Denvera bile su raz-bacane hiljade šatora, pokrivenih kola, brvnara i koliba od dasaka koje su se svakim danom širile stvarajući ogrom-an mravinjak. Poplava kopača zlata prešla je i preko Velike reke, pored Lo-

destona, sve do doline Snejk. Oni naj-uporniji i najbrži stigli su dotle i izgra-dili svoje kolibe na samoj obali rečice, gde su odmah počeli sa vađenjem fan-tastičnih bogatstva.

Ta velika seoba ljudi koji su kao izbe-zumljeni hrlili za zlatom povukla je i Holideja. Ne zbog samog zlata, jer on nije bio zahvaćen zlatnom groznicom, već zbog velikog broja ljudskih sudbina nagomilanih na jednom mestu iz kojih je, kao iz nekog ogromnog rezervoara sakupljene energije, očekivao da će is-kočiti nešto novo, čudno, neverovatno i neuobičajeno za neko drugo mesto, ali sasvim logično i normalno za takav živi ljudski vulkan. U stvari, vukao ga je Zapad i posle Denvera naišao je u tu dolinu sa vijugavom rekom i stotinama koliba na njenim obalama. Sa svakom pređenom miljom činilo mu se da sve više zalazi u neki ludi svet, dalek i drukčiji od svega što je do tada video. A onda je u jednom momentu naišao na nešto što ga je podsetilo na svet u kome je do tada boravio, tačnije naišao je na čoveka koga je upoznao još prvih dana svog boravka na Divljem zapadu: na Ričarda Adamsa.

Jedva je prepoznao svog starog po-znanika koji je nadnet nad potok veli-kom šerpom ispirao šaku peska. Vreme i brojne tegobe pretvorile su starog Ri-ka u koštunjavu naboranu kožnu vreću. Kada je Dok zastao nedaleko od njega i pozvao ga po imenu, Adams je digao glavu. Za kopača zlata usredsređenog samo na tepsiju za ispiranje to je bio neobičan pokret i značio je da Adams još nije sasvim pao u ropstvo žutom me-talu. Radost je osvetlila njegovo lice ka-da je prepoznao došljaka. Pozvao je

Doka da sjaše i ostane kod njega na večeri. Želeo je da sa njim podeli radost svog uspeha.

Dok je ostao te večeri i još nekoliko dana posle toga. Nije kopao zlato i nije se obogatio kao Rik Adams, ali je ipak postao bogatiji za nekoliko novih saznanja. Shvatio je još jednom koliko žed za bogatstvom može uništiti čoveka. Srećom, sa Rikom Adamsom to nije bio slučaj jer je stari kauboj i lovac imao svoj određeni cilj. Hteo je da sakupi samo onoliko zlata koliko mu je dovoljno za mirnu, bezbednu starost. Zbog toga je i pošao sa plimom kopača zlata i u početku se zadržao u blizini Denvera. No, za kratko vreme shvatio je da je stigao kasno. U zemlji je bilo još dosta zlata koje se moglo iskopati i jedva da bi koji dan prišao bez priče o nekom krupnom zlatnom grumenu koji je neko našao zahvaljujući velikoj sreći, ali sve u svemu, sada je oko Denvera bilo suviše mnog kopača i suviše mnogo sitnih deonica, tako da su ljudi skoro sedeli i radili jedan drugome na glavi. Zbog toga je Rik Adams krenuo još dalje na zapad i na kraju je čuo da se nova bogata nalazišta mogu naći duž rečice Snejk Krik.

Pošao je tamo i nije bio razočaran. Skoro istog trenutka kada je zakopao pijuk u pesak, izvukao je iz zemljine utrobe čitave pregršti sitnih zlatnih grumenčića. Odmah je registrovao svoje nalazište u Lodestonu i posle toga počeo da ispira zlatni prah i kopa zlatno zrnevlje tako reći pred vratima svoje brvnare. Rezultat svoga rada pažljivo je slagao u brvnari i Adams je nameravao da čim nakupi dovoljnu količinu ode u Lodeston u banku i tamo svoje bogat-

stvo pretvori u zelene novčanice. Konačno je izgleda njegovo dugogodišnje potucanje, mučan život kauboj, goroseče, planinskog lovca, izvidnika i možda još nekoliko drugih zanimanja bilo nagrađeno nečim vrednim. Ako ništa drugo, nalazište do kojeg ga je sreća dovela pri kraju života omogućile mu da doživi sigurnu starost u svom rodnom kraju, okružen prijateljima i znancima.

Holidej je prošao pored jedne male u-samljene kolibe. Kroz mali četvrtast prozorčić na njega je žmirnula petrolejka. Bila je to kućica Bita Rajnera, starog kopača zlata koji, kao i većina kopača u toj dolini, još uvek nije naišao na pravo bogatstvo. Naravno, tu i tamo Bit Rajner je iz korita rečice vadio po koje zlatno zrnice, ali to je jedva bilo dovoljno da mu omogući da preživi i da nastavi da se nada velikoj sreći.

Holidej je nastavio da jaše. Na jednoj strani pored njega rečica Snejk se spuštala i tekla preko kamenitih kaskada u malo šire koritance, mirnije po toku, na kojem se već bila uhvatila tanka skrama leda. Snežna bura ponovo ga je zasula pahuljicama snega koje su ga peckale po licu. No, Holidej je nastavio hrabro da jaše ka Adamsovoj kolibi, sa teškim džakom prebačenim preko sedla. Bila je to nedeljna zaliha hrane koju je kupio za svog prijatelja. Ista ta hrana bi na istoku koštala samo četvrtinu sume koju je dao u trgovačkoj postaji i Holidej se sa setom sećao da je obična flaša viskija ovde koštala pet puta više, a soba ček i desetostruko više nego u nekom drugom gradu na Zapadu.

Sada je već bio blizu kolibe i u mislima se vratio na svog starog prijatelja.

Obradovaće ga kada mu kaže da za zlatan prah i zrnevlje u Denveru plaćaju znatno više nego u trgovačkoj postaji. Već iskopano i isprano zlato omogućuje mu da ostvari sve što je želeo. Bio je spreman da, sigurnosti radi, pođe sa starim kopačem do Denvera i sačeka da Adams preda zlato u banku i stavi ček u džep. Posle toga, obojica će poći svojim putem i to će možda biti njihovo poslednje viđenje.

Sada se put spuštao naniže, pored jednog gustog borovog šumarka gde je snega bilo manje, i konj se kretao mnogo lakše i sigurnije. Koliba se nalazila odmah iza sledećeg grebena. Holidej je podigao glavu u očekivanju da je vidi i kada je Mig stigao do ivice grebena, mladi pustolov je ugledao svetlost ispod sebe. Poterao je konja dalje kroz sneg i u tom trenutku začuo zavijanje vuka. Prepoznao je taj zvuk koji je slušao već nekoliko dana i zaključio je da to mora biti vuk kojeg je stari Adams nazivao Skar. Obično je to zavijanje sadržalo u sebi notu dobrodošlice, ali večeras je u vučjem urliku bilo nečeg očajničkog i pustog. Stari Skar se slobodno vrzmao oko Adamsove kolibe. On mu je često bacao kosti i ostatke mesa kojima se bezubi vuk prehranjivao. Ali, izgledalo je da se iz nekog nepoznatog razloga stari vuk sada kloni Adamsove kolibe...

Sa sve jačim osećanjem nespokojstva Holidej se približio kolibi. Video je da su vrata širom otvorena i da se kroz otvor do snežnog pokrivača širi zrak žućkaste svetlosti. Pri nejasnom svetlu mogao je da razabere brojne otiske nogu i utaban sneg ispred kolibe.

Sa druge strane kolibe odjeknulo je

rzanje nepoznatog konja i Dok Holidej je instinktivno spustio ruku na dršku revolvera. Odmah se osetio nešto sigurnije.

Sa rukom na „koltu“ Holidej je prišao do otvorenih vrata. – Adamse!

U prvom momentu odgovorio mu je samo podrugljiv šum vetra koji je odneo njegov poziv.

– Adamse! – rekao je malo glasnije i izvukao revolver.

– Uđite unutra, mister Holideje! Bolje uđite odmah unutra.

Glas koji je čuo nije pripadao Adamsu, ali mu nije bio ni sasvim stran. Prepoznao je nabusit, dubok ton Reta Nelsona. Holidej je sjahao iz sedla i ostavivši svog zelenka nevezanog, žurnim koracima pošao prema vratima. U žurbi se okliznuo na ugažen sneg. Posrćući da bi povratio ravnotežu, uleteo je unutra i na usnama mu se zadržao krik užasa od onoga što je video. Njegov prijatelj ležao je na leđima na podu, osvetljen slabom svetlošću, lica nepomičnog, kao sleđenog. Unutrašnjost kolibe bila je ispreturana, a komadi stakla razbacani po podu. Doku se činilo da sanja ružan san. Zastao je pored tela, kleknuo i očajnički opipao starčevo srce. Jedva da je i primećivao čoveka koji je stajao pored njega.

– Mister Holideje... – bio je to zaista Nelson. – Ostali su otišli svojim kućama, a ja sam smatrao da treba da ostanem i da vas sačekam.

Holidej je digao glavu i pogledao Nelsonovo izborano lice. U početku zaprepašćen onim što je video, osetio je da ga obuzima žalost i da mu jad steže srce. Zar se zlo mora desiti baš onda kad je čovek na domaku sreće? Ta surova

igra sudbine ipak mu nije išla u glavu i pored toga što je znao da je život često ciničan i podrugljiv. No, stravičan prizor ga je naterao da progovori.

– Ko je to učinio? – izgovorio je promuklim glasom. Samo glas pokazivao je koliko mu je gubitak starog prijatelja teško pado.

– Pljačkaši zlata – rekao je Nelson tiho, dok je Holidej još držao ruku na Adamsovim prsima. – Banda noćnih konjanika.

Holidej se uspravio. Osećaj gubitka bio je odjednom nadvladan osećajem rastuće mržnje prema ljudima koji su učinili takvo zlo.

– Mislim da su odneli i zlato – rekao je Ret Nelson. – Dole na podu ima prazno skrovište.

– Do vruga sa zlatom! – procedio je Holidej kroz stisnute zube. U tom trenutku nije ni mislio na zlato, nije za njega davao ni prebijene pare. Sve njegove misli bile su pravljenе na nesrećnog Adamsa i zločince.

– Samo sam onako pomenuo – rekao je Nelson stidljivo.

– Rekoste da je to učinila neka banda?

– Ja i ostali tako mislimo – rekao je Nelson.

– Jeste li ih videli? Je li ih bilo ko video?

Nelson je odmahnuo glavom. – Čuli smo pucnje i pohitali smo ovamo. Ali, dok smo mi stigli, zločinci su već bili odmaglili... No, ostavili su tragove za sobom... tri traga. Po tome smo zaključili da to moraju biti noćni pljačkaši, sasvim sigurno oni.

– Jeste li ih gonili?

– Po ovakvoj noći? Mister Holideje,

ljudi imaju svoj posao i svoje kolibe kojima su se morali vratiti. Znao je to. Pošli su malo u poteru, ali su se posle kratkog vremena vratili. Plašili su se za ono što i sami čuvaju u svojim kolibama. Ja sam ostao ovde jer sam smatrao da treba da vas sačekam i da vam objasnim šta se desilo.

– Hvala, Rete – rekao je Holidej tiho, glasa prigušenog od bola.

– Da, to je sigurno banda noćnih konjanika – ponovio je Nelson uzbuđeno. – Način na koji je napad izveden potpuno je isti. Sve se desilo kao i obično. Čim je jedan od istraživača zlata naišao na bogatu žicu i obogatio se, trojica konjanika su se odmah pojavili kao da su sa neba pali, ubili ga i opljačkali sve ono što je s mukom stekao.

– Pasji sinovi! – Holidej je retko psuvao jer to nije odgovaralo njegovom mentalitetu i vaspitanju, ali u ovom trenutku u njemu je nadvladala neobuzdana ljutina. – To im neće proći! Neće se izvući proklete ubice! Pobiću ih sve do poslednjeg, Rete, sve do poslednjeg, kažem vam!

– Imaju više od dva časa prednosti.

Holidej je prišao vratima i zagledao se u tamnu noć. Sneg je bio prestao da pada i iza tankih oblaka s vremena na vreme je izvirivao bleđi mesec. Pri slaboj mesečini nejasno je mogao da nazre tragove koji su vodili od kolibe stazom prema ivici grebena.

– A šta... ko će sahraniti starog Adamsa – zapitao je Nelson.

– Ko će ga sahraniti? To će neko već učiniti, a ja znam šta bi Adams rekao da učinim kada bi mogao da govori – rekao je Holidej ozbiljno, odmeravajući na raširenoj šaci težinu svog „kolta“ sa

držkom od slonove kosti – i mislim da ću baš to učiniti. Njegova sahrana može sačekati dok se ja vratim. U svakom slučaju, ono što nameravam da učinim neće dugo trajati.

– Kako to mislite? Čak i ako ih stignete, oni će vas ubiti! – rekao je Nelson. – Njih je trojica protiv vas jednog, mister Holideje.

– Rete – rekao je Holidej ledeno – moj stari prijatelj je mrtav, čovek koji se celog života mučio, radio i pošteno živio. Prema tome, ja moram da pođem za tim zločincima i da ih pohvatam. Ako se ne budu hteli predati, onda ću ja biti onaj ko će ih kazniti i neka zakon ide do đavola!

– Mogu li ja nešto pomoći?

– Možda možete. Bilo bi dobro da malo počistite i uredite kolibu. A što se tiče sahrane, to ćemo organizovati kada se vratim.

Nelson je klimnuo glavom. – Dobro, mister Holideje.

Posle toga Dok Holidej je izašao iz kolibe na snegom pokrivenu čistinu. Žurno je otišao do mesta gde je ostavio konja i na svoje zadovoljstvo zatekao je životinju kako ga čeka. Vinuo se jednim skokom u sedlo i okrenuo konja uz padinu. Zelenko je živahno odgovorio na dodir peta u slabine. Holidej je gledao napred i čak nije ni primetio da je Ret Nelson izašao na trem ispred kolibe i ispratio ga pogledom.

Dok je jahao stazom uz padinu, Holidej nije osećao žalost. Za to će imati vremena i kasnije. Sada je njime vladala želja za osvetom i mržnja, mržnja koja je u njemu gorela poput vulkana. Gnev mu se skupljao u srcu, golicao ga po prstu kojim se pritiska okidač revol-

vera i zaslepljivao ga za sve drugo sem za nejasan trostruki trag koji se pružao konjskom glavom.

Praćenje tragova bilo je moguće samo zahvaljujući slaboj mesečini i ta sreća bila je dosta promenljiva, jer su se snegom bremeniti oblaci još uvek nadnosili nad planinske vrhove. Trag je vodio prema istoku i prolazio duboko kroz klanac. Ovde je bilo lakše pratiti trag, jer su visoke krečnjačke litice kanjona delovale kao prepreka vetru i sprečile da se tragovi zbrišu naletima snežne oluje koja je vladala do pre izvesnog vremena.

Holidej je nastavio da jaše kroz kanjon sve do izlaza i posle izvesnog vremena mesec su ponovo zaklonili teški oblaci, a vetar je zahućao novom olujnom snagom. Sneg je počeo da pada jače nego pre dva časa. Holidej je zategao vođice trudeći se da pogledom probije gustu noćnu tminu. Slab ostatak traga vodio je naniže, sa vrha prevoja prema zaravnjenoj dolji nalik na širu visoravan. Vetar je postao jači i snežna bura zaošijala je po brdskom grebenu. No, Dok Holidej se ipak nije predavao. Stopu po stopu, vodio je svog konja niz kamenitu padinu. S vremena na vreme potpuno je gubio trag, a s vremena na vreme, opet, uspevao je da tu i tamo pronađe u snegu slabe otiske koje bura još nije bila zatrpala. No, nastavio je uporno da jaše napred, posrćući pod naletima vetra. Posle izvesnog vremena video se samo kao nejasna silueta na svetloj pozadini snegom zavejanih litica klanca, kao jedina tačka života u beloj ledenoj divljini. Snežna oluja nasrnula je na njega novim naletom besa i u toku sledećih nekoliko minuta trag

ubica bio je potpuno zbrisan. Dok Holidej je zastao i ostao neko vreme da sedi u sedlu dok je oko njega besnela oluja, a zatim je neodlučno usmerio svog konja u zaklon ispod jedne nadstrešnice od kamena koja se izdvajala iz lica okomite planinske litice. Tu, u relativno zaštićenoj pećini, mogao je sačekati da oluja prestane. Mučilo ga je osećanje očajanja i neuspeha, ali sada je bar znao kojim pravcem su zločinci pobjegli. Kada se vreme bude rasčistilo, on će dalje nastaviti tim tragom kroz planinsku kamenitu pustaru. Nastaviće put osвете.

*

Dok Holidej nikada nije bio preterano religiozan čovek, ali se ipak sećao nekoliko svećanih reči koje je propovednik iz njegovog rodnog grada izgovarao u prilikama sličnim ovoj. Uspeo je bez mnogo muke da izgovori nekoliko rečenica molitve, a onda je bacio šaku ledene zemlje u dubok grob. Komadi zemlje tupo su odjeknuli pri udaru u nepomično telo i kada je zatrpavanje humke bilo okončano, Dok je sa zemlje uzeo grubo istesan drveni krst koji su kopači zlata napravili. Na krstu je bilo upisano ime Rika Adamsa, urezano grubim rukama i oštrim lovačkim nožem.

Ričard Adams

umro 1878. godine u 66. godini.

Kada je krst postavljen u čelo humke, Ret Nelson je stavio na glavu šešir i stavši pored Ingltona zapalio cigaretu.

– Moram priznati da ste lepo izgovorili one reči, mister Holideje – pohvalio je Nelson Holideja. – Kao pravi propovednik.

– To nije nikakva umetnost, Nelson – rekao je Holidej ukucavajući drveni znak u kamenito tvrdo tlo. – I vi biste to isto mogli učiniti ako biste se potrudili, možda čak i bolje.

– I šta sad nameravate da učinite – zapitao je Ret Nelson.

– Rekoste da ste izgubili trag? – dođao je Ingltan skrećući razgovor na značajnu očekivanu temu.

Holidej je poslednji put udario kamenom u drveni krst i odbacivši kamen zastao i pogledao u nebo. – Snežna oluja me je sprečila da stignem zlikovce, izbrisala je sve tragove.

– I šta sada? – bilo je to pitanje koje je cela dolina sebi postavljala i koje je Ingltan uobličio u tih par reči. I drugi kopači zlata bili su ubijeni zbog žutog metala koji su iščupali iz zemljine utrobe, ali ni jedan od tih nesrećnika nije imao nikog bliskog, nije imao čoveka kao Dok Holidej, koji bi ga mogao osvetiti.

– Trag je vodio kroz planinski prolaz i dalje prema istoku – rekao je Holidej. Stajao je pored drvenog krsta visok, čvrst, odlučan i mrgodan. Iza njega na istoku se belasala prva siva zora novoga dana koji se tek rađao. – Čini mi se, koliko poznajem ovaj kraj, da su trago-vi vodili prema reci.

– To bi onda značilo da su se banditi uputili prema Džesonovoj skeli! – rekao je Ret Nelson.

– Prema skeli na Koloradu? – primetio je Ingltan.

– Da, i pretpostavljam da su se uputili tamo – rekao je Dok.

– Ako su prešli preko reke Kolorado, onda možemo smatrati da su nestali i

da ih nikada nećemo naći – primetio je Ingltón sumorno.

– Po ovakvom vremenu nije bilo jednostavno preći reku – rekao je Holidej sa dosta samopouzdanja.

– Postoji samo jedan način da proverite jesu li vaše slutnje tačne – promrmljao je Ret Nelson.

– To i nameravam da učinim – objavio je Dok Holidej glasno. – Vratio sam se jer sam izgubio trag i jer sam hteo da prisustvujem Adamsovom pogrebu. Sad me više ništa ne zadržava.

– Džed Klark je dobar skeledžija – rekao je Nelson – i ako su ti zlikovci prešli skelom na drugu obalu, on će vam to bez sumnje reći.

Za trenutak je Dok Holidej zastao gologlav pored humke. Negde oko ponoći sneg je prestao da pada, ali svuda okolo priroda je ležala zakriljena debelim snežnim pokrivačem kao belim zimskim kaputom. Nelson je zatvorio vrata kolibe i svuda oko nje već se nalazio dosta debeo sloj neugaženog snega.

To je bilo mesto gde je stari Adams nameravao da okonča svoje avanture, svoj buran i mučan deo života. To je bilo mesto gde su mu surovi zločinci oduzeli život... Za taj zločin oni će platiti. Mržnja i bes ponovo su ovladali Dokom, prigušujući svako drugo osećanje. Morao je da proverí svoju slutnju da su ubice skelom prešli reku Kolorado. Ako bi to bilo tačno, onda ih je skeladžija Klark morao videti. Klark bi tada verovatno mogao dati njihov opis, a možda čak i njihova imena, što za početak nije bilo loše. Sa one strane nabujale reke pružala se prostrana ravnica, ispresecana samo katkad retkim kamenitim visoravnima i planinskim platoima na

kojima su pljačkaši mogli potražiti bezbedno sklonište. U ovakvim okolnostima, pronaći ih i isterati ih na čistinu bio je strašno veliki i težak poduhvat.

Pa ipak, Dok Holidej nije imao drugog izbora. Rik Adams ležao je pod zemljom. Njegova smrt morala je biti osvećena, a njegove ubice privedene pravdi. Ako to ne bude moguće, onda ih je u svakom slučaju morala stići zaslužena kazna... Holidejeva kazna!

Laganim korakom Holidej se uputio ka mestu gde ga je čekao njegov konj, odmoran i svež posle nekoliko časova ležanja i pune zobnice zdravog zrnevlja.

– Da li ćete se vratiti ovamo? – doviknuo je Ret Nelson za njim.

– Ne verujem. Ali, ko zna?

Nelson je progutao pljuvačku. – A... šta će biti sa nalazištem?

– Sa nalazištem? Ništa. Adams nije imao bliže rodbine, pa prema tome njegova imovina ostaje bez naslednika – odgovorio je Dok. – No, to je vaša briga. Moja je briga što trojica paklenih hulja žive, dišu i uživaju život, i što će verovatno uskoro ponovo nekoga udariti. Nameravam da pokušam da ih u tome sprečim... Po svaku cenu!

Nije rekao više ni reč. Stavio je nogu u uzengiju i vinuo se u sedlo. Zatim je okrenuo konja stazom uz padinu i zastao samo jedan kratak trenutak, kada je pogledom užarenih očiju obuhvatio poslednji put grob i kuću starog Adamsa.

III

Kolorado je tekao nabujao i bučan. Obično mirna reka sada je hućala kao

brza plaha bujica, mutne, zapenušene vode. Među zapenjenim valovima kovitlali su se komadići leda zajedno sa granjem, a katkad i celim stablima drveća, mrtvim životinjama, krhotinama i raznim otpacima iz prirode. Kada se Dok Holidej približio stanici skele, zapazio je da je voda poplavila deo rampe koja je vodila do mesta odakle se skela kretala. To mesto bilo je neka vrsta malog doka ili mosta preko kojeg se ulazilo u skelu. Sama stanica skele nalazila se malo izdignuta na visokoj obali do koje voda još nije došla.

Kada je Dok prošao pored oznaka stanice skele, sunce se s mukom probilo kroz mutne, otežale oblake. Tek što je stigao blizu zadnjeg dela postaje, vrata male kabine su se otvorila i jedna dežmekasta osoba pojavila se na ulazu. Džed Klark bio je ćelav čovek crvenog lica, a uz to, pored svog snažnog okruglastog tela posedovao je par debelih snažnih ruku i par izduženih mišićavih nogu. Kada je ugledao Doka Holideja, skrstio je ruke na prsima, očigledno nezadovoljan što ga neko uznemirava.

– Mister – doviknuo je Klark – ako nameravate da pređete preko ove stare razljućene dame, bolje da ponovo razmislite!

Holidej je kritičkim okom pogledao reku i oslušnuo neprijatno bučanje uskovitlane matice. – Izgleda prilično nabujala i nemirna – primetio je.

– Prošle noći prešao sam preko samo zbog toga što su moji putnici to uporno zahtevali. I malo je nadostajalo da se svi podavimo. To će svakako biti moje poslednje prelaženje preko. Nemam nameru da više vozim skelu sve dok se voda ne smiri... A vi ako želite da pređete

na drugu obalu, možete da preplivate, samo što vam ja to ne bih preporučio.

Holidej je sjahao iz sedla. – Mogu da čekam – rekao je.

Klark je zadovoljno protrljao ruke. – Lepo – rekao je otežući. – To je zaista prijatno čuti ovih dana, mister! Ljudi su u poslednje vreme vrlo nervozni i uvek im se nešto žuri. No, znajte da ćete možda morati da čekate i par dana, reka se neće smiriti tako brzo. Ali, ne treba da brinete, ja ću urediti da vam u postaji ne bude neprijatno. Da gospodine! Soba će vas koštati dva dolara za noć, plus hrana i onoliko viskija koliko god želite da popijete. Moje rezerve pića su skoro neiscrpne.

– O keaj, ostaću kod vas.

– Čujte! – Klark je zažmirio očima. – Nismo li se mi već negde sreli?

– Jesmo, baš ovde, na ovom istom mestu – rekao je na to Dok Holidej. – Pre izvesnog vremena prešao sam preko reke na putu za rudarsku dolinu.

– Naravno! – uzviknuo je Klark. – Vi ste onaj stranac koji se razlikovao od ostalih zašasavelih kopača zlata.

– Tačno, to sam ja.

– Pa kako ste, šta vas sada vraća ovamo? – zapitao je Klark srdačno.

Holidej je pružio ruku da popusti kaiševe na uzdi svoga konja. – Desilo se nešto što nisam predviđao kada sam o vama pošao. Slučajno sam našao jednog starog znanca i juče taj moj znanac je mučki ubijen.

– Do vraga! – izustio je skeledžija bez daha.

– Rekoste maločas da ste prošle noći prevezli preko neke putnike – rekao je Dok.

– Jeste, sinoć, za vreme one đavolje

snežne bure – rekao je Klark razljućen na samu pomisao kakvu je glupost napravio – ali ipak, bar su mi bogato platili.

– Ko su bili ti ljudi?

Klark se netremice zagledao u njega. – To su bili... to su bili neki ljudi koji su i ranije nekoliko puta prešli reku, ali ne znam njihova imena. Neka trojica koji se kreću brzo i ne zadržavaju se mnogo, kako bih rekao.

– Recite mi još nešto o njima, u stvari ispričajte mi sve što znate – bila je to neka vrsta naređenja, blago i tiho izgovorenog naređenja, ali ipak naređenja koje nije trpelo pogovora.

– Čujte, kao što sam vam već rekao, i ranije sam ih video i prevezao nekoliko puta, ali ne znam ni ko su, ni šta su, ni odakle su došli. Jedan od njih bio je nekakav mršav... stvarno mršav kao da je sama koža. Čini mi se da je on u grupi bio glavni, onaj što zapoveda. I ostala dvojica ličili su mi na opasne ljude, ako razumete šta sam time hteo da kažem. Njihov izgled nimalo mi se nije dopao, to je tačno! Imali su sa sobom više oružja nego cela četa konjice – Zastao i zapitao. – Zašto vas to interesuje?

– Recite mi još nešto o njima – zatražio je Dok nestrpljivo.

Klark se namrštió. – Čujte, mister, ne znam šta bih još mogao da vam kažem. Ti ljudi nisu bili nimalo govorljivi, a sinoć ih nisam mogao baš dobro osmotriti jer je bilo dosta mračno. Nekih posebnih detalja ranije nisam zapazio i sve što znam o njima to je da su malo govorili i da su na mene ostavili utisak opasnih ljudi. No platili su mi dobro. Sem toga, na neki način su bili nestrp-

ljivi i tako reći su me naterali da ih prevezem preko reke. Zapretili su mi...

– Revolverima.

Klark je uzdahnuo. – Pa, nije baš revolverom, ali pokazali su mi da imaju oružje, mister. Vidite, ja sam miran čovek i ne volim takve stvari. Ja nisam od onih koji se bez potrebe prepiru sa nekim. I tako, prevezao sam ih, ali ponavljam, bio je to najteži prelazak u mom životu... sećaću ga se do smrti.

– Ukoliko moje pretpostavke nisu pogrešne, vi ste prevezli ubice mog prijatelja.

– Do đavola! – rekao je Džed Klark i ponovo progutao vazduh. Zatim je ohrabreno dodao. – Odkud sam ja to mogao da znam?

– Znam da niste mogli znati i zato se ne ljutim. No, dok čekam, probaću nešto tog vašeg viskija – rekao je Dok. Njegov glas nije više zvučao zapovednički.

Mig je smeštem u jednu prostoriju sa zadnje strane stanice i vlasnik dereglije Klark pokazao je svom gostu njegovu sobu. Bila je to mala čista soba na prvom spratu, koja je gledala na reku. U sobi se nalazio jedan krevet, mali stočić i stolica. Na drugom stočiću u uglu nalazio se lavor za umivanje i bokal pun vode. Holidej se umio i posle toga sišao niz stepenice.

Donji poslovni deo skeledžijine stanice bila je jedna dugačka prostorija podeljena u dva dela. Pored udaljenog zida na suprotnoj strani stepenica nalazio se primitivan improvizovan šank, dok su se nasuprot šanka nalazili stolovi poređani u nizu i nekoliko klupa pored njih. Izgledalo je da Džed Klark zarađuje više novaca prodajom hrane i pi-

ća putnicima nego prevoženjem tih istih putnika preko reke Kolorado.

– Nasuću vam viski – rekao je Klark spremno i poneo puni bocu pića ka jednom stolu.

– Pridružite mi se – pozvao ga je Dok mada nije imao običaj da sedi i pije sa novim poznanicima. No, ovoga puta morao je učiniti izuzetak od pravila jer se nadao da će u razgovoru sa Klarkom doznati nešto čega se skeledžija nije setio.

– Ah – osmehnuo se Džed Klark – vi ste čovek po mom ukusu. Volim ljude koji mrze da sede sami i da piju sami...

– Pogotovu ako takav čovek kupi vaš viski i pozove vas da i sami okušate malo od njega – odgovorio je na to Holidej sa šeretskim prizvukom u glasu.

Klark je progutao primedbu praveći se da nije razumeo njeno značenje i u tom momentu spolja se začuo nečiji glas.

– Halo skela!

Poziv je dolazio spolja i skeledžija je skočio kao oparen i požurio prema vratima. Holidej je uzeo flašu i počeo sipati tečnost u čašu baš u momentu kada su se vrata širom otvorila. Ledeni vetar je ispunio upola zagrejanu odaju i stojeći na otvorenim vratima, Klark je oslonio stisnute pesnice na kukove.

– Mister Persival Penhendl Kutard, vama na službi, mister skeledžijo!

Holidej je ustao i prišao vratima. Po prvi put u toku poslednja dvadeset četiri časa on se od srca osmehnuo. Neposredno ispred ulaza u stanicu stajala su jedna pokrivena kola na kojima su masnim slovima bile ispisane reklame i poslovice, a na vozarevom sedištu sedeo je nakrivljen na jednu stranu mali dež-

mekasti čovek sa bujnim negovanim brkovima, odeven u komotno građansko odelo i sa polucilindrom na glavi. Na visokom sedištu mali čovek je ostavljao utisak potpune sićušnosti.

– Dobar dan – pozdravio ga je Klark.

– Dobar dan vama, ser! – rekao je Kutard glasno i osmehnuo se šireći ruke kao da će zagrliti svog domaćina. – Pretpostavljam po izgledu ove rečice da danas verovatno neće biti prevoženja preko?

– Vaše pretpostavke su tačne – rekao je Klark, takođe sa osmehom. – Kada je ova stara gospođa reka u ovakvom raspoloženju, onda prelaženje preko nije preporučljivo. Kad se voda umiri, nastavićemo sa vožnjom, a do tada... – slegnuo je ramenima nemoćno i osvrnuo se oko sebe.

– To znači, ako bih tako mogao da kažem, da smo privezani na ovoj strani reke?

– U istom ste položaju kao i ovaj gospodin – rekao je Klark i pokretom glave pokazao na Doka Holideja. – A ono što sam ponudio njemu, važi takođe i za vas.

– A šta ste vi to ponudili tom džentlmenu, dobri čoveče?

– Krov nad glavom i krevet za dva dolara, a hrana i piće posebno, koliko bude izašlo – rekao je skeledžija. – Možete ostati sve dotle dok se reka ne stiša.

– Viski! – rekao je Kutard pogladivši se rukom po licu. – Ja se užasavam tog pića!

– Šta, ne podnosite ga?

– Ja upotrebljavam alkohol samo u medicinske svrhe – izjavio je svečano Persival Penhendl Kutard.

– Jeste li vi trgovački putnik – zapitao je Klark šetajući pogledom po reklamama ispisanim krupnim slovima na platnenom krovu i stranicama kola.

– Ni govora, ni reči o tome da sam obična dućandžija! – usprotivio se Kutard. – Ja sam čovek koji nudi robu i usluge za opšte dobro svih ljudi, gospodine!

U tom momentu Persi Kutard je ustao na svom sedištu i zauzeo impozantnu pozu, kao da se obraća mnoštvu ljudi oko sebe. – Ja sam jedini predstavnik doktora Dikinsona i njegove lekovite vodice – rekavši to, ponosno je pokazao rukom na jedan oglas ispisan crnom masnom bojom. – Kada ste umorni i slabi, i kada želite da budete čili i veseli, uzmite samo lekovitu vodicu! Ona će vam garantovano ublažiti stomachne bolove, otkloniti srčane smetnje, ublažiti bolove u leđima, lumbago, išijas... sve na ovom svetu leči lekovita vodica doktora Dikinsona!

– A šta znači ovaj znak kojim se reklamira Hemlijeva vodica za rast kose? – upitao je Klark pokazujući prstom jedan drugi znak na platnu.

Kutard je ostrim okom pogledao skeleđijinu potpuno голу glavu i diskretno se zakašljao. – Pa znate, ovaj...

– Ovde piše da bi od te vodice bujna, gusta kosa izrasla i na golom jajetu? – izustio je Klark optužujućim glasom.

– To je malo pesnički rečeno. Mi volimo kad se naši kupci i nasmeju, pored toga što im naša roba donosi korist.

– A šta mislite za mene? I meni bi nesumnjivo trebalo malo kose! Poslednja dlaka mi je otpala pre nekoliko godina!

– Gledajući vaš slučaj, čini mi se da će trebati malo više vremena da vam

kosa izraste, gospodine! Ali, uveravam vas da će vam Hemli dati sve garancije da ćete posle dve nedelje redovne upotrebe njegove vodice imati vašu kosu isto tako bujnu kao što je nekad bila... ili će vam u suprotnom vratiti vaš novac!

Klark se sumnjičavo počeo posvojiti golom lobanji. Holidej je uspeo da prikrije osmeh. Znao je da su dve nedelje dovoljno dug vremenski period da prodavac lekovite vodice izmakne na bezbednu udaljenost. Posle dve nedelje on će verovatno biti miljama daleko, prodajući svoju lekovitu vodicu na nekom drugom mestu, i bes Džeda Klarka neće moći da mu naškodi.

– Možda bih mogao da pokušam – rekao je Džed Klark. – Koliko košta?

– Reći ću vam nešto – rekao je Persi Kutard sa nametljivom iskrenošću. – Ja sam čovek koji je spreman na ustupke. Daću vam dve flašice moje vodice za rašćenje kose, a zauzvrat vi ćete nam dati besplatan stan i hranu! Kako vam to izgleda?

– Vama...?

– Da... ovaj... moj pomoćnik je u kolima, ser – objasnio je putujući trgovac zbunjenom skeleđiji. Okrenuo se na sedištu. – Leni! Dođi ovamo napred i donesi dve flašice vodice za kosu!

Dok Holidej je zainteresovano pogledao kada se platno na kolskom prostoru otvorilo i kada se pored vozarevog sedišta pojavila jedna vitko građena osoba. Za trenutak Holidej je pomislio da je trgovčev pomoćnik neki dečak, ali je ubrzo promenio mišljenje. Istina, lice te osobe delovalo je dečjački na prvi pogled, a tome je dosta doprinosila i kratko šišana muška frizura, ali ni jedan dečak nije mogao imati tako zaobljena

prsa, koja bi košulju ispunjavali tako kao što je bila ispunjena košulja trgovčevog pomoćnika, čvrsto zategnuta ispod upola otvorenog krznenog kaputića.

Sa osmehom na licu, pružajući dve male bočice sa šarenom etiketom, devojka je rekla – Evo vodice, ujače!

– Dete me naziva ujakom – objasnio je dvojici svojih slušalaca Persival Penhendl Kutard – ali, činjenica je, naravno, da nismo ni u kakvom srodstvu.

– Ma šta mi kažete – rekao je Klark uzimajući iz devojčinih ruku dve bočice lekovite tečnosti.

– Ja sam je našao – nastavio je Kutard. – Ona je napušteno siroče, kći jedne nesrećne prostitutke ubijene u nekoj uličnoj tuči u San Francisku. Žalosna priča, kao što vidite, ali devojka je zaista zlatna.

Devojka izgleda nije bila ni najmanje uvređena ovakvim iznošenjem njene životne istorije. Možda je tu priču već mnogo puta čula iz usta njenog dobrotvora i možda je otuda na nju već bila oguglala.

– Ja sam je sam odgojio – nastavio je Kutard ponosnim glasom. – Naučio sam je da čita i piše, da se moli bogu, da sprema i kuva, da se lepo ponaša... jednom rečju, sve što zna, naučila je od mene! I evo vidite, ona je sada prava mlada dama!

Dok Holidej je na sebi osetio devojčin zainteresovan pogled. Bio je to otvoren pogled iskrenih očiju, kojim ga je obuhvatila od glave do pete, i on joj je uzvratio sličnom merom. Zapazio je da devojka ima fino srcoliko, izduženo lice, kao nebo plave oči i mali prćasti nos sa širokim, čulnim nozdrvama. Lenina

kosa, kratko podšišana, bila je tamna, skoro crna i na krajevima podvijena u lokne koje su izvirivale ispod male, kočetno nameštene krznene kape.

– Važi – rekao je Džeb Klark, vagajući u ruci flašice čudotvorne vodice koja je trebalo da mu daruje novu bujnu kosu – rizikovaću sa vama. Oboje možete ostati u postaji dok voda ne padne i dok vas ne prevezem, a u zamenu za to ja ću uzeti ove bočice sa vodom.

– Dogovoreno! – rekao je Kutard i nagnuvši se iz kola, stisnuo Klarku ruku. – Vi ste pravi džentlmen!

– Ako već ne pijete viski – rekao je Klark – onda ću morati da vam pripremim bar kafu.

– Kafa, ser, sadrži kofein i druge štetne sastojke.

– Đavola sadrži!

– Međutim, u ovoj prilici, ser, ja ću zanemariti moje principe i pristaću da popijem to otrovno piće – rekao je putujući trgovac žurno, kao da se pobojavao da će skeledžija odustati od svoje ponude. Žustrim, živahnim pokretima sišao je sa kola. Mala devojka, siroče Leni, skočila je sa kola lakim, gracioznim skokom.

– Uđite unutra – pozvao ih je Klark – i pošto ćemo svi zajedno ostati ovde izvesno vreme, upoznajte se sa mister Holidejem.

– Džon Holidej – predstavio se pustolov pozdravljajući ih.

– Vama, mladi gospodine – rekao je Persi Kutard zagledajući pažljivo Holideja – sigurno neće trebati nikakva čudotvorna vodica za rast kose!

– Nadam se da neće!

– A možda... moja druga vodica, ona

za lečenje svih bolesti? – zapitao je putujući trgovac s izrazom nade na licu.

– Čini mi se da će mi za sada viski i pivo biti dovoljni da me održe u dobrom zdravlju i kondiciji – rekao je Dok praveći nezainteresovano lice.

Persi Kutard i Leni pridružili su se Holideju za stolom. Devojka je prema Holidejevoj računici bila negde blizu dvadesete, verovatno osamnaest ili devetnaest godina stara, i kako mu je izgledalo, bila je lepa kako se samo zamisliti može za devojkicu odnegovanu u divljini zapada i odevenu na malo neuobičajen način. Devojka je na sebi imala uzane „levis“ pantalone i jaknu od krzna, a na nogama dugačke crne čizmice od mekane kože, dok je na glavi nosila krznenu kapu mangupski nakrivljenu na jednu stranu.

– Jeste li i vi prikovani za ovo pusto mesto, mister Holideje? – zapitao je trgovački putnik.

– Da.

– Nameravate li za Lodeston kao i mi?

Lodeston je bio gradić izgrađen negde na sredini prostrane nizije, u senci visokih planinskih visoravni, koji je za svoj nagli procvat imao da zahvali najviše zlatnoj gorznici. U tom gradiću, sada već velikom gradu, kopači zlata su morali da registruju svoja nalazišta ako su hteli zakonsku zaštitu, a tu su i prodavali sve svoje zalihe iskopanog žutog metala, tako da je Lodeston u pravom smislu reči plivao u zlatu.

– Ja putujem prema planinskim visoravnima na drugoj strani reke – rekao je Dok Holidej – pa otuda mislim da ću verovatno proći i kroz Lodeston, mada ne verujem da ću se tamo zadržati.

– Idete li tamo poslom? – zapitao je Persi Kutard ljubazno, ne skrivajući svoje kurtoazno interesovanje.

– Idem tamo sa ciljem da se dočepam trojice bandita – izjavio je Dok Holidej ne trepnuvši.

Kutardu je zastalo nešto u grlu, a Leni se netremice zagledala u njega, ne skrivajući svoje sve veće interesovanje za tog čoveka prijatnog izgleda i odevenog u pristojno, skladno skrojeno građansko odelo.

– Da se dočepate trojice bandita? – zapitala je. – Jeste li vi neki predstavnik zakona ili tako nešto?

Holidej je srknuo viski. – Ne, mis, nisam.

– Lovac ucenjenih?

– Ne. Ni to.

Nastalo je dugo ćutanje puno nedoumice i zbunjenog isčekivanja. Zatim je Leni rekla blistajući očima. – Na Ruster Bendu sreli smo se sa jednim revolverašem, zar ne ujače?

– Da, bio je to neki dosta nezgodan čovek – rekao je Kutard mršteći se kao da mu nije prijatno da se toga seti.

– Ali, bio je dosta zgodan! – rekla je devojka.

– Leni! – rekao je Kutard povišenim tonom i nezadovoljno počeo vrteti glavom.

– Ako niste ni čuvar zakona, ni lovac ucenjenih, ni revolveraš, mister Holideje, šta ste onda? – zapitala ga je Leni.

Kutard se na to žurno umešao. – Leni, ne zaboravi na svoje lepo ponašanje! Ne smeš dozvoliti sebi da nepoznatim ljudima postavljaš takva pitanja! To nije učtivo.

– To je malo teže objasniti, mlada devojko – rekao je Dok ne obraćajući

pažnju na Kutardove reči. – Ja sam, tako da kažem, čovek koji dosta putuje. Idem iz mesta u mesto i upoznajem nove ljude i nove prostore. U ovom momentu gonim trojicu nitkova koji su ubili jednog mog prijatelja. Oni su posle zločina pobjegli i moj je cilj da za svoje nedelo iskuse kaznu.

Devojka je temperamentno, kratko uzdahnula zagledala se u svog sagovornika sa još većim poštovanjem.

– Gonite, dakle, trojicu razbojnika? I usudili ste se da na njih pođete potpuno sami?

– Neko je to morao da učini. Pošto tamo gde je zločin izvršen nema predstavnika zakona, onda sam tu dužnost ja uzeo na sebe – odgovorio je Dok. – Pretpostavljam da su se ti nitkovi uputili na puste visoravni iza planinskih ograna. Pošto je Lodeston jedini grad u blizini tih visija, dakle jedini grad u kome se mogu snabdeti hranom, municijom i drugim stvarčicama potrebnim za život u divljini, mislim da ne bi bilo loše ako bih svoju istragu počeo odatle.

Kutard je očigledno želeo da skrene razgovor sa nezgodne teme osвете i ubijanja. Vrpeljio se nekoliko trenutaka dok je trajao razgovor između Doka Holideja i njegove štićenice, a onda se prisetio da iz džepa izvuče kutiju sa cigarama. – Pušite li, mister Holideje?

– Da, ali pušim samo svoje cigare.

– Probajte moje, nećete se pokajati.

– Dobro, učiniću vam po volji mada nerado mešam duvane.

– Mi nameravamo da odemo do Lodestona, mister Holideje, i da tamo upoznamo ljude i ukažemo im na vrednost i lekovitost naših medicina.

– Tako?

– Možda ćemo putovati zajedno, mister Holideje? – rekla je Leni ne skrivajući nadu da će lepi pustolov biti u njihovom društvu.

– Možda.

Holidej je netremice gledao mladu devojkicu i kotrljao cigaru između kažiprsta i palca.

– Cigare nabavljam direktno iz Havane – rekao je Kutard sa ciljem da na Holideja ostavi što dublji utisak.

– Poverovaću vam to što kažete – rekao je Dok. Kresnuo je šibicu i zapalio cigaru. Duva je bio toliko ljut da bi zagušio i mazgu. Zakašljao se i kada je povratio dah, nije mogao da izdrži da ne primeti. – Kažete direktno iz Havane, zar ne?

– Da, da, direktno iz Havane! – zaklimao je glavom Persival Penhendl Kutard kao da se kune. – I sad, kad vas malo bolje pogledam, čini mi se da će vam ipak biti potrebna moja lekovita vodica, mister Holideje!

Užurbani skeledžija Klark doneo im je hranu i toplu kafu i uz pomoć svog kuvara Kineza stavio je na sto. Izgledalo je da u postaji na skeli nema ni jedne žene. Putujući trgovac upustio se za vreme večere u dugačku blagolagoljivu tiradu protiv pohlepe onih ljudi koji su u naprednom Koloradu tražili zlato. Zvučnim glasom nastavio je da govori o raznim opasnostima i zlu koje vreba u gradovima u blizini zlatonosnih područja, o sve većim cenama, o sumnjivim ženama koje su jednostavno preplavile gradove u zlatonosnom području, o banditizmu, pljačkama, krađama i mnogo čemu drugom, ali Holidej ga više nije slušao. Misli su mu se vratile na zlosrećnog Adamsa, na njegov mučan i

prazan život i na njegove ubice koji su se nalazili tamo negde na drugoj strani reke. Kako da ih nađe bila je misao koja ga je neprestano zaokupljala? Trag koji su za sobom možda ostavili sada je sigurno zatrpan snegom. Da li su se ti nitkovi zavukli negde u neku špilju na visoravni? Ili su se možda nalazili negde oko Lodestona? Morao je da najpre pokuša u Lodestonu. U tom gradu bio je samo jednom, i to onda kada je putovao za dolinu Krik i kada je prolazeći gradskim ulicama video kakve se silne količine zlatnog grumenja i zlatnog praha bukvalno prosipaju na njegovim ulicama. Sećao se jasno toga dana. Razmišljajući sada o onome što je tada video i doživeo, došao je do zaključka da Kutard, iako i sam prevarant i smutljivac, nije mnogo grešio kada je govorio o raznim opasnostima koje čoveka vrebaju u gradu punom zlata.

– Mister Holideje! – Holidej se trgao iz misli, svestan da mu se Leni obraća. – Slažete li se s ovim što ujak kaže?

– Ne verujem da je slušao ono što sam govorio – promrmljao je Kutard nezadovoljno.

– Žalim, ali zaista nisam slušao.

Leni je podigla glavu i osmehnula mu se. Za trenutak Dok je osetio da ih spajaju neke veze uzajamne naklonosti. A onda je okrenuo glavu i odbacio svaku pomisao na neki sentimentalni odnos. Osećao je da ta devojkica gaji za njega neko dublje interesovanje i u drugačijim okolnostima možda bi se moglo desiti da dođe u iskušenje da sa tom sićušnom, krhkom, živahnom mladom ženom, sličnom filigranskoj lutki, razvije neke drugačije, prisnije odnose. No, u tom trenutku to nije bilo moguće jer je

bio zaokupljen sasvim drukčijim brigama.

– Mislim da je vreme da pođem u svoju sobu – rekao je i udaljio se.

Nešto kasnije stajao je pored svog prozora i zamišljeno posmatrao razbesnelu reku koja je šumno tekla pred njim. Zraci sunca presijavali su se na njenoj površini kao milioni dragulja, a na obalama beleo se čist snežni pokrivač. Uhvatio je sebe u razmišljanju o prostranstvima na istočnoj strani reke. Izdignute iznad prostrane ravnice dizale su se nejasne siluete planinskih visoravni, pokrivene i izgubljene ispod snežnog pokrivača. Tamo negde možda će se sukobiti i stati licem u lice s ubicama, licem u lice sa neizbežnom sudbinom. Odbacio je ono što mu je u ruci ostalo od trgovčeve toliko hvaljene cigare, ispratio pogledom njen lučni put i sačekao dok se užareni vrh nije ugasio u ledenom snegu. Zatim je zatvorio prozor.

IV

Iza njih Klark se pripremao da praznu deregliju vrati preko reke na drugu obalu.

Pre nekoliko trenutaka putnici su prešli uzavreli Kolorado na opterećenoj deregliju koja je, nošena bučnom maticom, opasno zatezala dvostruki konopac prebačen sa jedne do druge obale. Pošto su ipak srećno stigli do cilja, putnici su se pripremali da izađu na put. Kutard je proveravao da li su mu kola sasvim ispravna, a devojkica je ćutke sedela na vozaarskom sedištu. Sa svoje

strane Holidej je sedeo na svom konju nekoliko metara više uz obalu, čekajući da se procedura oko proveravanja kola završi. Prethodno se sa svojim novim poznanicima saglasio da će ih pratiti na njihovom putu do Lodestona.

– Dva dana u toj bednoj krčmi na obali! – žalio se Persi Kutard. – Kakva dosada i gubitak vremena. Sva sreća što taj boravak nismo mnogo platili, ali nismo ništa ni zaradili. Prodali smo samo jednu dodatnu bocu sirupa za raste-nje kose mister Klarku!

Holidej se osmehnuo. Vozač dereglije je posle dva dana upotrebe sirupa za kosu odnekud zapazio da su mu na čeli izrasle tri male tanke dlačice i oduševljen time što je video, odlučio se da kupi još jednu bocu vode za rast kose, smatrajući da je to mudra i zdrava investicija.

Holidej je poterao konja još nekoliko metara i izbio na vrh kose obale. Odatle je osmotrio put. Put je vijugao između dva manja šumarka i pružao se dalje pravom linijom kroz ravnu preriju.

Odmah zatim Kutard se popeo na vo-zarsko sedište i uzevši dizgine u ruke, širokim pokretom pljesnuo vođicama konje po leđima. Kola su se trgla i pošla napred, ostavljajući za sobom trag točkova u mekanom plitkom snegu. Iza njih reka je žuborila u svom brzom hodu ka moru u koje se ulivala. Holidej je pošao nešto napred sam, zamišljen. Dva duga dana i noći u toj usamljenoj postaji na obali reke izgledala su mu dugačka kao čitava večnost, a čekanje nije bilo svojstveno njegovom temperametu. Ta dva dana ličila su mu na najcrnje ropstvo i tek tada je mogao da shvati svu tegobu i jad zatvorskog života. Po-

mislio je u jednom momentu da je bolje biti mrtav nego provesti u takvom svojevolumnom zatvoru nekoliko meseci. No, to samo po sebi još ne bi ni bilo strašno, i dva dana su se mogla izdržati, kada to zadržavanje ne bi imalo rđavih posledica. Morao je sebi da prizna da je za to vreme trag ubica nestao i da će ga verovatno teško naći. Krenuvši odatle, mogli su poći bilo gde i mogli su se sada nalaziti na bilo kom mestu, no Holidej je gajio nadu da će mu Lodeston ipak pružiti neke mogućnosti i da, za početak, istraga u tom mestu neće biti na odmet. Dok je on zamišljeno jahao napred, Leni je nekoliko puta pokušala da počne razgovor s njim, ali je Holidej samo kratko učtivo odgovorio na njena pitanja i ponovo začutao. Nije mogao da misli ni na šta drugo sem na svoj glavni cilj, pronalaženje i sukob sa trojicom ubica. Izuzetak od toga bio je njegov spoljni izgled kojem je kao i uvek posvećivao potrebnu pažnju. Brijao se svakog dana, pazio da mu odelo i cipele budu čisti i uz to brižljivo podmazivao svoj revolver kako bi u svakom momentu bio spreman da se suoči sa onim što će neminovno doći.

Sunce je sijalo sjajno ali blede, sa nedovoljno topline u zracima. Slab jutarnji mraz bio je sledio površinu snega i stvorio tanku, glatku koricu na kojoj su se presijavali zraci sunca. Ništa se nije micalo u toj belojoj, nepreglednoj pustoši. Sada se više nije osećao ni najmanji dah vetra.

Put je vijugao blagim krivinama između niskih uzvišenja, očigledno bez pravog kraja. No, putnike to nije zbunjivalo. Oni su i očekivali dugačko putovanje, i uvek su pred sobom gledali

samo najasne obrise visoravni koji su se nazirali na horizontu.

Kratko vreme posle polaska sa reke, ravna prerija je ustupila mesto nešto neravnijem valovitijem predelu, pa je, što su se više približavali podnožju planina, i put bio sve valovitiji. Kada su zašli u malo viši otvoreniji predeo, počeo je da duva hladan vetar, ujedajući ostrim ledenim iglicama za lice i ruke. Svetlost dana počela je da slabi, i Holidej je zaustavio konja da bi Kutardu rekao kako će uskoro morati da potraže neko mesto za logor, s obzirom da u blizini nije bilo nikakve kuće ili drugog pogodnog skloništa.

Kutard je bio krajnje umoran i nije protivrećio Holideju, već je odmah spremno pokazao na jedno dosta zaklonjeno mesto, okruženo gustom šumicom. Holidej je poterao svog konja lakim kasom prema udoljici i praćen kolima koja su klizila preko suvog snega, stigao do ispod drveća. Odjednom Holidej je zategao vođice i naglo zaustavio svog konja.

Pogled mladog pustolova bio je prikovan za trag koji se ukrštao sa njegovim pravcem i za tamne mrlje pored tog traga. Nagnuvši se malo u sedlu, pošao je pogledom dalje za isprevrtnim snegom koji je označavao pravac traga. Na beloj, jasnoj snežnoj površini videlo se još nekoliko tamnih fleka. Iza njega, Persi Kutard je takođe zaustavio kola i pogledao isto ono što je Holidej posmatrao. I on i Leni odmah su uočili šta bi to moglo biti.

– Gospode bože! – uzviknuo je putujući trgovac prestravljeno. – Ono... ono liči na mrlje od krvi!

– Čini mi se da ste u pravu, Persi, to

će biti baš krv – rekao je Dok tiho. – Biće da je u pitanju neki ranjeni konjanik, po svemu mi tako izgleda, a sudeći po tragovima, rekao bih da je tek nedavno prošao.

– To... to bi mogao biti neki bandit! – rekao je Kutard oprezno.

– Poterajte kola malo dublje u šumu i tamo se ulogorite – rekao je Holidej zapovednički. – Zapalite lepu veliku vatru i stavite lonac da nam pripremite neko dobro jelo.

– A šta ćete vi da radite! – Lenin glas je podrhtavao više od uzbuđenja nego od straha.

– Neki čovek je u nevolji, mis – rekao je Dok pokrećući svog Miga u pravcu kojim je vodio krvav trag.

Nije hteo da joj objašnjava zakone i pravila života na Dalekom zapadu jer za to nije imao vremena. Neki čovek bio je u nevolji i trebala mu je pomoć, a oni su bili u blizini i morali su mu pomoć pružiti. Holidej nije mogao da prenebregne tu osnovnu ljudsku obavezu. Može biti, kao što ga je Kutard upozorio, da je čovek u nevolji bio neki bandit, ali to za Doka trenutno nije imalo nikakvog značaja, a sem toga, Dok je i priželjkivao da taj čovek bude bandit. Od takvog čoveka Dok je mogao očekivati da dobije neki podatak o zločincima za kojima je tragao. Ali, verovatnije od toga njegovog priželjkivanja bilo je da je u pitanju neki usamljeni putnik koji je sam pokušao da pređe kroz belu divljinu.

Tragovi su ševrdali tamo – amo, kao neka mirna reka koja teče ravnicom. Krvave mrlje i dalje su se jasno tamnile na čistom, belom snegu. Trag je vodio preko jednog grebena, a zatim se spuš-

tao u jednu dosta duboku jarugu oivičenu visokim borovima. Odjednom, Holidej je začuo zavijanje i urlanje vukova i zategao vođice. Taj divlji, divljačni urlik sledio ga je do srži. Mora biti da su gladne životinje namirisale krv i sada je ranjeni putnik morao postati njihov plen.

Holidej je petama podbo svog konja u trk, ali zbog dubokog snega konj je samo s mukom skakutao i posrtao. Zavijanje je u međuvremenu dostizalo vrhunac i postepeno se pretvaralo u urlike i lavež pomahnitilih šumskih vukova. Konjanik je nedaleko ispred sebe ugledao čopor vukova u pokretu, raspoređen kao četa vojnika spremnih da krenu u napad. Holidej je prešao preko jednog uzanog usahlog korita potoka i koliko je brže mogao poterao konja uz jednu blagu padinu. Stigavši blizu do vrha ugledao je razlog njihovog zavijanja. Jedan veliki ždrebac mrkov ležao je na krvavom snegu i bacakao se nogama mučeći se da ustane, a pored umirućeg konja nalazio se čovek u krznenom odelu. Vukovi su im se lagano približavali, obilazili u krug oko njih i s vremena na vreme režeći nasrtali, ali još nisu prelazili u pravi napad. Jedan od njih, očigledno vođa čopora, bio je već prišao skoro na lakat dužine od umirućeg konja. Bespomoćni čovek je očajnički pokušavao da se uspravi bar u sedeći položaj. U rukama je imao pušku sa dugačkom cevi, ali je nije držao tako kao da namerava da iz nje puca, već kao tojagu.

Holidej je hitro izvukao revolver iz futrole i palcem zategao obarač. Bojao se da puca jer je rastojanje bilo nepovoljno i mogao je raniti čoveka. U tom

momentu vođa čopora, jedan krupan vuk posivele dlake, skočio je do konja i zario mu zube u okrvavljenu slabinu. Životinja je očajnički njisnula, i kao da je to bio znak za napad, i ostali vukovi su nasrnuli, kidajući zubima komade sa još žive životinje. Čovek je uspeo da zamahne puškom i udarac kundaka razmrskao je jednu kosmatu vučju glavu i nekoliko vukova su ustuknuli metar-dva. Ali, odmah su nasrnuli ostali iz čopora i Holidej više nije imao izbora. Uperio je revolver i gromki tresak šestometka nadjačao je rezanje i urlanje čopora. Vuk predvodnik je poskočio i pao mrtav na sneg, a odmah zatim je i drugi vuk pao pogođen u srce drugim metkom ispaljenim iz Holidejevog pištolja. Čopor se pokolebao i ustuknuo, a ohrabrena nenadanom intervencijom i pomoći, nesuđena žrtva čopora se uspravila i počela da vitla puškom iznad glave. Vukovi su ustuknuli, režeći i kežeći zube. Holidejev revolver je ponovo grmnuo i još jedan vuk se mrtav pručio po snegu, pa je čopor obeshrabren počeo da se povlači.

Potstaknut dodirima peta, Holidejev konj je preskačući sneg krupnim skokovima pošao napred, a povijen u sedlu Holidej ga je usmerio pravo prema ranjenom čoveku, pucajući iz revolvera na vukove koji su bežali. Konačno je zategao vođice i skočio iz sedla na sneg. Čovek kome je spasao život prebacio je pušku preko jednog ramena, a drugu ruku pružio svom spasiocu.

– Mislim da vam dugujem život, mister! Ja se zovem Emeri, Piter Emeri – trgao se i bolno zgrčio lice, i Holidejev pogled se spustio do tamne mrlje na navlaci od ovčije kože, koju je ranjenik

nosio na nogama. – Sa mnom je bilo skoro gotovo, mister, i da niste naišli do proleća ne bi ostale ni moje kosti!

– Izgleda da je sa vašim konjem svršeno – primetio je Dok.

– Proklete zveri!

– Ko vas je to udesio?

– Banditi – Emeri je jedva procedio te reči preko usana ispucalih od zime. – Napali su me na pola dana jahanja odavde, opljačkali me, ranili mi konja i ranili i mene u levu nogu. Kao što vidite, prošao sam vrlo loše.

– Banditi, kažete?

– Da. Pretpostavljam da su mislili da sam kopač zlata i da uz sebe nosim dosta zlatnog praha i zrnevlja... Ali, prevarili su se. Ja sam, istina, nekada tražio za zlatom, u stvari došao sam na Zapad da bih kopao žuti metal, ali do sada još nisam iskopao ni jedno jedino zrnce. No, bez obzira na lepo ponašanje i moje nezgode i neuspehe sa zlatom, oni su mi uzeli sve do poslednjeg centa!

– Je li vam kuršum još uvek u nozi?

– Jeste. Boli me kao da mi je neko stavio usijano gvožđe u nogu!

Holidej se sagnuo i skinuo navlaku od ovčije kože do ispod kolena ranjenog čoveka. Rana od metka bila je velika i duboka, i Doku se činilo kao da je i kost oštećena, a možda i prelomljena.

– Išao sam lepo svojim putem – nastavio je da brblja Emeri – nadajući se da ću ipak stići u Lodeston, ili da ću bar naići na nekoga ko će mi pomoći. I konj i ja izgubili smo dosta krvi i to je još uvećalo nevolju, jer su vuci namirisali krv i pošli našim tragom – dodao je. – A kome mogu da zahvalim što sam još živ?

Dok je kratko počutao, a onda preva-

lio preko usana. – Nije mnogo važno, ali kad već pitate, zovem se Džon Holidej.

– Džon Holidej? – Emeri se zagledao u Doka kao da se nečega priseća, ali videći da se njegov sagovornik neprimetno namrštio na njegov zainteresovan pogled, uzdržao se od daljeg razgovora na tu temu. – Ja sam ovde nov, mister, tek sam došao u ovu pokrajinu bogu iza leđa.

Emeri je bio krupan, snažan čovek, skoro džinovskog rasta. Imao je dugu, grguravu crnu kosu i odgovarajuće nečesljane bakenbarde. Oči su mu izgledale melanholične, svetloplave, skoro vodnjikave boje i bile su usađene na lice koje je nekada verovatno moralo biti lepuškasto.

– Nestalo vam je municije – primetio je Dok kada je Emeri spustio pušku na zemlju.

– Oni banditi su mi uzeli municiju – objasnio je Emeri. – Uzeli su mi takođe i revolver. Sav pozelenim od stida kad se setim toga.

– Vaš konj... – rekao je Holidej primetivši da se bokovi konja još neprimetno pomeraju.

– Nisam imao ni srca ni metaka da ga ubijem, mister Holideje, i verujte da biste mi učinili veliku dobrotu ako biste ga dokrajčili. Žalosno je pustiti ga da se muči.

Holidej je pogledao živinče i skoro da je ugledao bol u njegovim očima. Prišao je do životinje i uperio revolver iza konjskog uha. Zategao je obarač, a Emeri je progutao knedlu i pogledao u stranu. Odjeknuo je pucanj i konj se još jednom grčevito bacio nogama, a onda se umirio. – Možete jahati sa mnom – rekao je Holidej Emeriju.

– Kuda idemo?

– Idemo do nekih ljudi sa kojima putujem – rekao je Dok. – Moraćemo da vam izvadimo taj kuršum iz noge, jer ćete inače dobiti trovanje.

Dok je pomogao Emeriju da se popne u sedlo, a onda i sam pojahao iza njega. Dok su se oni udaljavali, vukovi koje je Holidej pre toga rasterao pucnjevima prišunjali su se tiho do ivice grebena. Gladnim svetlucavim očima posmatrali su kako Holidej i njihov nesuđeni plen odlaze, a onda su se njihove oči okrenule prema lešini velikog mrkog ždrepcu. Lagano, korak po korak, čopor se počeo šunjati niz padinu. Posle nekoliko minuta bili su sasvim blizu svog plena i kao da im je neko dao znak, odjednom su bez rezanja i urlika jurnuli na svoju žrtvu. Trenutak kasnije čulo se samo muklo kidanje kože i mesa i krckanje kostiju pod gladnim zubima.

*

– Dajte mi samo malo viskija, malo starog, jakog burbona i sve će biti u redu – rekao je ranjenik škripeći zubima od bola. Crvenkasti odsjaj vatre poigravao je na njegovom licu. Kleknuvši pored njega, Leni je držala na plamenu dugačak oštar lovački nož.

– Imate li bilo kakvog viskija u kolima? – zapitao je Holidej trgovačkog putnika, praveći se da je zaboravio njegovu preziranje alkohola.

Kutard je na to uzviknuo kao da se zgraža. – Zar taj otrov!

– Nameravam da mu izvadim tane iz noge – rekao je Holidej – i to će dosta boleti. Emeriju treba nešto što će mu

ublažiti bol, ali svakako ne vaša čudotvorna vodica.

– Ujače – rekla je Leni – zašto mu ne daš malo onog tvog specijalnog sirupa, onog što ga čuvaš za specijalne slučajeve.

– Šta? Koje? – Kutard je zbunjeno pogledao i počeo mrštiti obrve, kao da bi hteo da devojka to više ne pominje.

– Onaj sirup u kome ima viskija – rekla je devojka nedužno, praveći se da ne primećuje ujakovo mrštenje.

– Leni! – rekao je trgovački putnik glasom koji je otkrivao njegovo tobožnje užasavanje. – Taj sirup možda sadrži nekoliko kapi medicinskog alkohola i to je sve!

– Ujače!

– O kej, o kej, doneću ga.

Nekoliko minuta kasnije Emeri je drhtavim rukama uzeo jednu bočicu specijalnog Kutardovog sirupa za najteže bolesti. Ranjenik je uzeo bocu, otpio nekoliko gutljaja, a onda se usiljeno osmehnuo. – Kažete nekoliko kapi medicinskog alkohola, je li. Ovo je najbolji viski koji sam ikada okusio! – rekao je i zaklimao glavom na očigledno nezadovoljstvo Persival Penhendl Kutarda.

– Popijte celu bocu – rekao je Holidej osmehnuvši se.

– Naravno da hoću!

Sirup za najteže bolesti klokoćući je kliznuo niz Emerijevo žedno grlo. Holidej je sačekao nekoliko minuta da alkohol počne delovati, a onda je ćutke glavom dao znak devojci i ona mu je pružila usijan nož. Sačekavši nekoliko trenutaka da se nož ohladi, Holidej je prineo oštricu rani. Na njegov znak devojka je stavila Emeriju u usta komad sirovog drveta zavijen marami-

com, i ovaj ga je grčevito stisnuo zubima. Persvil Kutard je okrenuo glavu na drugu stranu i Holidej je zavukao vrh noža u ranu. Meso je slabo zacvrčalo, ranjenik se ukrutio, zgrčio i zastenjao kada je oštrica prodrlo kroz otvor rane. Zubi požuteli od duvana zarili su se u štap i ne obazirući se na ranjenikovo stenjanje Holidej je zario oštricu još dublje. Iz dubine Emerijevog grla otelo se mučno, bolno, neprekidno stenjanje, koje je povremeno prelazilo u prigušen krik, ali Dok je uporno išao nožem sve dublje. Najzad je naišao na tane. Kutard nije mogao da podnese tu scenu i udaljio se, ali je Leni ostala pored Holideja kada je ovaj počeo lagano da izvlači olovnu kuglu. Emeri se zgrčio, izvio se u luk i onda odjednom pao u nesvest, što je za njega značilo srećno olakšanje. Istovremeno, Holidej je uspeo da izvuče kuglu do izlaza rane. Kada je ugledala mali, ružan, ulubljen komad olova, Leni je pomogla Holideju svojim tankim, spretnim prstima i za tren oka tane je bilo napolju. Posle toga, Holidej je prelio ranu viskijem, a devojkica mu je pomogla da je previje na brzinu napravljenim zavojem od iscepanog komada platna. Time je konačno operacija bila završena i Dok je pogledao Leni u oči preko pacijenta koji je ležao u nesvesti.

– Hvala – rekao je Holidej.

– Nema na čemu – devojkica mu se osmehnula i tog trenutka kao da se ledena kora do tada nagomilana između njih odjednom otopila, i Dok je za moment zaboravio na svoju smrtonosnu misiju.

– Bili biste dobra bolničarka – primetio je.

– Bolje bi bilo da ga ne ostavimo ovde, nego da ga unesemo u kola.

– Mister Kutarde! – dozvao je Holidej putujućeg trgovca.

Putujući trgovac je prišao i pomogao Holideju da onesvešćenog čoveka unesu u kola, gde ga je Leni pokrila ćebadima.

Vrativši se opet do vatre, putnici su seli i počeli piti tek pripremljenu kafu. U krošnjama drveća iznad logorišta zavijao je ledeni severac, ali oblaka nije bilo i sa tamnog neba sijale su zvezde kao gusto rasuti brilijanti.

Odjednom se Kutard naglo ispravio na svom mestu, kao da ga je neko ubo.

– Šta je sad? U čemu je stvar? – zapitao ga je Holidej pribrano.

– Do vraga! – dreknuo je Persival Penhendl Kutard skoro bez daha. – Setio sam se!

– Setili ste se čega?

– Još od kako ste doneli tog čoveka ovamo, preturao sam po glavi i pokušavao da se setim gde sam ga ranije video!

– I?

– Bilo je to u Dijegu! – rekao je Kutard. Okrenuo se prema Leni. – Ti se toga ne sećaš, draga moja, bila si tek malo dete! I Emeri je u to vreme bio mnogo mlađi i sem toga, nije nosio bakenbarde.

– Čega se to sećate, Persi? – zapitao je Dok.

– Sećam se jednog... ubice, revolveraša – rekao je Kutard naglašavajući dramatično svoje reči.

Holidej je zažmirio očima. – Šta hoćete time da kažete?

– Hoću da kažem da ovaj čovek kome smo pomogli nije ništa drugo nego najmljeniji ubica, revolveraš – prošaputao je trgovački putnik.

– Recite šta znate o njemu – zapitao je Dok.

– U to vreme nazivali su ga mirotvorac – prisetio se Kutard. – Onaj ko ga je tako nazvao sigurno je pogrešio u nazivu! Mirotvorac... kakva glupost! Gradski odbor najmio ga je da očisti grad i on je to zaista i učinio... ali, ne primenjujući zakon kao što je trebalo, nego pomoću sile i revolvera. Ubio je najmanje pola tuceta ljudi!

Leni je netremice zurila u svog ujaka.

– Ako je bio najmljen od građana Di-jega, ja ga ipak ne bih nazvao ubicom – rekao je Holidej.

– On je ubijao za novac – rekao je Kutard naglašavajući svaku reč. – Predstavljao se imenom Pit Emeri i imao je odštampanu posetnicu na kojoj je pisalo: revolveraš za iznajmljivanje. Te posetnice ostavljao je svuda gde je prolazio.

– U svakom slučaju, sada je zlosrećni kopač zlata – rekao je Holidej braneći onesvešćenog ranjenika, a podsvesno misleći i o drugim sudbinama, sličnim sudbini tog čoveka.

– To on kaže! – promrmljao je Kutard.

– Po mom mišljenju, mnogi revolveraši koji iznajmljuju svoje usluge nisu banditi – izjavio je Holidej otvoreno. – Neki od njih jesu ubice, to priznajem, jer rade svoj posao iz čistog zadovoljstva, ali znao sam dosta ljudi koji su iznajmljivali svoj revolver a nisu nepošteni ljudi.

– Čovek čije je zanimanje da ubija, po mom mišljenju nikako ne može biti pošten – rekao je Kutard dižući pobožno oči ka nebu.

Holidej je slegnuo ramenima. – Šta je

bio u prošlosti i šta je sada, konačno nije ni važno. Potrebna mu je pomoć i najmanje što za njega možemo učiniti to je da ga odvezemo do Lodestona.

– Da bi tamo nekoga ubio?

Holidej se mašio svoje srebrne tabakere sa cigarama. – Mislim da o tome ne vredi sada govoriti. Ja bih uzeo još malo kafe, Leni.

*

Kada se Pit Emeri probudio bila je već skoro ponoć. U početku je ležao bez pokreta, očiju stisnutih od bola koji je došao sa buđenjem, ali je posle kratkog vremena pogledao prema Holideju koji je pušio. Avanturista je sedeo naslonjen leđima na sanduk lekovite vodice, a iza njega, u dubini kola spavali su Kutard i Leni.

Emeri je zastenjao i Holidej je povukao dubok dim iz cigare. Odsjaj užarenog vrha cigare obasjao je njegove markantne obrve i prodorne čeličnoplave oči koje su se okrenule prema čoveku pokrivenom ćebadima.

– Oh! – zastenjao je Emeri bolno. – Izgleda da sam mnogo grešio kad me ovoliko boli!

– Svejedno, važno je da ćete preživeti – osmehnuo se Holidej.

– Zahvaljujući vama svima – rekao je Emeri promuklo. – Mnogo sam vam zahvalan, Holideje.

– Ako ste nam zahvalni – rekao je Dok – onda to pokažite time što ćete umiriti savest ovih ljudi.

Emeri se namrštio. – Šta hoćete time da kažete?

– Govorite tiše. Ne želim da ih probudimo... Kutard misli da ste vi neka

vrsta plaćenog ubice. Po onome što je rekao, on možda smatra da je trebalo da vas ostavim vukovima.

– A šta vi mislite?

– Nema mnogo ljudi koje bih prepustio vucima – rekao je Dok Holidej ozbiljno – ali bih ipak voleo da čujem i vašu verziju događaja.

– Popušio bih nešto.

Holidej se mašio svoje tabakere. – Imam samo tanke havane, ako hoćete.

– Tanke havane obožavam – rekao je Emeri uzimajući pruženu cigaru. – Šta Kutard zna o meni? – dodao je.

– Seća vas se iz Dijega.

– Bio sam tamo mirotvorac, sređivač – rekao je Emeri. – Ne stidim se onoga što sam tamo uradio. Poslao sam samo nekoliko gadova na groblje revolveraša.

Holidej je kresnuo šibicu i pripalio Emeriju cigaru.

– Ne stidim se ničega što sam učinio u Dijegu... ili bilo gde drugde – rekao je Pit Emeri bez okolišenja. – Meni je sada pedeset četiri godine i više od pola života živio sam kao revolveraš, iznajmljujući revolver onome ko plati. Za to vreme ubio sam više ljudi nego što želim da pomislim, ali uvek sam to radio otvoreno, licem u lice, i svaki od tih bio je nevaljalac koji zaslužuje smrt. Nikada nisam iznajmio revolver na štetu nekog poštenog i dobrog čoveka.

Dok Holidej je još jednom duboko povukao dim cigare. Pit Emeri ga je nertemice gledao u oči svojim čudnim svetlim očima.

– No, ja više nisam revolveraš – rekao je Emeri. – Govorio sam istinu kada sam vam kazao da sam sada kopač zlata.

– Ja lično ne dajem ni pet para, niti

na vašu prošlost, niti na vašu sadašnjost – rekao je Holidej slegnuvši ramenima. – Samo sam vam postavio nekoliko pitanja, jer mi je stalo do toga da Kutardu umirim savest.

Emeri se osmehnuo, ali je osmeh brzo nestao sa njegovog lica.

– Napustio sam revolveraški poziv i odao se traganju za zlatom ne zbog toga što sam želeo da steknem veliko bogatstvo, već zato što sam nameravao da počnem nov život. Biti revolveraš, čovek koji prodaje svoj revolver, nije ono što se obično misli! Ako čovek sredi nekog zlikovca učenjenog novčanom nagradom, odmah mu se na leđa natovare njegovi prijatelji iz bande. Ako, opet, u nekoj drugoj situaciji smaknete nekog gradskog siledžiju, može se desiti da vas šerif protera iz grada jer ste obavili posao koji je bio njegova dužnost, a to njemu smeta. Do đavola! Ni u jednom gradu zapadno od reke Pekos nisam rado viđen posetilac. Došao sam u Kolorado zato što me ovde ne poznaju. To jest, mislio sam da me ne poznaju! Obzirom da me je Kutard prepoznao...

– On neće nikome ništa reći.

– Ne bih želeo da se nešto sazna – rekao je Emeri odlučno. – Ja sam pištolje obesio o klin i ne nameravam da se više bavim tim zanatom. Ako bi se u Lodestonu pročulo da sam bio revolveraš, neka budala bi mogla poželeti da se ogleda sa mnom.

– Ja o vama nikome neću reći ni reč – rekao je Holidej razmišljajući o tome koliko je priča ovog čoveka u nekim delovima imala sličnosti sa njegovim životnim putevima. I on sam uvek je strahovao od toga da će neka usijana glava

poželeti da se ogleda sa njim, sve u želji da stekne revolverašku slavu.

Emeri je izgledao zadovoljan. Pogledao je Holideja ispod oka i oprezno upitao. – A vi? Šta vi radite ovde? Kad ste mi rekli vaše ime, učinilo mi se da sam ga već čuo.

– Možda – rekao je Dok. – Ja sam dosta lutao po Zapadu. Uostalom, ima sličnih imena i nije neverovatno ako ste već čuli da se neko zove kao ja.

– Da, to je istina – nastavio je Emeri, sada već malo slobodnije. – Ali, nema mnogo ljudi koji se oblače u fina, skupa odela kao vi, koji imaju revolver sa drškom od slonove kosti i nose ime Holidej. No, na kraju, to se mene ne tiče, spasli ste mi život i ja sam vaš dužnik. Ako vam nekada nešto zatreba, znajte da možete računati na Pita Emerija.

Holidej ga je nekoliko trenutaka nertemice posmatrao, a onda klimnuo glavom u znak da je razumeo poruku. – Imaću to na umu, Emeri, mada se nadam da mi pomoć neće biti potrebna. Ipak, hvala na prijateljskoj ponudi. A sada mislim da bi bilo bolje ako bismo malo otpavali. Sutra nas čeka putovanje.

V

Glavna ulica Lodestona bila je traka žitkog blata, dugačka reka poluistopljenog snega i razbučkane, prljave penušave vode. Konji, kola i ljudi posrtali su vukući se kroz glib, a na obe strane ulice, naslanjajući se na trotoar od grubih dasaka, nizale su se brojne trgovine u zgradama od dasaka i drugog lakog

materijala. Još pri samom ulasku putnici su mogli čuti burnu vrevu grada koji buja i koji ulazi u još jednu divlju, neobuzdanu noć. Slab odjek muzike klavira dopirao je iz tuceta zagušljivih saluna i dvorana za igru, a kroz muziku se pokatkad čuo prasak revolverskog hitca i raskalašan smeh koji je povremeno dostizao do neobuzdanog krešćenja.

Bio je to grad koji je izrastao kao pečurka posle kiše, kada je magična reč zlato u Kolorado donela armiju ljudi i žena. Veliki zimski snegovi, koji su počeli da padaju na višim predelima pokrajine, nisu mogli da stišaju oduševljenje ljudi koji su tragali za varljivom srećom i žena koje su došle da im se pridruže iz solidarnosti prema svojim muževima ili iz interesa. Mnogi su živeli, ne u kućama koje, iako jadne i od slabog materijala, nisu mogle lako da se iznajme, već u kolima sa arnjevima ili nekom drugom pokrivkom na brzinu prebačenom sa gornje i bočnih strana kola. Ostale zgradice bila su jednostavna zdanja od dasaka, sa vratima i obično bez prozora. Odmah na gradska predgrađa nastavljaše su se stotine šatora i kola, razbacanih jednih do drugih kao da su tamo pregrštima bačeni.

Sa svog visokog mesta u kolima Persi Kutard je odmerio Lodeston kritičkim okom poznavao i stručnjaka. Zaključio je da će tu biti mnogo onih koji će biti voljni da plate njegovu lekovitu vodicu i sirup za rastenje kose i kada je svoja kola poterao glavnom ulicom, počeo je glasno vikati i reklamirati svoju robu, kao što bi to činio neki propovednik na velikom skupu vernika.

Od Holidejevog poslednjeg prolaska

kroz grad, Lodeston se bio znatno izmenio. Sada je u njemu bilo više saluna nego pre kratkog vremena, a cenovnici postavljeni u desetak prozora pokazivali su da su cene ne samo dvostruko veće već i da je izbor robe i usluga znatno bogatiji. Nekako je izgledalo da grad sam po sebi pruža više mogućnosti za zabavu i život, ali je taj život dobio neki žig preživnosti. Dok je jahao kroz žitku kašu glavne ulice, čovek u njemu sve više je dizao glavu. Zapazio je Lenine zaprepašćene poglede kada je primetila našminkane barske dame koje su sasvim otvoreno šetale trotoarima i nudile ono što je bio deo njihovog zanata. Tu u Lodestonu bilo je svega i svačega! Tu su se nalazili kopači zlata koji su došli da šerpom i ašovom iskopaju bogatstvo, trgovci koji su ostvarivali velike zarade, sitni kockari, džeparoši, lopovi, drolje, prostitutke i sve druge vrste parazita koji su se hranili znojem i krvlju onih prvih.

Holidej je za trenutak zategao vođice ispred jedne zgrade od dasaka, iznad čijih je vrata na širokoj dasci rukom bio ispisan natpis. Na tom natpisu krupnim slovima stajalo je ŠERIFSKA POSTAJA, ali prozor prema ulici bio je polomljen, fasada izrešetani mecima, a vrata razvaljena. U Lodestonu, dakle, nije bilo predstavnika reda i zakona!

– Pomislite samo! – uzviknuo je Kutard, razmahnuvši oduševljeno rukama pošto je predhodno zaustavio kola. – Ovo je grad koji prosto vapije da bude spasen lekovitim napicima i sirupima. To je ono što meni treba.

– Nameravate li da otvorite dućan? – zapitao je Emeri. Bivši revolveraš je sedeo na prednjem sedištu zavijen u ćebe.

– Zašto da ne? – rekao je Persi Kutard i mahnuo rukom ne pokazujući ništa određeno. – Pretpostavljam da bi moju robu mogao prodavati i ovde, u glavnoj ulici.

– Mogli biste se naći na putu konjanika koji jure ulicom – upozorio ga je Holidej.

– Ni govora! Ulica je dovoljno široka.

– Kako hoćete – Holidej je sjahao iz sedla. – Ipak, poslušajte moj savet Persi. Sklonite kola negde u neku sporednu ulicu i uzmite za Leni sobu u nekom pansionu.

– Leni će spavati u kolima kao što uvek spava – rekao je Kutard ponosito.

– Persi – rekao je Holidej – ali Lodeston nije grad u kojem se u osam sati uveče ide na spavanje. To je prljav, opasan grad, pun nasilja i pokvarenosti, i nisam siguran da bi neka devojka smela da spava na ulici.

– Čujte, mister Holideje – rekao je Kutard dostojanstveno. – Ja sam vodio brigu o Leni još od onda kada je bila malo dete i nastaviću da se brinem o njoj i ovde, u Lodestonu.

Holidej je nemoćno slegnuo ramenima. – Kako god hoćete. Doviđenja.

– Hvala vam što ste nam pravili društvo na putu – rekla je Leni osmehujući se na Doka.

Holidej joj je uzvratio osmehom. – To je za mene bilo osobito zadovoljstvo, Leni.

Stari revolveraš je u međuvremenu počeo da silazi sa kola. Od dugog sedenja noge su mu bile ukrućene i kada je konačno sišao na trotoar, imao je prilično muke da usaglasi pokrete nogu. Bilo je to mesto rastanka za sve četvoro. Saputnici na dugom, teškom putu, sva-

ki od njih je na tom mestu kretao svojim odvojenim putem. Holideju je predstojalo da nađe trojicu ljudi, Emeri je morao da počne nov život, a putujući trgovac bio je spreman da otvori prodavnicu lekovitih sirupa i da uveri građane Lodestona da su njegovi proizvodi baš to što njima treba.

Holidej je omotao vođice svog konja oko gredice privezišta. Nešto dalje u ulici nalazila se zgrada poznata kao „Pansion tate i mame Atkinson“, koji je on poznavao od ranije, i računao je da će tamo kao sigurno naći mesto za jednu noć. Za trenutak je zastao pred Lodensonskom najvećom javnom kućom za zabavu, velikim, šaroliko obojenim zdanjem sa krupnim natpisom „Srećna dama“. Sa ulaznih vrata tog srećnog zdanja začuo se nečiji otegnut glas. – Unutra je toplije, uđi lepotane.

Na leptir vratima, oslonjena rukama na gornju ivicu, stajala je mlada lepa žena sa dugom plavom kosom koja joj je padala preko golih ramena. Pogledala je zavodnički Holideja i pošto joj se učinilo da se nepoznati došljak dvoumi da li da uđe ili ne, oči su joj zasijale sa puno vatrenog obećanja.

– Moje ime je Honi Hevn – rekla je. – Nisam te do sada videla. Znaš, ja ne poznajem svakoga čoveka u gradu...

– Ali, znate većinu njih? – Holidej se osmehnuo dobroćudno.

– Gle, gle ti si neki bistar čovek, zar ne – nasmejala se Honi Hevn zadovoljno. – Zašto ne dođeš da mi praviš društvo i da nešto popijemo... u mojoj sobi? To bi te koštalo dvadeset zelembaća, pet za piće, a petnaest za mene.

Holidej je znao da ga Leni još uvek posmatra. Okrenuo se i pogledao je, a

na kraju joj se osmehnuo krajičkom usana. Zapazio je da su joj obrve bile namrštene. Ali, poziv ove simpatične mlade plavuše koja ga je tako zamamljivo gledala nije odbio zbog toga što ga je Leni posmatrala.

– Do viđenja – rekao je.

Honi se u prvom momentu iznenadila, ali je odmah zatim izraz čuđenja nestao sa njenog lica. – Oh, razumem, nemaš novca, je li? To je malo čudnovato za džentlmena kao što si ti, ali nije mi prvi put da vidim nekog lafa sa mašnom i u finom odelu a da u džepu nema ni dolara. Pa lepo, lepotane, moram priznati da mi se dopadaš i zato ti nudim kredit. Uživaj sada, a platićeš kasnije. Moja soba je broj sedam.

– Izvinite, lepotice, ne igram tako – rekao je Holidej i udaljio se laganim hodom.

Honi Hevn je opsovala na način koji ne pristaje mladoj dami i ušla unutra.

Holidej je nastavio ulicom i došao do „Pansiona tate i mame Atkinson“. Otvorio je vrata i iza stola u ulaznom holu dočekalo ga je jedno ozbiljno, skoro mrgodno lice. Tom čoveku odmah se pridružila i jedna dama, očigledno lepši deo njihovog ortakluka. Ona je odmerila Holideja od glave do pete, ali se po njenom licu nije moglo zaključiti u kojoj meri je zadovoljna onim što je videla.

– Treba mi soba – rekao je Dok.

– Samo za vas, nadam se? – zapitala je mama Atkinson sumnjičavo.

– Da... zašto?

– Zato što ne želimo da nam se po kući muva neki nafrakani ženski šljam, mister. Nećemo da nam se opet desi nešto kao prošle noći, je li tako Harolde?

– Tako je – promrmľajao je njen mršavi muž.

– Dva rudara su uzeli sobe – vratila se mama Atkinson vatreno na predmet svog razmišľjanja – a onda su pokušali da prošvercuju unutra dve sumnjive ženske. Ali, moj Harold ih je ubrzo otkrio, zar ne Harolde. Uhvatali smo obe drolje potpuno nage u krevetima onih rudara!

– Da, potpuno gole! – ponovio je Harold Atkinson i oči su mu zasijale od sećanja na prizor koji je video.

– Ja neću dovesti nikakvu drolju da sa mnom deli postelju – rekao je Holidej ozbiljnog izraza lica.

– To je u redu – rekao je tata Atkinson, ali je izgledao razočaran časnim stavom svog novog gosta.

– Nemam ništa protiv pušenja, pije-nje i igranja karata! – izjavila je mama Atkinson odlučno. – Ali sam protiv toga da se autoritet i ugled kuće ruše dovođenjem kojekakvih posrnulih žena! A isto tako i Harold, zar ne Harolde?

– Da, i ja sam protiv toga! – promulao je Harold.

– Sa mnom nećete imati nikakvih ne-prilika, misis Atkinson – rekao je Holidej strpljivo.

– Moram da kažem da mi izgledate dosta dostojanstveno i ozbiljno – zaključila je vlasnica pansiona. – Rizikovaću sa vama, mister...

– Holidej, Džon Holidej – dopunio je Holidej i pažljivo napisao svoje ime u raskupusanu knjigu gostiju.

– To će biti sedam dolara za noć – dodala je mis Atkinson kao da se izvinjava – ovde su cene prilično visoke, mister Holideje.

– Da, to vidim.

– Jeste li došli da kopate zlato? – zapitao je Harold Atkinson sa prizvukom ironije u glasu.

– Ne – rekao je Holidej.

Harold je ostao uporan. – Onda zbog biznisa?

– Ni to – odgovorio je Dok. – Došao sam ovamo da nađem trojicu ljudi.

Atkinsonovi su izmenjali poglede. – Jeste li vi lovac ucenjenih, mister Holideje? – zapitala je mama Atkinson.

– Ne.

– Predstavnik zakona? – zapitao je Harold sa izrazom nade na licu.

– Ne, ni to.

– Šteta – rekla je mama Atkinson – jer to je ono što Lodestonu najviše treba... šerif. Posle Džoe Palmera nismo imali šerifa.

– Šta se desilo sa Palmerom? – zapitao je Holidej odbrojavajući sedam dolara za prvu noć.

– Bio je šerif samo pola dana – rekao je tata Atkinson kao da se priseća. – Uveče je ubijen s leđa. A pre njega i Luk Notip je dobio svoje u jednoj sporednoj ulici. Luk je bio vraški dobar šerif, mada je i on samo tri dana nosio značku.

– Tri i po dana – ispravila ga je supru-ga.

Harold je poslušno potvrdio pokretom glave.

– Nadali smo se, mister, da ste vi nekim čudom šerif – nastavila je mama Atkinson. – Sam bog zna da su se časni i poštteni građani ovoga grada već dosta dugo molili bogu da im pošalje jednog! A propovednik Livort nam je rekao da svevišnji uvek usliši molbe kada mu se obrate ljudi čista srca.

– Da, biva, on usliši molbe – rekao je Harold kolutajući očima.

– Evo vašeg ključa – rekla je mama Atkinson pružajući ključ Holideju, dovoljno veliki da bi mogao otključati zatvorska vrata. Na ključu je bio mali privezak sa brojem sobe.

Holidej se popeo uz stepenice. Na vrhu stepeništa osetio je neprijatan zadah ustajalog vazduha. Idući duž hodnika, našao je broj sedam, broj svoje sobe. Isti broj sobe imala je Honi Hevn, pomislio je napravivši usnama kiselu grimasu.

Otvorio je vrata i ušao unutra. Prišao je malom prozoru zakriljenom tankim zavesama. Napolju je brzo padao mrak, a u salunima trgovinama i kućama širom Lodestona počele su se paliti svetiljke.

Nešto niže u ulici nalazila su se Kutardova kola i oko njih su se bili okupili građani, privučeni glasom putujućeg trgovca koji je bučno reklamirao svoju robu. Smeškajući se, Holidej ga je video kako u ruci drži jednu flašicu svog sirupa kao da je u toj flaši ništa manje nego pričešće. Kutard je bio lupež, ali simpatičan lupež. Visoki pustolov je posmatrao kako se oko kola okuplja sve više ljudi i nije skidao pogled sa mlade Leni koja je stajala pored čoveka koji ju je odgajao. Posle nekoliko minuta Holidej se okrenuo od prozora. Pružio je ruku prema lampi na stolu i baš kad je hteo da kresne šibicu trgao ga je pucanj. Pucanj je dopro sa ulice i još uvek sa lampom u ruci, Dok je prišao prozoru. Neko je glasno vrištao i Holidejev pogled se zaustavio na prednjem delu Kutardovih kola.

Opružen preko sedišta, sa licem okrenutim na dole ležao je Persival Pen-

hendl Kutard, a preko njega, stežući ga grčevito rukama, ležala je uplakana Leni. Holidej je jurnuo prema vratima.

VI

Nevaljalac koji je ispalio hitac još uvek je sedeo na svom konju i nehajno zavaljen u sedlu bio zauzet duvanjem dima iz revolvera koji se još uvek pušio. Bio je to mršav čovek, prava letva od čoveka, lisičijeg lica sa opuštenim brkovima koji su se isticali na neprirodno pledom, skoro mrtvački jezivom licu. Dok je duvao u cev revolvera, zurio je, ali ne u čoveka koga je neposredno pre toga pogodio, nego u devojkicu koja je plačući ležala preko njegovog tela.

Gomila je nemo ćutala. Ni jedna ruka nije se mašila revolvera. Niko se nije pomerio ni santimetar jer bi Ed Frost svaki pokret mogao shvatiti kao potezanje revolvera, što bi sigurno imalo tragične posledice.

– Vaš muž je bio budala, Misis – nasmejavao se Frost hladno kada je Leni digla glavu i pogledala ga očima punim suza.

– Vi... prljavi, bedni ubico! – prošaputala je Leni. – Bezvredna, samoživa ništarijo!

– Stajao mi je na putu, Misis – rekao je Frost. – Kola su bila na putu mom konju i on nije hteo da ih ukloni.

– To je, dakle, razlog što ste ga ubili? – odjeknuo je jasan Holidejev glas.

Frost je lagano okrenuo glavu i očima, koje su se jedva videle između žmirećih kapaka, odmerio visokog čoveka

koji je stajao blizu ulaznih vrata saluna „Srećna dama“.

– A ko je od vas tražio da se petljate? – nacerio se Frost kiselo.

– Džone! – briznula je Leni u plač. – Ovaj... ova zver je jednostavno tražila izgovor da potegne revolver na ujaka. Iskoristio je razlog što su mu se naša kola našla na putu... ali to nije pravi razlog. On je jednostavno nasilnik, prljavi, gadni nasilnik i ubica! Da mu kola nisu bila na putu on bi za razlog uzeo boju ujakovog šešira! Ili bilo koji drugi izgovor! On je to što jeste, prljava, krvožedna zver!

Frost se glasno nasmejao na taj devojčin izliv jada i Holidej je ledenim pogledom preleteo preko okupljene gomile. Građani Lodestona su ostali nemi, ne usuđujući se da progovore ni reč. Očigledno da su bili preplašeni, zastrašeni od ovog čoveka koji je upravo malčas hladnokrvno ubio Persi Kutarda.

– On je bio vaš ujak, rekoste? – obratio se Frost Leni podsmešljivo, ne obraćajući nimalo pažnje na Doka Holideja. – Odrasla devojka kao što ste vi, pa putuje po svetu sa svojim ujakom, spava s njim, jede s njim i sve ostalo! Gle, gle! Izgleda da ste vi tip devojke kakav meni treba. Kad završim sa vama, mister Operman će vam naći posao u nekom od svojih saluna!

Frost se glasno nasmejao, ali mu se nitko nije pridružio.

– Ko ste vi? – zapitao je Holidej tiho, ali je prizvuk njegovih reči hladio kao siktanje probuđene zvečarke.

Frost je prestao da se smeje i pogledao revolver koji je još držao u ruci.

– Ed Frost, čoveče, i ako znate šta je

za vaše zdravlje dobro, isparićete odavde... i to brzo.

– Čovek koga ste ubili, Froste, bio je moj prijatelj – Holidejev glas je zvučao odmereno, ali se u njemu naslućivala pretnja.

– Do vraga, čoveče! – došapnuo mu je neko. – Zar ne znate ko je Frost?

U tom trenutku, Leni odjednom više nije mogla da sa savlada. Uz zaglušujuć krik koji joj se s mukom oteo iz grla, ona je skočila u kola i otuda dohvatila pušku. Frost je video njen pokret i munjevitom brzinom podigao revolver i nanišanio na uplakanu devojku. Istog trenutka glavnu ulicu Lodestona potresao je revolverski pucanj, ali taj metak nije ispalio Ed Frost. U stvari, nevaljalac se trgao i zaljuljao u sedlu, a na licu mu se ukazao izraz čuđenja. Prsti na ruci su mu se otvorili i on je ispustio revolver u žitko blato. Zatim je pao glavačke i dok je gomila stajala zaprepašćena, otvorenih usta, Frost je svom težinom pljusnuo u žitko blato i istopljen sneg. Pao je i ostao da leži raširenih ruku, kao neki džinovski pauk. Gomila se razdvojila i napravila put Dok Holideju koji je prišao da izbliza pogleda čoveka koga je zapravo ustrelio.

Sudbina se opet poigrala s njim. Došao je u Lodeston sa određenim ciljem, ali nije mogao da dopusti da još jedno nedužno stvorenje strada. Ako je stari putujući trgovac bio čovek labavog morala, to nije značilo da je zaslužio takvu tragičnu smrt, a još manje je to zasluživala devojka koju je vodio sa sobom. Birajući između dva zla, Holidej je morao izabrati samo ovo što je učinio. Znao je, međutim, da je tim metkom

zavrteo rulet života i smrti, koji se neće zaustaviti smrću Eda Frosta.

– Ne znam ko ste vi, došljače – rekao je neko pored njega – ali ovim ste upravo sebi potpisali smrtnu presudu!

– Frost je bio jedan iz Opermanove bande – objasnio je Holideju jedan drugi.

– A ko je Operman? – zapitao je Holidej.

– On je gospodar Lodestona, mister – rekao je jedan bradati rudar – a Ed Frost je bio njegov glavni revolveraš.

– Poslušajte moj savet – prošaputao je neki smežurani čovečuljak s odelom činovnika – pojašite svog konja i bežite!

Holidej je preskočio preko Frostovog tela i uputio se prema kolima. Leni ga je sada gledala sa strahom u očima, shvatajući svu tragičnost onoga što se desilo. Holidej je stigao do kola i njegove snažne ruke okrenule su Persi Kuttarda tako da ju je mogao videti lice. Sada se sasvim jasno videlo da je nesrećni trgovac bio nenaoružan.

– Prokleti kućkin sin! – uzdahnio je Holidej videvši strašnu ranu na trgovčevim prsima.

Leni je ponovo zaplakala kada ju je Holidej uzeo ispod mišica i spustio iz kola. Ona se pripila uz njega, obgrlila ga čvrsto rukama oko vrata i ostala tako priljubljena uz njega, kao da joj je udobno što oseća njegovu toplinu.

– Uzeću vam sobu u pansionu – rekao je Dok noseći je ka trotoaru.

Sa jednom rukom zaštitnički spuštenu na njeno rame, Holidej je poveo prema pansionu Atkinsonovih. Okupljena gomila napravila im je put. Neki od okupljenih građana posmatrali su

čoveka koji je ustrelio Frosta sa izrazom zaprepašćenja na licu, a drugi su opet razmišljali o tome koliko li mu je minuta preostalo još da živi. Holidej je dopratio Leni u hol pansiona, gde ga je čekala mama Atkinson. Na njegovo veliko iznenađenje ona ga je gledala očima koje su blistale od zadovoljstva.

– Nikada nisam verovala da ću doživeti ovaj dan! – povikala je mama Atkinson. – Ed Frost izrešetan na glavnoj ulici! Kakav je to šamar po Opermanovom licu! Ovim kao da ste ga pljunuli, mister. I vi još kažete da niste predstavnik zakona!

– Ono što sam rekao istina je i još uvek važi – rekao je Holidej. – A sada, hteo bih jedan krevet za ovu damu.

Mama Atkinson ga je i dalje gledala sjajnim očima. – To je protiv pravila, kao što sam vam rekla, ali za čoveka koji je ubio Eda Frosta...

– Zar niste čuli šta sam rekao? Hoću krevet za nju. Dama neće spavati sa mnom, ona će spavati u posebnoj sobi.

Mama Atkinson je energično klimnula glavom. – Razume se, mister! Izgleda da ste vi ne samo hrabar čovek nego i pravi džentlmen – pružila je ruku prema tabli sa ključevima i uzela jedan ključ koji je preko pulta pružila visokom došljaku. – Broj osam – rekla je sa širokim osmehom na licu. Diskretno je namignula Holideju i dodala. – Soba do vaše.

– Da – rekao je Holidej bez mnogo oduševljenja.

– Hvala vam – rekla je Leni zahvalno, pripijajući se uz Holidejevu ruku.

Holidej je zapazio da je posle obraćuna na ulici, u kojem je Ed Frost poginuo, stav mame Atkinson prema njemu

doživeo dramatičnu promenu. Pitao se da li se slična promena desila i kod ostalih građana Lodestona. Što se njega ticalo, Holidej nije davao ni pet para na to ko je Frost. Sa takvim ljudima već više puta se gledao preko nišana. Taj razbojnik ubio je jednog nedužnog čoveka i nameravao je da ubije i Leni... prema tome, izbora nije bilo i savest mu je bila mirna.

Kada je Dok odveo Leni u sobu do svoje, ona je još uvek plakala. Ušavši unutra, skljkala se na krevet i zagnjurila lice u jastuk. Mada sam nije doživeo gubitak sličan njenom, Holidej je u životu video dosta bola i mogao je shvatiti šta devojka oseća. Znao je da joj je sada potrebna samoća.

– Leni – rekao je blagim glasom.

Ona je okrenula glavu i pogledala ga.

– Ja ću se pobrinuti za sahranu – rekao je. – Vi ostanite ovde i nemojte se ničega bojati.

Ona je klimnula glavom i Dok je izašao u hodnik. Udaljavajući se, čuo je za sobom njeno prigušeno jecanje. Ta devojka je bila siroče i ujka Persi bio joj je sve što je na svetu imala. Sada je Ed Frost brutalno uništio njenu jedinu zaštitu i jedinog pratioca. Nije bilo verovatno da će Leni nastaviti da prodaje Kutardovu robu, a uz to je još ostala sama u velikom gradu koji se širio kao pečurka posle kiše. Lodeston nije bio pogodno mesto za samu devojku i pred Holidejem se sada otvarao još jedan problem. Trebalo je naći rešenje za njenu sadašnjost, a možda i budućnost, i Doku se činilo kao da se na njegova pleća sručio još jedan veliki dodatan teret.

– Gospođo – rekao je Holidej zastavši

u holu. – Ovi ljudi na ulici izgleda da su zabrinuti za moje zdravlje otkako sam sredio Frosta. Recite mi nešto o tom Opermanu, čoveku za koga je Frost radio.

Pri pomenu Opermanovog imena lice mame Atkinson kao da je zakrilo taman oblak. – Čujte, mister, mrsko mi je i da se setim toga čoveka, ali potrebno je da znate s kim imate posla jer ste pokazali da ste pravi čovek. Kada je u ovim krajevima pronađeno zlato i kada je Lodeston počeo naglo da se razvija, ovaj grad je bio još uvek grad razumnih i poštenih ljudi – počela je da priča mama Atkinson. – Oh, i tada smo imali s vremena na vreme po neku uličnu tuču i gužvu u salunu, i sećam se da je jedan čovek poginuo prolazeći ulicom. Ali, naš grad je uglavnom bio miran grad. Onda je došao Operman sa svojim revolverašima i... šta da vam kažem, jednostavno je preuzeo vladavinu nad Lodestonom. Svako ko je ustao da mu se suprotstavi, završio je sa kuršumom u telu i sada Operman vlada i raspolaže ovim gradom. Ako pitate mene, šerife koje smo imali ubio je on, odnosno njegovi ljudi!

– Čime se bavi?

– On je vlasnik polovine saluna u gradu, kockarnica i trgovina. Vlasnici onih saluna i trgovina koje nisu njegove plaćaju mu... plaćaju mu da ih štiti.

– I ja sam smakao njegovu desnu ruku – rekao je Holidej tiho.

– Ed Frost je bio ubica – izustila je ona temperamentno. – On... on je ubio mog sina – kada je Holidej značajno pogledao, ona je nastavila. – Moj sin je bio još dete, mister. Imao je samo sedamnaest godina. Frost je izabrao njega da

ga smakne, baš kao što je izabrao da ubije vašeg prijatelja. Sećam se dobro kako je to bilo. Ed Frost je ubio mog dečka upravo pred ovim vratima. To je bilo svirepo, hladnokrvno ubistvo, mister, i za ovaj grad je sreća što ga više nema.

– A zašto građani trpe Opermana i ovakve kao Ed Frost? – zapitao je Dok mada mu nije bilo prvi put da se suoči sa situacijom kao što je ova u Lodestonu.

– A šta mogu da rade? – odgovorila je na to mama Atkinson. – Operman raspolaže armijom revolveraša koji ga podržavaju... i to su sve sami zločinci. To je razlog što su vam ljudi rekli kako bi bilo pametno da pobegnute iz grada dok još možete. Samo, ako ste čovek kakav ja mislim da jeste, vi nećete po-beći, nego ćete ostati!

Holidej je zamišljeno pogledao kroz prozor. – Mene niko neće oterati iz grada – rekao je na kraju tiho.

Mama Atkinson je stavila ruku na njegovu. – Mogu li nešto da učinim za devojkicu?

– Možda bi trebao da joj odnesete šolju kafe i da pripazite na nju – rekao je Dok.

– Učiniću to sa zadovoljstvom – rekla je osmehujući se.

Holidej je čvrstim korakom izašao na mračnu ulicu. U međuvremenu, neko je odneo Frostovo telo, ali je Kutardovo telo ostalo da leži bačeno na trotoar. Ljudi su još uvek prolazili ulicom, gledajući šta se događa i okupljajući se u malim grupama. Kada se Dok pojavio na ulici, sve oči su se začuđeno upravila ka njemu. Dok je prišao jednoj grupici i zapitao – Gde mogu naći ukopnika?

Ljudi su se zgedali. – Istina je da će vam ukopnik trebati, mister, ako se ne počistite iz grada, ali ne treba mnogo da žurite! – rekao je neko pokušavajući da bude duhovit.

– Pitao sam za ukopnika – ponovio je Holidej oštro.

– Tu je odmah iza zatvora, stranče – odgovorio je dovitljivo.

Holidej se uputio niz ulicu praćen pogledima polovine grada. Na prozorima saluna ukazala su se radoznala lica, izbuljenih očiju. Ljudi su izašli na vrata saluna, trgovina i kuća. Ne obazirući se na njih, Holidej je nastavio da hoda i u jednoj uličici pored praznog zatvora ugledao je jednu malo veću zgradicu od dasaka, osvetljenu karbidskom lampom. Na njoj je pisalo: Pogrebno preduzeće Lingtona P. Lodžeta.

Holidej je otvorio vrata i našao se među mrtvačkim sanducima pored kojih je stajao jedan čovek, verovatno Lington P. Lodžet lično. Bez mnogo okolišanja, Holidej mu je rekao da želi pristojnu sahranu za poginulog Persi Kutarda. Ukopnik je, međutim, zabezeknuto zurio u njega.

– U čemu je stvar? Šta nije u redu? – zapitao je Holidej ukopnika koji je izgleda bio izgubio moć govora. – Zar do sada nikada niste sahranili ni jednog čoveka?

Lodžet je počeo da cvili kao pas koji trpi šibu. – Da... ali... ne mogu... ne možete to tražiti od mene!

– Ovo je pogrebno preduzeće, zar ne?

– Da, ali... vidite, mister Opermanu se ne bi dopalo ako ja obavim tu sahranu! – rekao je Lodžet molećivo.

– Čujte sad šta ću vam ja reći – rekao je Dok odlučno. – Hoću da moj prijatelj

bude pristojno sahranjen. Hoću lep kovčeg od borovine, grob i sveštenika koji će ga ispratiti.

Lodžet samo što nije zaplakao. – Ali, zar ne razumete...

– Sve ja dobro razumem – procedio je Dok Holidej kroz stisnute zube. – Vi se bojite Opermana zato što sam smakao njegovog revolveraša i nećete da imate nikakve veze sa mnom.

– Pa...

– Hoću pristojan pogreb – presekao ga je Dok oštro.

– Dragi bože! – zastenjao je Lodžet.

– Platiću vam posle pogreba – Dok je odjednom zauzeo preteći stav. – Razumete?

Lodžet je gutao vazduh. – U redu, obaviću moju dužnost po uobičajenoj ceni. Ali, ne želim da se to čuje.

– Čujte me dobro šta vam kažem, čoveče. Ne želim da moj prijatelj bude prokrijumčaren pod zemlju noću, kad to niko ne vidi, kao da ga se stidimo! Ne, ima da bude sahranjen u uobičajeno vreme i vi ćete se postarati za propovednika.

– Redovan propovednik neće se usuditi da održi pogrebnu službu – objasnio je Lodžet.

– Zar je Operman vlasnik i crkve? – zapitao je Dok sarkastično.

– Možda... možda ću moći da privolim putujućeg propovednika da obavi ceremoniju – rekao je Lodžet sa sumnjom na licu.

– Ja vam samo kažem da sve uradite, pogrebniče – presekao ga je Holidej oštro – i da to obavite kako treba.

Stari pogrebnik je pogledao prema nebu kao da od njega traži spas, a Holidej se uputio prema vratima. Izašao je u

noć. Napolju je bilo neuobičajeno tiho, grad ga je dočekao ćutanjem, kao da se snebiva. Kao da se sve oko njega već naviklo na pomisao da će se nešto desiti, da će možda odjednom izbiti erupcija nasilja. Holidej se uputio nazad do glavne ulice. Grupice ljudi bile su se razile, ali kada je prošao pored saluna, nekoliko lica pojavilo se na prozoru.

– Mister Holideje!

Dok se prenuo. Poziv je dolazio iz jedne sporedne ulice. Neko je, dakle, već znao ko je on. Spustio je ruku na dršku revolvera i u tom trenutku isti glas se ponovo začuo.

– Mister Holideje... ovde sam!

– Ko je to? – Holidej je ostao na mestu gde je stajao, blizu ulaza u uličicu.

– Zovem se Džon Metison – nastalo je kratko ćutanje. – Ja nisam jedan od Opermanovih ljudi!

– To vi kažete, mister, ali ne znam koliko vam se može verovati – odgovorio je Dok bez okolišanja.

Neki predmet pao je u blato ispred Holidejnih nogu i on je video da je to revolver. Dok se sagnuo, uzeo revolver sa zemlje i odlučio da rizikuje, jer je ovaj čovek možda imao i drugi revolver kojim je sad nišanio u njega. Kliznuo je u uličicu i istog momenta iz jednog dvorata pojavio se neki debeljuškasti čovek.

– Evo vašeg revolvera, Metisone.

Metison je i dalje stajao u senci, ali je Holidej razaznao čoveka neobrijanog lica i širokih ramena. Nepoznati je imao na glavi kapu od dabrovine koja mu je padala do samih ušiju.

– Imam za vas poruku od Markusa Dojla – rekao je Metison gledajući u oči čoveka koga je pozvao u uličicu.

– Ko je Dojl?

– Gradonačelnik ovog grada, mister Holideje – odgovorio je Metison. – On želi da vas vidi i to što pre!

– Da me vidi? A zašto onda nije došao lično? Ja nisam...

– Ne ljutite se mister Holideje, ali, gradonačelnik vas moli da dođete. Ono što bi hteo da vam kaže suviše je važno i poverljivo da bi se moglo reći na ulici. Njegova kuća nije daleko, samo nekoliko stotina metara odavde.

Holidej je dunuo kroz nos. Hteo je da odbije, ali mu je odjednom na um pala Leni. Možda za nju ne bi bilo loše ako upozna nekoga u tom gradu. – Dobro, vodite me – rekao je.

VII

Kuća gradonačelnika Dojla izdvajala se od ostalih kuća u Lodostonu svojom solidnom građom i vrtom kojim se gradonačelnik mogao pohvaliti. Čvrstih zidova, ukrašena drvetom, ta kuća je bila ne samo lepa po izgledu već i udobna, lepo nameštena i obložena tepisima i zavesama. Kada je Dok Holidej ušao u dnevnu sobu, u velikoj peći buktala je vatra i toplota iz te prostorije zapahnula ga je čim je otvorio vrata.

– Drago mi je što ste došli, mister Holideje – pozdravio ga je gradonačelnik Dojl prijateljski. – Uđite i sedite – gradonačelnik je klimnuo glavom čoveku koji je doveo Holideja. – Hvala, Metison.

Metison je izašao i Dojl je pokazao Holideju stolicu.

– Svakako želite nešto da popijete –

nasuprot većini ljudi sa granice Dojl je bio kulturni i vaspitan čovek, i govorio je čistim književnim jezikom. Ipak, on nije bio tipičan gradonačelnik u engleskom smislu reči. Umesto toga, podsećao je dosta na zapadnjaka, nosio je dugu kosu zaglađenu unazad i oblačio se klasično, kao što su se oblačili političari Vašingtonovog doba. Pozvao je glasno. – Meri Džo!

Vrata su se otvorila i u odaju je ušla jedna mlada žena i osmehnula se gostu. Bila je mlađa od Holideja, verovatno tek upola mlađa nego Dojl, i imala je bujnu crvenu kosu koja se prelivala istim sjajem kao i njene oči. Visoka i vitka, imala je male čvrste grudi i uzan struk.

– Upoznajte moju suprugu – predstavio je Dojl veselo. – Dao sam u novinama na istoku oglas za ženidbu i pogledajte šta sam dobio!

Holidej je svoju saglasnost sa gradonačelnikom izrazio lakim osmehom.

– Meri Džo, posluži mister Holideja najboljim vinom.

– Odmah, dragi – glas joj je bio mek i zvučan.

Holidej je pogledao mladu ženu koja se korakom mačke udaljila prema ormariću za piće. Dojl je bio svestan njegovog divljenja, ali mu to izgleda nije smetao. Voleo je kada ljudi sa divljenjem gledaju Meri Džo, jer je tako mogao uvek da po stoti put sebi čestita na svojoj sreći.

– Metison reče da ste želeli da razgovarate sa mnom – opomenuo ga je Dok.

– Mister Holideje – rekao je Dojl gledajući ga pažljivo u oči. – Čuo sam šta se desilo.

– To je bilo ono pravo! – umešala se

Meri Džo prinoseći na sto flašu i čaše. – Frost ubijen! Mister Holideje, vi ste heroj ovog grada!

– Neki ljudi su mi savetovali da bi trebalo da odem iz grada – primetio je Holidej.

– Možda su vam neki ljudi to rekli, ali ima mnogo drugih koji bi vas sada zamolili da ne odete – rekao je gradonačelnik uverljivo.

Meri Džo je nasula vino u čaše.

– Nastavite – opomenu ga je Holidej.

– Ja sam bio prvi čovek koji se naselio u Lodestonu – počeo je Dojl gladeći prstima čašu sa vinom. – Došao sam ovamo da ispiram zlato i to sam izvesno vreme radio. Posle toga sam se povukao i ljudi su me izabrali za gradonačelnika. To je za mene čast, mister Holideje, i nadam se da ću im se jednog dana odužiti time što ću učiniti za Lodeston i generacije koje dolaze nešto što će se pamtiti – Holidej je saslušao uvod srkućući vinu. Prošlo je već dosta nedelja otkako je kušao piće tako skupo i ukusno kao ovo, i posle prvih gutljaja toplina mu se razlila celim telom. Dojl je nastavio – Mislim da večeras imam takvu šansu.

– Mislite?

– Da. Mister Holideje, pojavili ste se u pravi čas.

Holidej je otpio još jedan gutljaj ne govoreći ni reč.

– Ovaj grad je u kandžama zla. Ne bih se upuštao mnogo u priče o tome, jer ste bez sumnje već i sami saznali da je Karl Operman sa svojim revolverašima preuzeo Lodeston pod svoju vlast. Oni su praktično vlasnici celog grada, svega živog i mrtvog. Oni nameravaju da tu vlast zadrže prisiljavajući građane na

apsolutnu pokornost. Ed Frost je bio jedan od Opermanovih revolveraša, jedno od njegovih glavnih oružja, ali zahvaljujući vama, Ed Frost je mrtav. Znam da ne biste ubili Frosta iz ljubavi prema ovom gradu i da ste to učinili zato što je on ubio vašeg prijatelja, ali to nema značaja. Činjenica je da ste ga ubili.

– Još vina, mister Holideje? – zapitala je Meri Džo preljubazno, uzimajući čašu iz njegove ruke.

– U redu, činjenica je, dakle, da sam Lodestonu učinio uslugu!

– Da, a ja se nadam da ćete mu učiniti i drugu, mister Holideje – rekao je gradonačelnik.

– Kako to mislite?

– Nadam se da ćete poneti šerifsku značku.

Holidej se netremice zagledao u nje, a Meri Džo mu je stavila punu čašu u ruku i Dok ju je nesvesno prihvatio.

– Šta rekoste!? Ponovite to još jednom! – uzviknuo je Dok.

– Baš to što ste čuli – rekao je Dojl ozbiljno. – Ustrelivši Frosta, dokazali ste da niste amater sa revolverom. Za šerifa ovog grada to je odlična preporuka! Možda jedina koja mu treba! – To i činjenica da se niste uplašili od Opermana – dodala je Meri Džo.

– Nikada ga nisam sreo, ali naravno ne bojim ga se – potvrdio je Dok. – Ali, to nije dovoljno. Ja nisam čovek za to. Došao sam u ovaj grad iz određenih razloga i nemam nameru da dugo ostanem.

– Naprotiv, ja verujem da ste vi pravi čovek za takav posao. Poznato mi je da ste sa Vajatom Erpom sredili par bandi i uveli red u nekoliko gradova. To do-

voljno govori kakav ste čovek. Zbog toga smo i spremni da vam za taj posao bogato platimo.

– Nisam zainteresovan za novac.

– Verujem, ali mi bismo vam pružili i druge povoljnosti. Naš stari šerif stanovalao je u jednoj stračari, ali vama bismo platili sobu u pansionu... i hranu s uslugom... – Dojl je obrisao čelo orošeno znojem. – I piće...

– Čujte – rekao je Dok srknuvši zamišljeno vino iz čaše – zašto ja? U gradu mora postojati bar tuce ljudi koji se ne boje Opermana. Treba samo naći pravo čoveka!

– Mister Holideje – umešala se Meri. Džo tihim, mekim glasom – ja sam ovde već godinu dana i verujte mi, vi ste prvi čovek za koga znam da se suprotstavio Opermanovim revolverašima. Prvi i jedini! I povrhu svega toga, vi niste pobegli! Većina drugih pobegli bi glavom bez obzira na prvi predznak neke neprilike.

– Mi smo u očajnom položaju, mister Holideje – priznao je Dojl. – Mi možda živimo u gradu koji se razvija, ali mi želimo da to bude miran grad u kojem žene i deca mogu bez straha ići ulicama. U ovom momentu ovo je pakao od grada. Baš tako kao što sam rekao, mister Holideje... pakao od grada!

Nastalo je dugo ćutanje.

– Voleo bih da vam pomognem gradonačelniče – rekao je Dok sležući ramenima. – Ali...

– Ali, imate druge namere na umu? – dopuni ga je Dojl.

– Čujte – osmehnuo se Dok. – Ja nisam nikakav vitez u sjajnom oklopu, niti sam neki dobronameran tip koji želi da igra ulogu heroja. Voleo bih da

vam pomognem, ali i sam imam problema o kojima moram da mislim i iskreno rečeno, ne bih se sukobio sa Edom Frostom da nije ubio mog prijatelja Kutarda.

Meri Džo je razočarana pogledala u zemlju.

– Veoma mi je žao – rekao je Dok sležući ramenima – ali tako stoje stvari.

Dojl izgleda nije bio mnogo iznenađen odbijanjem. Zavalio se u fotelju i uzео cigaru, a Meri Džo je pružila ruku da sa stočića doda šibicu svom mužu.

– Mislio sam da bi vredelo pokušati, to je sve – rekao je gradonačelnik. – Kad sam čuo za vaš obračun sa Frostom, učinilo mi se da bi to trebalo pokušati i da bi vas trebalo angažovati za zaštitu Lodestonskih poštenih građana.

Holidej je ustao. – Do viđenja.

– Ako se predomislite – rekao je Dojl – ponuda još važi. Moja vrata su vam otvorena, mister Holideje, u svako doba dana. Ne bi bilo nimalo teško postaviti vas za šerifa. Kao gradonačelnik, ja bih vas zakleo, a onda bi gradski odbor potvrdio moju odluku.

Holidej je već bio kod vrata kada se počeo kolebati. Pomislio je na Leni, usamljenu bez zaštite, i na njenu budućnost u ovom gradu zla. Ta devojka, rođena na ulici, koja se otela iz đubreta, zaslužila je šansu da živi u mirnom, poštenom gradu. Nije je mogao povesti sa sobom, a nije mogao ni da je ostavi ovde u kandžama Opermanovih plaćenika. Možda bi za nju postojala neka šansa u gradu koji se razvija, možda bi mogla početi neki posao, postati svoj čovek i naći zadovoljstvo u življenju sa običnim časnim i poštenim ljudima, pod uslovom da život u gradu bude moguć. Te

misli kovitlale su mu se u glavi, ali Meri Džo to nije mogla znati dok mu je govorila nešto što on nije čuo. Napolju na ulici odjeknuo je pucanj praćen promuklim podrugljivim smehom. Meri Džo je uzdrhtala i začutala. Dok se okrenuo i pogledao ovo dvoje građana paklenog grada.

– Rekoste da biste dobro platili šerifski posao. Koliko? – zapitao je Dok tiho.

Gradonačelnik je razrogačio oči i odmah uzviknuo. – Koliko vi kažete. Recite!

– Cene u gradu su visoke, a ja imam nekih obaveza – nastavio je Dok istim tonom. – Sa Kutardom je doputovala jedna devojka koja je sada bez sredstava i ne bih hteo da počne jedini posao koji ovaj grad nudi lepim siromašnim devojkama.

– Kao što rekoh, kažete cenu, mister Holidej.

Dok se zamislio. – Neka bude dve stotine dolara nedeljno i plaćen pension.

– Onda je to vaša plata – gradonačelnikov glas je podrhtavao od oduševljenja. – Hvala nebu što ste se predomisli, mister Holidej!

– Mister Holidej još nije rekao da će preuzeti posao, Markuse, samo je pitao za platu – primetila je Meri Džo.

Dojl je izvadio cigaru iz usta. – Hoćete li prihvatiti mesto šerifa? – bila je to više molba nego pitanje.

– Nikada nisam razmišljao o sebi kao o šerifu – rekao je Dok kiselo – ali, čini mi se da bi vredelo pokušati.

Meri Džo mu se radoznalo obratila. – Mister Holideje... maločas ste rekli ne. Otkuda sada ova iznenadna promena?

– Recimo da se i muškarac može predomisli isto tako brzo kao i žena – odgovorio joj je Dok.

– Hvala vam, mister Holideje – rekao je Dojl oduševljeno. – Znao sam da smo našli pravog čoveka!

– Počeću odmah – izjavio je Dok. – To jest, čim mi prikažete šerifsku zvezdu.

– Meri Džo... zvezda – požurio je Dojl svoju oglasom naručenu suprugu.

Njoj nije trebalo dva puta reći. Posle samo nekoliko minuta vratila se u sobu sa značkom i posle još nekoliko minuta Holidej je bio zakleti šerif Lodestona. Kada je ceremonija zakletve bila završena, Dojl je prikačio šerifsku zvezdu na Holidejev sako i time je Dok Holidej postao čuvar reda i zakona u Lodestonu.

Dok se žućkasta svetlost petrolejke presijavala na metalnoj zvezdi Dok Holidej je razmišljao o svom novom položaju. Do tada nikada nije bio u ozbiljnom sukobu sa zakonom, a samo nekoliko puta našao se na strani zakona, pomažući Vajatu Erpu ili drugim ljudima koje je visoko cenio. Uprkos nevoljama u kojima se Lodeston nalazio, tako je i dalje moglo ostati da nije bilo jednog toka njegovog razmišljanja. Kada je već hteo da ode iz Dojllove kuće odbacivši ponudu za šerifsko mesto, palo mu je na um da bi mu šerifska zvezda mogla pružiti izvesne prednosti. Nezavisno od činjenice da bi time rešio svoje i Lenine finansijske probleme u vezi sa smeštajem i da bi uvođenjem reda u grad izgledalo da devojci stvori pogodno mesto za življenje, tu je bila i činjenica da bi kao šerif na službenom nivou mogao da sprovede i svoju ličnu istragu.

Umesto da kao usamljeni jahač traga

za tri varljive senke u pustari, mogao bi kao ovlašćeni predstavnik zakona da sa puno ovlašćenja sprovede u gradu i oko grada sve što je potrebno da identifikuje Adamsove ubice. Sem toga, kao šerif mogao bi brže da sazna o drugim zločinima koji bi ga možda uputili na trag traženih ubica. U svakom slučaju, bio bi u mnogo boljoj poziciji da deluje nego kao usamljeni Don Kihot. Nije nameravao da svoja prava iskoristi neposredno za traganje za ubicama, ali bi mu njegov novi položaj to mogao u velikoj meri olakšati. U međuvremenu, vršiće savesno svoju dužnost šerifa i pošteno će zaraditi svoju šerifsku platu koju prima.

– Ta mlada dama sa Kutardom – usudila se Meri Džo da pita bojažljivo – da li vam ona nešto posebno znači, mister Holideje?

Holidej se za trenutak zamislio. – Možda.

– Da li biste onda došli s njom sutra kod nas na večeru?

– Večera bi mi sasvim odgovarala – osmehnuo se Dok.

Dojl mu je predao ključ šerifске stанице. – Zatvor je malo prljav. Mogli biste ujutru naći nekoga da ga počisti...

– Stanica će biti otvorena večeras, gradonačelnice – izjavio je novi Lodestonski šerif. Što se tiče prašine, to me ne brine.

Dojl je klimnuo glavom i Holidej se udaljio.

Našavši se na ulici, Dok je pošao kroz prohladnu noć. Svetlosti uličnih lampi ogledale su se u prljavoj vodi i na njegovoj zvezdi dok je išao prema glavnoj ulici. Jedan pijani kauboj provirio je iz saluna i prvi ugledao značku na Holi-

dejevim prsima. To kao da ga je otreznilo. Holidej je prošao pored njega i pošao dalje uz ulicu. Neko je provirio iznad leptir vrata saluna „Srećna dama“, progutao knedlu od čuđenja i odmah jurnuo unutra da objavi novost. Prolazeći pored „Srećne dame“, Holidej je čuo njegov uzbuđeni glas koji je nadjačao čitavu buru u salunu.

– Ljudi, čujte! Dobili smo novog šerifa!

Galama se utišala.

– Znate li ko je taj? Onaj došljak koji je ubio Eda Frosta!

U salunu je nastala paklena galama i pijani gosti i zabavljačice potrčali su ka prozorima. Desetine lica priljubila su uz stakla prozora, a neki su jurnuli na ulicu, pa se novost proširila brzinom prerijske vatre.

Došlja koji je ubio Eda Frosta nosi šerifsku zvezdu!

Izgledalo je kao da je od te novosti gradu zastao dah.

Dok Holidej je nastavio svoju šetnju ne obazirući se na uzbuđenje ljudi. Nekoliko prolaznika šapatom su mu čestitali, a par njih su rekli da će se moliti nebu da ga čuva. Ostali su mislili da treba biti realan i da mu treba reći da jedini način da sačuva glavu, ako već nosi tu značku, jeste da je baci i da bezglavo odjaše iz grada. Holidej nije obraćao pažnju ni na koje od tih primedbi i ušao je u Atkinsonov pansion. Kada je videla zvezdu na njegovim prsima, oči mamee Atkinson su zasijale.

– Neka je hvaljeno nebo! – rekla je vatreno dok je Holidej išao uz stepenice.

Holidej je zakucao na vrata sobe osam. – Ja sam, Dok.

Leni mu je otvorila i on je ušao. Bila je prestala da plače, ali je još bila tužna i izgledalo je da će kasnije ponovo plakati. No, trenutno njegovo prisustvo je nadjačalo. Bez njega, njen svet izgledao je šupalj i prazan. Sve ono što joj je bilo milo i drago odneo je onaj strašni metak i ona je sada bila sama, ostavljena u nepoznatom svetu.

– Hvala što ste došli – prošaputala je kad je Dok zatvorio vrata. Sledećeg trenutka ona je već bila u njegovom naručju i pripijala se uz njega.

– Jeste li dobro? – u njegovom glasu bilo je neke nove nežnosti. Ona ga je još čvršće prigrllila.

– Dok... mister Holideje, ostanite sa mnom noćas! – zamolila je. – Ne želim, ne mogu da budem sama! Bojim se!

– Ne, ne, nemate se čega bojati, Leni – promrmljao je Dok. – Ja ću biti tu pored vas, medena, i sve će biti u redu.

Ona je i dalje stajala priljubljena uz njega. I u tom momentu, kada je ona u njegovom prisustvu nalazila snagu i potporu, Dok je osetio da se u njemu budi želja za njom kao za ženom. Noćas neće spavati njom, ali neke druge noći možda će biti drukčije...

– Dok!

Na svojim nabujalim prsima osetila je oštar dodir nekog čvrstog predmeta i ruka joj je mahinalno pošla ka reveru njegovog sakoa.

– Dok... pa, to je značka!

– Ja sam novi lodestonski šerif – rekao je Dok bez akcenta na svojim rečima.

– Šerif, ali... zašto?

– Leni – rekao je Dok ne odgovarajući na njeno pitanje – nameravam da otvorim šerifsku stanicu i da je sredim.

Onda ću se vratiti da vam pravim društvo.

Ona ga je pogledala i čvrsto mu stisnula prstima šake. – Ja ću vam pomoći, ja ću vam sve počistiti – rekla je sa puno predanosti. Uzela je kaput i počela da se oblači. Dok je već hteo da joj kaže da ostane u sobi, ali su mu reči zastale u grlu. Možda joj je potrebno nešto što će joj skrenuti misli s onoga što se desilo.

*

Karl Operman je posmatrao dok je devojka lagano zakopčavala svoju haljinu. Prsti Honi Hevn vešto su proturali dugmad u rupice, dopuštajući mu da još jednom baci pogled na njene snežnobe grudi pre nego što ih je potpuno zaklonila. Ona je ne samo umela da se izazovno svlači već je znala i da se isto toliko, pa možda još izazovnije, oblači. Operman je pružio ruku da uzme piće, progutao gutljaj viskija i pogledom otpratio salunsku kraljicu koja je njišući bedrima prišla ogledalu.

– Je li ti bilo lepo, Karl? – zapitala je uzimajući češalj.

– Znaš da jeste – rekao je promuklo. – Uvek mi je lepo s tobom.

Ona se osmehnula i počela da se češlja. Posmatrala je Opermanovu sliku u ogledalu. On je nesumnjivo bio jedan od najružnijih ljudi sa kojim je ikada vodila ljubav. Imao je debele razvučene usne, veliki nos i čudno prodorne oči. Glava mu je bila šiljastog oblika, a telo mlohavo. No, njegova ružnoća nije smetala Honi. Ona je brinula samo o novcu, a Karl Operman imao ga je do

voljno da nadoknadi nedostatke svog nepoželjnog tela. Sem toga, bio je arogantan, i kada su bili zajedno, postupao je sa njom kao sa smećem. Ali, kuća u kojoj je živela, haljine koje je nosila i dijamanti u njenoj kutiji za nakit bili su joj dovoljna naknada za sve to. Karl Operman bio je izdašan, a sa svoje strane ona je bila izvrsna glumica.

– Šta je bilo sa „poslednjom šansom“? – zapitala je bajagi uzgred.

– Kupio sam je – odgovorio je Operman ponosno.

– Nisi mi rekao.

– Ja ti ne govorim sve, srce – rekao je resko podsećajući je na njen status.

– Izvini – nije smela dopustiti sebi da ga naljuti... Značio joj je suviše mnogo novca.

Na vratima se začulo energično kućanje.

– Ko je – grmnuo je Operman.

– Red – glas je zvučao nervozno.

– Zauzet sam – odgovorio je Operman oštro.

– Izgleda kao da je nešto važno – rekla je Honi taktično, nadajući se da će novost zbog koje Red dolazi biti dovoljno važna za Opermana da završi svoju nedeljnu posetu njenoj sobi.

– Prokletstvo! – progundao je Operman i dodao – uđi Rede.

Red je bio krupije u kockarnici, mršav bledolik kockar koji je uzgred bio vrlo vešt sa pištoljem. Bio je odeven u tamno odelo i imao je tanke usne; isturene jagodice i oči bez trepavica.

– Šta je do đavola? – prasnuo je Operman.

– Ima nešto što treba da znate, gazda.

– Zatvori vrata! Ovo je soba jedne dame!

Honi je začuđeno digla obrve i nastavila da se češlja. Kockar je zatvorio vrata.

– A sada, šta je to?

– Gazda – rekao je Red – grad je dobio novog šerifa!

Operman je zamalo iskočio iz kreveta, a Honi Hevn je ispustila češalj na pod.

– Šta si rekao? Ponovi?

Red je stajao nepomično, visok, mršav kao avet, pri treptavoj svetlosti. – Šeta se ulicama, sasvim slobodno, kao da ga ni za šta nije briga i nosi značku na prsima.

– Mora biti da neki pijanac izvodi budalaštine.

– Ne – rekao je Red odlučno – sasvim je trezan to se smem zakleti. Pre toga je otvorio šerifsku stanicu. Gazda, taj nije nikakav pijanac. U stvari, nije neki običan građanin. U pitanju je onaj čovek koji je ubio Eda Frosta!

Opermanovo lice iskrivio je izraz besa.

– Mislim da sam povodom njega već izdao naređenje!

– Ali...

– Do đavola, Rede! Neki čovek slisti Eda i posle toga slobodno šeta ulicom! Za ime božije, pa to je poziv svakoj budali u Lodestonu da učini isto.

– Nismo mogli da ga uhvatimo na nišan – počeo se izvinjavati Red.

– I sad je postao šerif! – ciknuo je Operman. – Rede, taj došljak može biti opasan. Pretpostavljam da znaš šta se mora učiniti... i to brzo!

Red je klimnuo glavom – Bilo gde?

– Ne tiče me se ni najmanje gde! – prasnuo je Operman. – Hoću samo da još noćas bude napunjen olovom!

Red je otvorio vrata. Ovaj put u sobu nisu doprli uobičajeni šumovi iz saluna. Umesto toga čuo se samo tihi žagor koji je jedva dopirao do hodnika. Red je zakoračio u hodnik i prišao do ograde stepeništa da bi video zbog čega odjednom takva tišina.

Tek što je nadvirio preko ograde, žurno se vratio u sobu broj sedam. – On je dole! – rekao je gutajući slova. – Šerif je tu! Dole je u baru!

Karl Operman je skočio i počeo da navlači čizme.

– Znaš šta treba da radiš. Na posao.

VIII

– Viski – zatražio je Dok Holidej od barmena.

Pružajući ruku prema flaši, Al Edrih je zurio u značku na Holidejevim prsima i zamalo što mu flaša nije kliznula iz ruke. Okrenuo se da gostu doda čašu i Holidej je spustio dolar na tezgu pred njega.

Sve oči bile su upravljene na novog šerifa. Kockanje je prestalo. Krupijei su stajali zbunjeni, sa kartama u rukama, a zabavljačice su bojažljivo prišle bliže da bolje zagledaju čuvara reda.

Holidej je nehajno nadio piće u čašu. Čovek do njega promrmľao je neko izvinjenje i žurno se udaljio. Ubrzo je novi šerif stajao sam, a krupijei su stajali u iščekivanju, gledajući nespokojno Reda koji je silazio niz stepenice. Iza Reda stajao je Karl Operman, naslonjen na ogradu unutrašnjeg balkona. Holidej je zapazio da osoblje saluna sa iščekivanjem gleda Reda i instinktivno se okrenuo da ga dočeka. Krajičkom okagledao je jednog drugog čoveka koji je

značajno klimnuo glavom Opermanu na balkonu i oslonio se na stub u pozadini.

Red je stigao do podnožja stepenica. Mršavi kockar uputio se prema šerifu sa hladnim, nemilosrdnim osmehom na žuto bledom licu.

– Dobro veče, šerife – pozdravio ga je Red. – Ja sam Luk Red.

– Holidej – predstavio se Dok.

– Čuo sam za vas, Holideje – rekao je Red pritvorno – Dobro došli u Lodeston.

Niko nije bio prevaren prijateljskim tonom ovog čoveka, a naročito ne Operman koji je stajao na balkonu, naslonjen kao gladni lešinar. Nije bio prevaren ni Holidej. Čuo je kada je neko tiho prošaputao imena Reda i Opermana i bio je spreman na svaku eventualnost.

– Znaš šta mislim, šerife Holideje? – rekao je Red sa podsmešljivom notom u glasu.

Holidej nije ništa odgovorio.

– Mislim da treba da popijemo nešto u čast vašeg postavljenja! – Red je glavom dao znak Edrihu. – Čime si to do đavola poslužio našeg šerifa, Ale? Ovo je običan špirit! Hoću najbolji viski koji imaš u kući, stvarno najbolji za našeg cenjenog prijatelja.

– Ali, ovaj... – zaustio je Edrih.

– Hoću bocu koju čuvaš za specijalne goste, Ale – insistirao je Red.

– Ovaj mi je sasvim dobar – rekao je Holidej kada je Edrih pokušao da uzme bocu iz koje se Holidej služio.

– Čujte, mister...

– Ja pijem iz ove boce.

Uklješten između Redovog naređenja i Holidejeve želje barmen je zastao zbunjen, otvorenih usta. Konačno se odlu-

čio za kompromis. Sagnu se iz šanka, odabrao tamo još jednu bocu i stavio je ispred Holideja. Tako je sada novi šerif imao dve flaše, jednu koju je sam kupio i drugu koju mu je Red naručio.

Holidej međutim nije obraćao pažnju na novu bocu.

– O kej, značkarošu! – Red se nije ni trudio da prikrije prezir u svom glasu. – Otvorite novu flašu i pijte!

Holidej je suviše dobro znao tu igru da bi ga poslušao. U novoj boci bilo je narkotika. Jedna čašica pića i on bi bio ošamućen, a sa sve čašice bio bi skoro bez svesti. U tom stanju postao bi predmet podsmeha Opermanovih siledžija i lak cilj za metak ispaljen u leđa na ulici. Nije nameravao da postane Redova žrtva. Nezavisno od svega toga, nije hteo da pije ni sa jednim od Opermanovih ljudi... radije bi flašu pića podelio sa zmijom.

– Rede – prekinuo je Dok tišinu – došao sam u salun da popijem jedno piće koje već pijem. Zatim se vraćam u šerifsku stanicu. Što se mene tiče, to je kraj čašćavanja.

– Odbijete znači da pijete sa mnom, šerife? – prosiktao je Red spuštajući ruku ka dršci revolvera.

Svi oko njih uklonili su se sa linije paljbe, a dve zabavljačice spotakle su se i pale iz stola za faro.

– Ako baš insistirate... da, neću da pijem sa vama.

Operman se osmehnuo znajući da je to dovoljan izgovor za njegovog čoveka da se obračuna sa šerifom.

– U ovom kraju, Holideje, to je teška uvreda! – zarežao je Red.

– Shvatite to kako god hoćete.

Holidej je to rekao hladno, skoro ne-

hajno, pa je za trenutak Red ostao zbunjeno. A onda je revolveraš bacio pogled na Karla Opermana i videvši njegov otsecan pokret rukom, vratio pogled do Holideja.

– Samo da kažem, Rede – rekao je Holidej tiho – da sam ja slučajno šerif ovoga grada. Sukob sa mnom je isto što i sukob sa zakonom. To je dovoljno da vas uhapsim i zatvorim.

U Redovim očima sevnulo je bes. – Pijte! – naredio je.

Holidej se samo prezrivo osmehnuo.

Redova ruka se kao kandža grabljivice stisnula oko drške revolvera. – govorite sa mnom sa visine, šerife – iscerio se prezrivo, uživajući što je centar pažnje gostiju u salunu. – Da vidimo sada imate li dovoljno hrabrosti da poduprete takav svoj stav!

Karl Operman je mirno stajao na balkonu dok se njegov drugi čovek nije micao sa mesta pored stuba. Red se osmehivao nastojeći da novog šerifa muči neizvesnošću.

Red je odjednom stupio u akciju. Revolveraš je potegao svoj šestometak i iz usta jedne zabavljačice oteo se prodoran krik. Predviđajući njegov pokret, Dok Holidej se bacio u stranu. Ovakvi obračuni nisu mu bili nepoznati i kockarev pokret nije ga zatekao nespremnog. Dva revolvera su blesnula i dva gromka pucnja slili su se skoro u jedan. Metak iz Redovog pištolja zario se u zid pored šanka, jer je došao delić sekunde kasnije, dok ga je Holidejev metak već pogodio u ruku. Kockar je jauknuo i krv je mlazom šiknula iz rane odmah ispod levog ramena. Revolveraš je ispustio revolver i zdravom rukom stisnuo ranjenu.

– Uhapšeni ste, Rede, – rekao je Holidej.

dej zatežući obarač pištolja – a optužba je potezanje oružja na predstavnika zakona.

Red ga je netremice gledao, a krv mu se slivala između prstiju.

– Napred! Pretpostavljam da znate gde je zatvor!

Ranjeni revolveraš je bez reči pogledao prema balkonu, gde je Operman stajao ukrućen kao statua. Širom saluna ljudi su počeli da se kreću i jedan drugom klimaju glavom. Neki od njih sa zaprepaščenjem su zurili u Holideja, a drugi su bojažljivo dizali pogled prema Karlu Opermanu, trudeći se da predvide šta će biti njegov sledeći potez.

– Napred! – viknuo je Dok ponovo.

Lagano, kolebljivim korakom, ranjeni revolveraš je pošao prema leptir vratima. Holidej ga je neprekidno držao na nišanu. Operman je stisnuo rukama ogradu i viknuo. – Trejse!

Čovek pored stuba mašio se pištolja i njegovi tanki prsti potegli su oružje na Doka.

– Ni makac! – začuo se zapovednički glas iz ugla u blizini stola za faro. – Ni makac, mister, ili ću vam prosuti mozak.

Ruka Trejsa Londona zastala je u vazduhu jer je iz ugla izašao čovek u kaputu od krzna i pošao prema njemu.

– A sad, mister – rekao je Pit Emri osmehujući se – radite ono što vam kažem, pa ću vas možda pustiti da i dalje dišete. Raširite prste i pustite revolver... brzo!

– Ti... ti si lud! – huknuo je Trejs London. – Znaš li šta si učinio time što si se umešao?

– Znam samo da je šerif izvršio legal-

no hapšenje i da ste vi potegli revolver na njega – izjavio je Emeri hladnokrvno. – A sad bacite taj revolver, mister?

London je olabavio prste i revolver je pao na pod zasut strugotinom.

Red je na vratima kolebljivo zastao i Dok je pošao za njim. Cev šerifovog revolvera dodirnula ga je po leđima, terajući ga napolje u hladnu noć. Pit Emeri je natraške izašao iz saluna, a sledećeg trenutka u „Srećnoj dami“ nastao je urnebes.

– Hvala, Pite – rekao je Holidej dok su sprovodili uhapšenika prema gradskom zatvoru.

– Potegao si brzo i gađao si precizno, ali si napravio jednu grešku koja bi te odnela pravo na groblje da se ja nisam našao u blizini – rekao je stari revolveraš Holideju. – Okrenuo si leđa salunu za jedan sekund... a onaj kojot iza stuba samo je to čekao.

– Možda bi bilo dobro da mi daš nekoliko lekcija iz opreznosti – rekao je Dok šaljivo.

– Ja sam se povukao... to imaj na umu!

– Sigurno?

– Naravno. A šta je tebe nateralo da prikačiš tu zvezdu?

– Objasniću ti kasnije.

– Ja sam na čuvare reda uvek gledao kao na dve vrste ljudi. Jedni su ubice koji se kriju iza značke, a drugi su dobronamerni ljudi i heroji. Ti mi se ne uklapaš ni u jednu od te dve vrste.

– A ti se ne uklapaš u običnu sliku revolveraša – odgovorio mu je Holidej penjući se na trotoar.

– Znaš li da si sebi stvorio jednog neprijatelja? – zapita ga je Emeri.

– Opermana?

– Po mojim računicama on nije tip koji će sedeti srkštenih ruku i dopustiti da njegov čovek trune u zatvoru – rekao je Pit Emeri.

Leni je otvorila ulazna vrata i Red je uguran u sveže počišćenu šerifsku stanicu. Prostorija je bila mala, sa samo dva komada nameštaja, pisaćim stolom i stolicom. Na suprotnoj strani od ulaza bile su dve ćelije, obe prazne. Holidej je dobacio svežanj ključeva Emeriju koji je sa zadovoljstvom otvorio jednu ćeliju.

– Hvala zameniče! – našalio se Dok.

– Ne! – jeknuo je Emeri gurajući Reda u jednu ćeliju.

– Zašto da ne? – zapitao ga je Holidej ozbiljno. – Mogao bih to srediti sa gradskim većem.

– Čuj šta ću ti reći, Dok – osmehnulo se Emeri. – Ja od svog rođenja nikada nisam bio po ukusu čuvara reda! Pomogao sam ti jer smo na neki način prijatelji. Spasao si mi život! Ali, to ne znači da ću pristati da budem policajac. To ne!

– O kej... o kej!

– Ipak ću vam nešto reći – rekao je Emeri gledajući Doka i Leni. – Vama je potreban odmor... oboma. Ja ću čuvati zatvor dok vi budete spavali u vašem pansionu.

– Ja prihvatom tu ponudu – rekao je Dok uzimajući Leni za ruku.

Šerif i siroče su izašli i uputili se ka pansionu. Grad je bio tih i samo je sve jači vetar nosio prljav sneg po ulici. Stigli su do pansiona i popeli se do devojčine sobe. Leni je ponovila zahtev da Dok ostane sa njom, ali Dok to blago odbio objasnivši joj da nema čega da se plaši. No, pri slaboj svetlosti ulične sve-

tiljke koja je kroz prozor blede osvetljavala sobu, učinilo mu se da je u devojčinim očima ugledao izraz tuge. Učinilo mu se, takođe, da se u njenim očima ogledalo još nešto... ista ona želja za toplim dodirima koju je i sam nejasno osećao. Ali, noćas nije bio momenat za to, Dok je to znao. Otišao je u svoju sobu i legao na krevet. Zapalivši cigaru počeo je da osluškuje prigušene šumove grada. U jednom momentu učinilo mu se da u susednoj sobi povremeno čuje škripanje kreveta. To se Leni verovatno prevrtala u nemirnom snu. Ili možda, kao ni on, nije mogla da zaspi.

•

IX

Slab topao vetar, koji je sa sobom doneo kišu, duvao je sa zapada. Kiša je počela oko jedan čas pre izlaska sunca i u poodmaklo jutro padala je ujednačeno, bez prestajanja. Sneg je već bio pretvoren u vlažnu, blatnjavu kašu, a stotine sitnih barica prljave vode slivale su se u potočiće i dalje u već potok, mešajući se sa ledenom snežnom vodom koja je zapljuskivala njegove obale.

– Čini mi se – rekao je Met Loler gledajući prizor kroz prozor svoje kolibe – da danas neće biti ispiranja zlata.

– A zar moramo uopšte više da ga skupljamo, Mete? – zapitala je devojka. Ton kojim je govorila odavao je nezainteresovanost.

Estralita nije bila njegova žena, mada je uzela njegovo ime. Bila je to vitka, visoka, živahna meksikanska devojka koju je Met našao u jednom salunu i koja je poslušala njegovo navaljivanje da

mu se pridruži, privučena njegovim pričama o zlatu koje će naći u Koloradu. Došla je sa njim svojevolumno.

– Još samo malo, Estralita – rekao je kopač zlata pripaljujući svoju lulu. – Želim da budem sasvim, sasvim dobrostojeći. Želim da budemo bogati.

– Bogati? – devojka mu je prišla i obgrlivši ga, priljubila se svojim izdignutim čvrstim grudima na njegova prsa. – Si, to bih i ja volela – a onda se počela duriti. – Ah... ali kad budeš bogat, ti ćeš odbaciti Estralitu!

– Ne boj se! Uzeću te za ženu!

Poljubila ga je svom strastvenošću koju je u sebi mogla probuditi i priljubila se svojim bajnim telom toliko blizu njegovom da su tako stajali i ličili na jedno biće. Zatim se ona zakikotala kada ju je kopač zlata uzeo u naručje i poneo ka krevetu. – Ali... još je dan! – zacičala je.

– Kad već ne mogu da ispiram zlato, šta bih pametnije mogao da radim? – nasmejao se Met Loler.

– Vi Amerikanci ste... kako se ono kaže?

– Luckasti?

Neka senka zamračila je prozor. Ni jedno od njih dvoje nije primetilo ni senku, niti oči koje su ih posmatrale.

Met je spustio devojkicu na krevet i u početku ona je bajagi pružala otpor. Koprcala se, otimala i izazivala ga da je čvršće zgrabi. On je skočio preko nje, ali se ona izmakla i on je pao na lice. Za to vreme čovek koji je gledao kroz prozor navukao je maramu preko lica i okrenuvši se dao znak dvojici konjanika koji su zalivani kišom sedeli na konjima.

– A ha! – povikala je Estralita vukući

Meta za kosu. – Suviše sam brza za tebe, si? Ali, žao mi te je jer te volim!

Rekavši to, ostala je da leži na krevetu i dopustila ogromnom, snažnom čoveku da je obuhvati i obgrli rukama. Njegova gruba brada grebala je po obrazu, ali Estraliti to nije smetalo. Volela je tu njegovu bradu, njegovu grubost, njegovu snagu i pripremala se da se pokori njegovim željama.

Odjednom je prozor prrsnuo pod udarcem kundaka puške... staklo se raspršalo i uletelo unutra kao kiša. Uz glasnu kletvu Met Loler se skotrljao sa kreveta, a Meksikanka se uspravila. Met je dograbio opasač sa revolverom, obešen na ivici kreveta, ali taj pokret je bio nekoristan. Kroz prozor je proturena cev puške. Estralitin vrisak zaglušio je tresak pušcanog hitca od kojeg se mala koliba potresla iz temelja. Teško telo Meta Lolera odbačeno je udarom zrna i vazduha na suprotni zid, i istog sekunda kada mu je tane probilo grudi, on je posrnuo i pao svom dužinom na lice.

Ustavši na noge, Estralita je prestrašeno zurila u svog čoveka. Sledećeg trenutka vrata su se srušila pod naletom tela.

Glas ispod marama zvučao je prigušeno. – Ako dirneš taj opasač, leđi, bečeš mrtva!

– Prljave, bedne ubice! – Estralita je pustila na volju svom besu kad su trojica maskiranih ljudi trupcući ušli unutra.

Jedan od njih je prešao Metu i nogom ga odgurnuo sa puta. – Gde je? – zapitao je grubo prestrašenu devojkicu. – Zlato! Gde je?

Grčevito jecajući, Estralita se bacila preko mrtvog Meta, ali napadači nisu

imali vremena za sentimentalnost. Gruba ruka omotala se oko duge crne kose i povukla devojkicu da ustane.

– Zlato!

– Kako... kakvo zlato! – Estralita je bila dovoljno prisebna da postavi to pitanje.

– Zlato koje ste izvadili iz reke! Mora biti tu negde!

– Nismo mi ispirali nikakvo zlato! – slagala je dok su joj se suze slivale niz lice.

Visoki bandit joj je opalio šamar grubom nadlanicom. Estralita se srušila na leđa i udarila u zid.

– Čekaj! – osmehnuo se jedan gromadni bandit. Meksikanka je ispod marama primetila kako mu se lice cinično iskrivilo. – Ima i drugih načina da je nateramo da govori. Razgoliti je!

– Ne! – kriknula je devojkica kada je visoki bandit pošao ka njoj.

– Kriči koliko hoćeš, curo. Niko te neće čuti! Kolibe drugih kopača zlata suviše su daleko od Indijen Krika.

Prsti dugi kao kandže grabljivice dohvatili su bluzu pri vrhu. Estralita se izvila i tkanina se pocepala kao papir, a trojica bandita su je gledali kao tri ptičice grabljivice. Plačući, devojkica je pala na krevet, pokušavajući da gole grudi sakrije u ćebad.

– Žarač! – prisetio se džinovski bandit pokazavši pokretom glave metalnu šipku koja je virila iz ložišta šporeta. – Već odavno nisam žigosao ni jednu ženu!

Grabežljive ruke oborile su devojkicu na krevet i usijani žarač je izvađen iz vatre. Devojkica se očajnički otimala, grebala, udarala nogama i prestrašeno vikala kada je zlikovac prineo žarač.

Već je na svojoj goloj koži osećala njegovu vrelinu i prve predznake bola.

– Zlato!

– Tu... tu je ispod poda – zajecala je.

– Pored ormara za odeću!

Žarač je udaljen i ostavivši džinovskog bandita da drži devojkicu svojim ogromnim ručerdama, ostala dvojica su se obušili na pod.

Pohlepne ruke kidale su daske. Jedan bandit zapazio je labav ekser i iščupao ga. Grozničavim rukama đaska sa poda je dignuta i trijumfalni poklič obojice bandita naveo je gromadnog bandita da pusti svoju žrtvu i pridruži im se.

Sva trojica zgrabili su vrećice sa zlatnim prahom i grozničavim, drhtavim prstima odvezali uzice. Gonjeni pohlepom rasuli su nešto praha na pod, zaboravljajući potpuno na devojkicu. Iskorišćivši povoljnu priliku, Estralita sa mašila rukom ka Metovom opasaču. Gonjena mržnjom, još uvek osećajući na grudima dodir banditovih ruku, Meksikanka je zgrabila revolver. Zapela je da potegne obarač i banditi su čuli oštro metalni klik. Odjednom otrežnjeni od zlatnog ludila, okrenuli su se i našli se pred uperenim revolverom.

– Oh, bože! – izustio je jedan od njih.

– Mem... ne budite lud!

– Bacite to, Mem!

– Guje! – virsnula je.

Pritisnula je obarač, ali ruke su joj drhtale i srce joj je bezumno udaralo, tako da je kuršum samo krznio meso na ruci džinovskog bandita. Sva trojica su istovremeno potegli oružje. Estralita je ponovo pokušala da zategne obarač, ali je bila nevešta sa oružjem i otuda suviše spora. Revolver je grmnio i pogođena sa bliskog rastojanja Estralita

je jeknula i klonula pored kreveta, sa krvavom rupom na levoj dojci. Pred očima joj se odjednom smračilo, tako da je jedva, kao kroz tamu, videla tri nejasne siluete kako prikupljaju vrećice sa zlatom i prolaze pored nje. Bol ju je nezadrživo poplavio, talas tame i agonije pritisnuo joj je celo telo kao neizdrživ teret. Zatim se onesvestila, a mlaz krvi potekao joj je iz rane. Vrata su se s treskom zatvorila. Tri čoveka su pojahali, zalivani potocima kiše. Konjske kopite su zapljeskale kroz žitko blato i malo kasnije banditit su nestali.

*

Bilo je kasno poslepodne i kiša, koja je padala celog dana iz olovnog neba, bila je prestala. Iza proređenih oblaka pojavilo se sunce. Glavne ulica u Lodestonu bila je pretvorena u široku traku tamne vode, blata i istopljenog snega, a nešto malo snega zadržalo se još samo u podnožju ograda i zaklonjenim delovima ulica.

Tako su konjanici jahali ulicom vrlo pažljivo, ispod kopita njihovih konja na trotoar su leteli komadići blata, tako da su dame morale dizati krajeve svojih dugačkih haljina da ih ne bi zaprljale.

– Vaša kafa, Dok – rekla je Leni noseći poslužavnik – i nekoliko kolača koje vam je poslao nepoznati građanin.

– Nepoznati građanin! – javio se Red cinično iz ćelije. Stajao je naslonjen na rešetke, čvrsto stiskajući hladno gvožđe.

– Da, mister Rede! – odgovorila mu je Leni. – Ima u Lodestonu ljudi, i ja smatram da su oni u većini, koji žele red i mir i koji cenè ono što šerif radi za njih.

– Je li? – nasmejao se Red. – Da vam kažem nešto, mis. Za vrlo kratko vreme ja ću biti napolju, a vaš dragi Holidej biće hladan i sve stvari će se opet vratiti u normalu.

Holidej je srknuo kafu. Nije obraćao pažnju na zatvorenika koji mu je još od jutra dobacivao uvrede. Do tog momenta dan je prošao u miru. Možda je jaka kiša zadržala ljude u njihovim domovima i zbog toga nije bilo ni traga od Opermana i njegovih ljudi. Preduzimljivi izdavač Lodestonskih novina, jedan agilni mali čovek po imenu Nederbi, intervjuisao ga je i obećao mu da će intervju štampati.

Dok je okušao kolač koji je uzeo sa tanjira. U tom trenutku...

– Šerife!

Sa ulice se začuo nečiji glasan povik i požurivši do prozora, Leni je bacila pogled na gomilu koja se okupljala.

– Za ime božije! – prošaputala je Leni prestrašeno – Oh, Dok, otvorite vrata! Neko je ranjen! Brzo!

Holidej je krupnim korakom prišao vratim i širom ih otvorio.

Više od tuce građana bilo je istrčalo na ulicu i jedan od njih je pridržavao osobu koja se jedva držala na leđima nemirnog konja. Holidej se zagledao u patetično, mrko lice devojke koja se grčevito držala za grivu. Ogrtač joj je bio natopljen krvlju, a lice joj je bilo zgrčeno od bola.

– Šerife! – devojčin glas je ličio na stenjanje. – Šefire... ubili su mog čoveka!

– To je Met Loler, kopač zlata – objasnio je jedan građanin dok su ostali pomagali devojci da sjaše.

– Ko su to oni? – zaželeo je Holidej da

zna. Nadneo se nad devojkę koju su spustili na trotoar.

– Trojica ubica! – izustila je ona. – Ubili su ga zbog zlata. I ranili mene!

Trojica ubica! Trojica ubica ubili su jednog kopača zbog njegovog zlata! Holidej je osetio da se u njega uvlači ledena jeza dok je netremice zurio u devojkę.

– Od svih koliba na Indijen Kriku, oni su... oni su napali baš našu! – baš našu! – zaplakala je promuklo. – Mora da su znali da Met ima zlata! Oh, mora biti da su znali!

Tok događaja bio je poznat. Banditi su još jednom napali kopača zlata koji je našao bogatu žilu. To se deslo na Snejk Kriku sa Majk Bradom, Linkvistom, Indijancem Krekelom i konačno sa Adamsom. Sada je trio smrti ponovo napao, ovaj put bliže Lodestonu, ali i sada birajući onog kopača koji ima najviše zlata. Banditi su sigurno dobijali obaveštenja od nekoga ko je tačno znao šta se događa.

Dok Holidej se odjednom namrštió i pogledao niz ulicu. Pogled mu se zadržao na ogromnom zdanju od drveta koje je dominiralo u istočnom delu grada. Na um mu je pala čudna ideja koja ga nikako nije napuštala. Možda je to bila samo prazna slutnja, ali Holidej je odlučio da tu slutnju proverí.

– Devojkę – rekao je Dok blago – jeste li ti i tvoj čovek nekome pričali? Bez uvrede, to je važno. Je li brbljao o svom nalazištu?

– Met... nikome nije rekao – zakašljala se i krv joj je pošla na usta. Ponovo je počela da klizi u oblake nesvesti. Nešto ranije smogla je dovoljno snage da se izvuče iz jame mraka i da na go-

lom konju dojaše u grad, ali sada su je tama i smrt ponovo vukli pod svoje okrilje.

– Ako on nije brbljao i ako drugi na reci nisu brbljali, onda postoji samo jedan način kako su ti zlikovci mogli saznati za zlato – rekao je Dok zamišljeno.

Gradski lekar, doktor Džemison, dotrčao je sa drugog kraja grada mašući svojom crnom torbicom.

– Šerife... – prošaputala je Estralita. Dok se još više nagnuo da bi čuo njen slab glas. – Trag napadača... vodio je nazad u grad.

– Lodeston?

– Sigurna sam – izustila je grcajući i krv joj je pošla sa ugla usana.

– Polako, devojkę – promrmaljao je doktor saginjući se. Ostali su se okupili oko kada je doktor raskopčao njen okrvavljen ogrtač. – Bene! Hemiše! Odnesite je u moju kuću!

– Prepuštam je vama, doktore – rekao je Holidej.

Neki građani ispratili su pogledom visokog čuvara reda koji je čvrstim korakom pošao uz ulicu. Dok Holidej je već bio stekao ugled u tom gradu, iako su neki sumnjičavo vrteli glavom i tvrdili da je samo pitanje vremena kada će ga Karl Operman eliminisati. Nešto pre toga, gradski savet je potvrdio odluku gradonačelnika Dojla o postavljanju tog došljaka na mesto šerifa.

Holidej se zaustavio pred jednom od najposećenijih zgrada u Lodestonu. Bio je to ured za registraciju nalazišta, gde je svaki kopač zlata morao da registruje svoju deonicu, a isto tako i mesto gde su kopači donosili uzorke rude radi ispiti-

vanja. Na tom mestu Holidej je name-
ravao da potraži trag svojih slutnji.

Probio se unutra pored nekolicine
kopača zlata do dvojice bradatih kopa-
ča koji su stajali ispred tezge iza koje je
sedeo jedan riđokosi mlad čovek, povi-
šenog nosa i otromboljenog lica.

Dok je sačekao dok se posao sa kopa-
čima završi. Čuo je kada je službenik
zapitao, – Gde rekoste da je to, mister
Evanse?

– Severno od vrha. Dajte mi mapu –
mapa okoline prebačena je preko tezge
i Evans je kažiprstom pokazao mesto. –
Evo, tu je. Tu smo našli zlato i na to
zemljište polažemo pravo.

– To će vas koštati pet dolara... u ko-
rist državne kase.

Evans je sa zadovoljstvom pružio no-
vac dok je službenik ispunjavao formu-
lar koji su obojica nalazača potpisali.
Malo kasnije izjurili su iz ureda urlaju-
ći kao Indijanci, vinuli se na konje i
odjahali iz grada u pravcu njihovog na-
lazišta.

– Zdravo, Valase – rekao je dok.

Lejn Valas se zagledao u šerifa. – Ka-
ko ste šerife?

– I tako i tako. Nešto ste mi potrebni.

– Recite samo.

– Najpre da vas podsetim nešto – re-
kao je Dok vadeći cigaru iz tabakere. –
Pre nekoliko meseci kod vas je došao
jedan stariji čovek po imenu Adams.
Bio je to običan kopač zlata koji je nai-
šao na zlatnu žicu kao i ova dvojica
srećnika koji su upravo odjahali.

– Teško je setiti se šerife, mnogo ih
ima. Ljudi dolaze i odlaze – osmehnuo
se Valas.

– Očekivao sam to. Nevolja je u tome,
Valase – nastavio je Dok lagano – da su

kratko vreme posle toga trojica napa-
dača ubila Adamsa i opljačkali njegovo
zlato. Pokušavam da doznam kako su
banditi mogli saznati da je Adams na-
šao bogatu žicu...

– I...?

– Verovatno je Adams doneo ovamo
nešto praha radi ispitivanja – rekao je
Dok tiho.

– Šerife – promrmaljao je Valas – šta
vi to hoćete da kažete?

– Radi li neko sa vama, Valase?

– Niko – rekao je Lejn Valas nervo-
zno.

– Pokušavam da smislim odkuda do-
laze informacije o zlatnim nalazištima.

– U svakom slučaju ne iz ovog ureda,
šerife! – rekao je Valas ljutito. – Svako
obaveštenje koje u vezi sa nalazištima
dobijem ne ide nigde dalje odavde. Baš
tako... nigde dalje! Nisam ja neki
brbljivac!

– A otkuda onda nevaljalci tačno
znaju kada i gde da napadnu! – ostao je
Holidej tvrdoglav.

– Da li vi to optužujete mene, šerife? –
ljutnuo se Valas.

– Ne – rekao je Dok. – Samo glasno
razmišljam.

– Onda razmišljajte na nekom dru-
gom mestu – rekao mu je Valas ljutito.

Holidej je istresao pepeo sa cigare.
Čutao je i nije se udaljio.

– Znae šta? – Valas se zacrveneo u li-
cu od ljutine. – Mislim da vam je ta
značka koju nosite udarila u glavu. Mo-
žda ste građanima učinili uslugu time
što ste smekli Frosta, ali to vam je si-
gurno udarilo u glavu!

Ne obraćajući pažnju na reči kržlja-
vog službenika, Dok je izašao napolje.

Valas je nastavio da pretura po papi-

rima mrmljajući nešto za sebe i trgao se kada se neka mekana ruka spustila na njegovo rame.

– Lejne – Mersi Valas je bila istih godina kao njen muž, mala, sa dugačkom tamnom kosom koja joj je padala na ramena. U tom trenutku izgledala je neobično lepa.

– Ti si ga čula, Mersi?

– Da, Lejne, čula sam.

Nastalo je dugo ćutanje i Lejn Valas je uzdahnio.

– Zašto mu nisi rekao istinu? – šapnula je.

– Mersi! – njemu je zastao dah od same takve pomisli.

– Lejne... ne možemo tako dalje živeti! – insistirala je ona.

– Čuj me, Mersi. – drhtavim šakama obuhvatio je njeno lepo lice. – Znaš vrlo dobro zašto moramo i ovo da prođemo! I znaš dobro zašto moramo da ćutimo!

– Čak i ako to znači smrt za nedužne kopače zlata? – zapitala ga je Mersi Valas.

– Da – rekao je tumorno jer mu se nije dopao način kako mu je ona na neke stvari ukazivala. Upinjao se da nađe neki izgovor. – U svakom slučaju, nisu oni svi nedužni. Većina ih je koji su zbog zlata postali prave hulje!

– A kakvi su ljudi kojima daješ informacije? Anđeli sa neba?

Njen sarkastičan ton presekao ga je kao nož i on je okrenuo glavu. Odjednom mu se bes ponovo vratio. – Kakav izbor inače imamo? – planuo je.

– Možemo otići šerifu i sve reći.

– Vraga možemo!

– Zašto da ne?

– Zato što će nas oboje ubiti! Sećaš li se njihovih pretnji? Ako ne budemo

igrali njihovu igru, za koju me plaćaju stotinu dolara mesečno, dobićemo po kuršum u glavu. Zar ti se to više sviđa?

Mersi je pogledala u pod prihvatajući njegovu dilemu. Zatim je pogledala čoveka za koga se udala. Kako se Lejn promenio. Nekada je išao dignute glave. Nekada je njihov brak bio srećan, delili su iskustva i uživanja. A sada je sve bilo drukčije. Lejn je postao slabić, bojao se svoje senke, postao je igračka u rukama ubica. Bez obzira kakav izgovor nalazio za sebe, bio je deo tog zločina. A novi šerif je počeo da se raspituje. I nije se raspitivao tek onako bez nekog određenog cilja. Šerif Holidej je bio lično zainteresovan... Mersi i Lejn su se dobro sećali kada su novost o Adamsovom nalazištu prodali svojim gospodarima.

Lejn je obgrlio i privukao bliže sebi, i Mersu je zagnjurila lice na njegove grudi. Osetila se izgubljenom.

X

Prvobitna Holidejeva namera da stane u pansionu pokazala su nepogodnom i gradsko veće mu je zakupilo jednu malu kuću u kojoj je pre toga stanovala neki notar. Dok se preselio, a pranje, čišćenje i brisanje prozora i prašine Leni je preuzela na sebe. Skoro ceo dan ona je uređivala kuću, a posle večere koju je spremila za oboje, uzela je da opere posuđe.

– Hoćete li se dugo zadržati? – zapitala je Doka kada je ovaj ustao i uzeo šešir. Taj dan bio je vrlo težak za nju. Njenog ujaka sahranio je uplašen i nervozan

pogrebnik, a ceremoniju pogreba održao je putujući propovednik koji je to veoma retko radio. Leni je zbog svega toga bila umorna i osećala se usamljenom.

– Pit Emeri je rekao da će biti u stanici do osam časova – rekao je Dok – a da onda je preuzmem čuvanje.

– A posle?

– Negde oko ponoći zaključaću stanicu – rekao joj je Dok – i došetaću se ovamo. Očekujem da vas nađem u krevetu, jer ne možete više stanovati sami u pansionu. Ja ću se opružiti na divanu u dnevnoj sobi.

– To... to mi ne izgleda pošteno – uzdahnula je ona. – Na kraju, ovo je vaš stan.

– Insistiram da ostanete ovde – ponovio je Dok – i to je moja poslednja reč, Leni.

Ona se osmehnula zahvalno. – Hvala vam, Dok.

Holidej je zatvorio vrata za sobom i zakoračio u hladnu noć. Oblaci su se bili razili, kiša je prestala da pada, ali je hladan vetar i dalje duvao. Na zapadu se nebo još malo rumenilo i crvenkaste tanke niti pružale su se do najbližih bleđih zvezda. Kroz sumrak, Holidej se uputio glavnom ulicom.

– Šerife! – žena koja ga je pozvala stajala je u ulici pored saluna „Srećna Ledi“, kao da ga je očekivala.

Holidej se okrenuo prema glasu. – Dobro veče – rekao je ljubazno.

– Moje je ime Honi, sećate li se? – dodala je koketno.

– Malo je hladno za takvu haljinu, zar ne Honi? – Dok Holidej se osmehnuo zbog njene dekoltirane haljine.

Ona je napućila usne i osmehnula se. – Bar ste to zapazili, šerife.

– A ko ne bi zapazio?

– Poslednji put kad smo se sreli niste se interesovali za žene.

– Jeste li hteli od mene nešto određenno? – zapitao je Dok konačno.

– Htela sam da razgovaramo.

– Pa eto nas, razgovaramo.

– Mislila sam na razgovor u četiri oka, u mojoj privatnoj sobi. Važno je šerife. Želim da sa vama govorim o nečem vrlo važnom što niko ne bi smeo da čuje.

Dok je pogledao znalačkim okom i njen šarm i lepota ostavili su na njega još jači utisak nego prilikom prvog susreta. U stvari, bio je više nego svestan njene privlačnosti. Honi je bila prava žena, sva od krvi i mesa, senzualna, i posedovala je neki magnetizam koji je morao privući svakog čoveka.

– Ne morate proći kroz salun – dodala je Honi značajno. – Do moje sobe može se doći spoljnim stepenicama.

– O kej – rekao je Dok ne pridajući njenim rečima nikakav značaj i uputio se za njom niz sporednu ulicu.

Ona mu je otvorila vrata iz sporedne ulice i pošla ispred njega uz uzane stepenice. Zastala je pred svojim vratima i kada je on stigao, otvorila ih lakim pokretom. Dok je sačekao da ona upali svetiljku u sobi.

– Osećajte se kao kod svoje kuće, šerife – rekla je pozivajući ga da uđe – i molim vas zatvorite vrata za sobom. Želela bih da ovaj naš razgovor ostane u potpunoj tajnosti.

Svetlost svetiljke obasjavala je luksuzno namešten širok krevet i nameštaj sobe broj sedam, i Honi se ležerno, čak

pomalo raskalašno, spustila na postelju zatrpanu jastucima.

– Znete – rekla je bajagi nehajno – većina ljudi u ovom gradu dali bi svoju mesečnu platu samo da se nađu u ovoj sobi nasamo sa mnom. Čak i oni takozvani ugledni, časni građani, šerife! Da, imala sam u ovoj sobi trgovce, bankare, pa čak i propovednike!

– A šta želite od mene, Honi?

– Smatrate li da sam privlačna, šerife?

– Ja sam muškarac.

– Onda znači da me smatrate privlačnom – odgovorila je ona umesto njega, krajnje samouverena i sigurna u svoju lepotu.

– Zaista?

– Da, ako ste muškarac, kao što reko-ste, onda nema razloga da me gledate drukčije nego ostali. Zbog toga sam i ovlašćena da vam nešto predložim.

– Ko vas je ovlastio?

– Ime nije važno – osmehnula se ona.

– Meni jeste, pogotovu sada.

– Mislim vas – prošaputala je ona – dopustite mi najpre nekoliko pitanja.

– O kej.

– Ne znam koliko vam je gradski odbor obećao da će vam plaćati za vaše usluge, šerife, ali kladim se da to nije onoliko koliko vi zaslužujete.

– Možda, ali dobio sam onoliko koliko sam tražio.

– A kako bi vam se svidelo da zaradite neku pravu svotu novca?

Holidej se zagledao devojci u oči i odlučio da joj pruži most preko kojeg će preći. Honi je bila samo eksponent i možda će uskoro reći nešto interesantno, ako joj samo to omogući.

– Slušam vas.

– Dobro – nastavila je zadovoljno. – Šerife, znam nekoga ko je spreman da vam ponudi pravu svotu novaca, da vas sasvim obezbedi za sve vreme dok radite za njega. Možete pored toga i dalje zadržati tu značku i baviti se vašim šerifskim dužnostima... tačnije, moći ćete da obavljate većinu vaših šerifskih dužnosti, a od novog poslodavca dobićete dodatnu platu. Sem toga imaćete i drugih privilegija.

– Kao na primer?

Osmehnula se zavodnički na njega i izazovno proturila vrh ružičastog jezika između punih sočnih usana.

– Da li biste želeli da odmah okušate uzorak jedne od tih privilegija, šerife? – Njeni dugi vitki prsti poigrali su se sa gornjim dugmetom njene bluze. – Sve što bi za to trebalo da učinite je da kažete da ćete u određenim slučajevima biti elastični sa primenom zakona i sve će biti vaše... dosta para... i ja.

– Za koga bi trebalo da radim?

– Volela bih da najpre čujem odgovor.

– Neću da odgovorim ništa sve dok najpre ne saznam ime tog čoveka.

Ona je u međuvremenu otkopčala dugme na bluzi, ali u tom momentu u Dokovim očima nije bila žara.

– Dođite i sedite pored mene na krevet.

– Njegovo ime, Honi!

Ona je odjednom zažmirila očima jer je shvatila da ju je on samo koristio. Nije želeo da prihvati ponudu, želeo je samo obaveštenje! Usne su joj se izvile u ružan osmeh. – Napolje!

– Sledeći put, Honi – rekao je Dok zastavši na vratima, – recite Opermanu

da lično razgovara sa mnom ako hoće da mi nešto ponudi!

Odigrao je tu kartu i po načinu kako je ona reagovala, zaključio je da je njegova sumnja bila tačna.

– Kopile! – opsovala je za njim kao pravi prostak.

Holidej je izašao iz sobe i sišavši niz stepenice, izašao na ulicu. Operman je dakle želeo da ga zavrbuje. Možda je postojao više nego jedan razlog što je Karl Operman zabrinut! Naravno, Operman je bio ljut što je uhapsio Reda i što je ubio Frosta, i možda je u novom šerifu video pretnju svom položaju i vladavini nad gradom. Možda je u pitanju bilo čak i nešto više! Holidej se setio Estralitinih poslednjih, šapatom izgovorenih reči: „trag napadača... vodi nazad u grad! U grad!“ Samo je sumnjao, i za tu sumnju nije imao nikakvog dokaza, ali u Ledostonu je bilo mnogo propalih tipova sposobnih da izvedu takav pljačkaški poduhvat. U brigadi Opermanovih revolveraša bilo je puno takvih koji se ne bi libili ni od kakvog poduhvata.

Vratio se do šerifske stanice i tamo zatekao Emerija sa nogama dignutim na pisači sto. Bivši revolveraš je pušio cigaretu i osmehnuo se kada je video Doka. – Jesi li došao da me smeniš?

– Da – Dok je bacio kratak pogled prema Redu koji je ležao zgrčen na postelji u ćeliji. – Pit, više mi nećeš biti potreban.

– Kako to? – Pit Emeri je iznenađeno spustio noge na zemlju, a Red je digao glavu da bi bolje čuo.

– Čuo si – rekao je Dok cedeći reči preko usana – ali za slučaj da me nisi razumeo ponoviću reč po reč. Više nisi

moj pomoćnik, jer mi više nisi potreban!

Red zamalo što nije pao sa postelje.

Emeri je sa nevericom zurio u Holideja, a onda je odjednom primetio šerifov jedva vidljiv mig okom.

– Šta, zar tako? – zapitao je Emeri ratoborno, shvatajući da je ta mala predstava namenjena Redu.

– Bio si mi neko vreme potreban, Emeri – rekao je Dok – ali sada, kada je sve uglavnom sređeno, u mojoj šerifskoj stanici nema mesta za jednog pijanog skitnicu.

– Do vraga, Dok...!

– Gubi se odavde, Emeri – Holidej ga je grubo digao sa stolice. – Idi i naplati nekoliko dolara od gradskog veća.

– Nekoliko dolara?

– Toliko vrediš!

– Prokleta, nezahvalna bitango! – viknuo je Emeri i pljunuo, igrajući besprekorno svoju ulogu. – Proveo sam ovde toliko vremena pomažući ti, a ti me sada izbacuješ kao prljavu pocepanu krpu!

– Gubi se kad kažem!

Holidej se okrenuo kao da gleda neke poternice obešene na zidu, a za to vreme je Pit Emeri negodujući i vukući noge došao do vrata. Sve vreme Red je stajao zbunjen i kada je Emeri konačno izašao napolje, kockar je zatresao rešetke ćelije.

– Previše si digao nos, Holideje! Udarila ti je vlast u glavu, pa misliš da sve možeš – dobacio je Holideju. – Do đavola! Mislim da će ti Emeri tek trebati!

– Meni niko nije potreban, Rede – prasnuo je Dok – i možeš to slobodno reći onima koji dođu da te posete.

– Znači, posete su mi dozvoljene?

– Zakon kaže da uhapšenik ima prava na posetu – Dok je ustao u čvrstim korakom prišao do vrata. – Prema tome, sutra imaš vremena za goste.

Bez ijedne reči više izašao je napolje i stao na ulicu. Znao je da će ga Pit Emeri tu čekati.

– U čemu je stvar? – došapnuo mu je Pit odnekud iz mraka. – Čemu je bila potrebna ova komedija?

Holidej nije ušao u sporednu uličicu odakle se glas čuo. Umesto toga nastavio je da gleda napred i tihim glasom odgovorio Emeriju. – Ako neko poseti Reda, a po zakonu on ima pravo na posetu i neko će ga sigurno posetiti, on će posetiocu reći šta se večeras dogodilo. To će se u gradu odmah saznati, a ja upravo i želim da grad poveruje da smo mi raskrstili. Kao što vidiš, među nama je sve svršeno.

– Zaista? – zapitao je Pit iznenađeno.

– I ne samo to, mi ćemo sem toga doći u otvoren sukob pred svedocima.

– Zar još i to? – rekao je Pit skoro plačnim glasom.

– Da, u stvari ja ću ti narediti da odeš iz grada.

– Ali, zbog čega sve to?

– Slušaj me pažljivo jer ne mogu dugo stajati ovako. Ako me neko vidi, misliće da sam budala! – Dok je i dalje gledao ukočeno u jednom pravcu, svestan toga da je stari revolveraš sasvim blizu iza njega u senci. – Evo šta sam smislio da uradimo. Izvešćemo sukob između nas dvojice i ti ćeš posle toga odjahati iz Lodestona...

– Ali zbog čega, objasni mi? – zapitao je Emeri još uvek pomalo zbunjen.

– Odmah ću ti reći. Posle svađe ti ćeš odjahati i pronaći neko mesto, na pri-

mer neku napuštenu rudarsku kolibu i posle toga ćeš se uprkos mom naređenju vratiti u grad. Odjahaćeš u biro za registraciju nalazišta, potražićeš službenika Valasa i reći ćeš mu da si pronašao bogato nalazište. Znaš već kakve se sve fantastične priče mogu ispričati u takvim slučajevima. Reći ćeš da si našao zlatno grumenje krupnije od ljudske pesnice! Nećeš naravno pokazati Valasu uzorke tog grumenja, ali ćeš uporno tvrditi da si našao zlato i da želiš da registruješ nalazište. Naznačićeš na mapi gde se to tobožnje nalazište nalazi, a to će biti mesto gde je koliba, i onda ćeš obavestiti Leni na taj način što ćeš jedan komad papira sa nacrtom omotati oko kamena i prebaciti ga preko ograde kuće u kojoj stanujem. Ja ću se postarati da Leni pripazi kada se to desi.

– Ali... ali zašto?

– Postavljamo zamku, Pite – rekao je Dok tiho – i zamka će upaliti samo ako svi u gradu budu verovali da ti i ja više ne radimo zajedno. Ako naši protivnici ne budu smatrali da smo se posvađali, neće zagristi mamac.

– Ah, tako, postavljamo klopku onim prljavim ubicama! – dosetio se Emeri najzad.

– I da znaš da sve zavisi od tebe, Pite – rekao je Dok Holidej žurno. – Ako budeš dovoljno ubedljiv da si našao zlato u velikim količinama, oni pohlepni nevaljalci sigurno će doći da to provere.

– A mi ćemo ih čekati!

– Da, nas dvojica – obećao je Dok. – Čim Leni nađe tvoju poruku i ja pročitam da si obavio svoj deo posla, dojahaću na dogovoreno mesto.

– Šta je sledeći potez?

– Ovo što ću reći neće ti se dopasti, Pite – rekao je Dok osmehujući se u sebi – ali tako mora biti. Bićeš pobeđen od bržeg od sebe.

– Kako to misliš?

– Mi ćemo se sudariti i ja ću brže po-
tegnuti revolver – rekao je Dok.

– Do vraga, to je nemoguće! – prasn timer je Emeri.

– Stišaj se, neko će nas čuti!

– Ali, Dok, zar ne možemo smisliti nešto drugo? – rekao je Emeri molećivo.

– Ne, izvešćemo to kod „Srećne Ledi“ – rekao je Dok.

– Pred očima celog grada! – zastegn timer je Emeri.

– Da, baš tako.

Nastalo je kratko ćutanje. – A ako ja odbijem da igram po tom planu?

– Onda nećemo moći da pomognemo ovom gradu i ja neću pronaći Adamsove ubice.

Holidej je čuo kako je Emeri proćistio grlo i bilo mu je jasno koliko je stari revolveraš morao da savije svoj ponos da bi pod takvim uslovima nastavio da sarađuje. Pit Emeri je mnogo godina živeo od svog revolvera, znajući samo za jedan jedini krvavi zanat. Nikada u svojoj karijeri nije bio potučen, a sada je Holidej tražio od njega baš ono što je najmanje mogao da dopusti. Već sada je stari revolveraš otrpeo krupno poniženje pred Redom i to je bila žrtva koju je podneo; sada mu je Dok predlagao još veći gubitak revolveraške časti.

– Ne znam... ne znam – rekao je Pit Emeri uzdržano. – Razmisliću o tome.

– Videćemo se kod „Srećne Ledi“ – rekao mu je Dok i ne sačekavši nikakav

odgovor, čvrstim korakom se uputio kroz tamu.

XI

Pit Emeri je sedeo nagnut nad bocom viskija, tek maglovito svestan prisustva jedne salunske zabavljačice koja je sedela za njegovim stolom. Evis je bila mlada, sa kosom bujnom i nestašno razbacanom po ramenima, i sem te bajne kose bila je vitka kao mlada vrba, sa malim čvrstim grudima i uzanim strukom. Sem tih izrazitih fizičkih svojstava, ona je bila jedna od najgovorljivijih zabavljačica u salunu „Srećna Ledi“ i otkako je Emeri ušao u salun, ona je bez prekida brbljala i nastojala da ćutljivog gosta uvuče u razgovor.

Salun je bio pun i prepun, tako da su ljudi stajali u grupama pored šanka. Dim cigareta dizao se do tavanice od dasaka i tamo se u gustim oblacima skupljao kao neprozirna zavesa. Cela prostorija je mirisala ne jeftin alkohol i parfem, a kada je jedan violinista počeo da svira muziku za igru, polupijani ljudi dograbili su salunske devojke i počeli skakati i cupkati u želji da daju oduške svom zadovoljstvu nečim što je ličilo na igru.

– Igraš li, dragi? – zapitala ga je Evis dodirnuvši ga laktom.

– Ne.

Emeri je nastavio da zuri u flašu i bez reči je nasuo sebi još jedno piće. Taj šašavi šerif!

– Hoćeš li i meni nasuti jednu čašu, dragi?

– Naravno – promrmljao je Pit Emeri.
 – U mojoj sobi je mnogo intimnije, ukoliko imaš deset dolara. – nagovestila je Evis dosta otvoreno svoje interesovanje.

Pit ju je pogledao belim, zamišljenim očima. Zašto da ne? Devojka je bila mlada i prilično lepa, i na neki način činilo mu se da nije toliko tvrdokorna kao neke druge salunske devojke koje je poznavao. Sem toga, ako bi se našao u njenoj sobi, to bi mu onemogućilo da odigra svoju ulogu u Holidejevoj igri. Uostalom, šta je dugovao šerifu? Tačno je da mu je Dok Holidej spasao život u šumi kad su ga vukovi napali, a opet, on je sa svoje strane zadržao Trejsa Londona na nišanu pištolja u onoj situaciji kada bi šerif sigurno dobio metak u leđa. Pored toga, dodao je Emeri sam za sebe, igrao je ulogu šerifovog pomoćnika i starao se neko vreme o zatvoru da bi se Dok odmorio. Po Emerijevom mišljenju time su njihovi računi bili približno izravnati. Mogao je stoga mirne savesti odbiti Dokov predlog. Sem toga, i na prvom mestu, on je bio dao reč da će pištolje obesiti o klin. Dokov plan sigurno bi ga vratio na njegov pređašnji društveni status.

– Hoćeš li da pogledaš moju sobu? – požurivala ga je Evis.

– Da – promrmljao je – možda hoću.

Sa naporom je ustao na noge i baš tog trenutka u „Srećnoj Ledi“ zavladao je duboka tišina. Na leptirastim vratima pojavio se visok čovek sa šerifskom zvezdom na reveru kaputa. Zastao je držeći rukama raskriljena vrata i u tišini koja ga je dočekala, osećala se izvesna doza poštovanja. Svaki šerif koji bi u tom gradu preživeo više od neko-

liko časova morao je biti respektovan i dočekan sa iznenađenjem.

Dok Holidej je pogled prodornih očiju zaustavio na Emeriju.

– Do vraga! – promrmljao je Emeri sebi u bradu.

– Emeri – rekao je Dok reskim tonom – čini mi se da sam ti rekao da se gubiš iz mog grada!

Time je komedija počela, i uzmicanju više nije bilo mesta. Emeri je uhvatio sebe kako u mislima proklinje nepopustljivog šerifa, ali je propustio da izusti i reč.

– Zašto onda nisi odjahao kao što ti je rečeno? – zapitao je Dok Holidej cedeći reči mrgodno naoštrenog lica.

– Čuj, čekaj malo... – Emeri je izustio nekoliko reči zbunjeno i mucajući, ni sam ne shvatajući da li glumi ili je zaista zbunjen.

– Nema tu ništa čekaj malo, Emeri! Istina je da si mi pomogao, istina je da sam te nagovorio da prikačiš značku šerifovog pomoćnika, ali to je bilo pre nego što sam o tebi saznao istinu.

Emeri je osetio kako se u njemu skuplja bes. Kakvu sad istinu pominje ovaj luckasti Holidej? Ako nekim slučajem prospe pred svima ono što o njemu zna i ako otkrije da je revolveraš...

– Ti si već i ranije bio šerifov zamenik – izjasnio je Dok – o tobožnjoj istini i Emeri je s olakšanjem odahnuo. – Bio si šerifov zamenik, ali pijani zamenik koji je u svakom gradu pravio zbrku i nered! Eto to je istina o tebi!

Holidej je dakle izmislio razlog za njihovu svađu, pa iako se Pitu Emeriju ta priča o pijanom šerifovom zameniku nije dopadala, bar je otklanjala opasnost da će se otkriti njegova širom po-

znata revolveraška prošlost. Zbog toga je Emeri i protiv svolje volje Holideju bio donekle zahvalan.

– Nameravam da od Lodestona napravim miran grad, grad poštenih i časnih građana, Emeri, a to znači grad bez takvih kao što si ti. Takvima nema mesta na ovdašnjim ulicama. Zato jaši konja i gubi se!

– Niko mene neće oterati iz grada, Holideje! – Emeri nije znao zašto, ali iz nekog razloga bio je spreman i počeo je da igra svoju ulogu.

– E, ja ću uraditi baš to – Dokova ruka počivala je na dršci revolvera.

Emerijeva ruka je pogladila revolver u futrolu. – A ja na to kažem da ideš do đavola!

Celu predstavu sa balkona sale posmatrali su Operman i dvojica njegovih plaćenika. Bili su zaprepašćeni načinom kojim tvrdoglavi šerif sprovodi svoju volju. Pa taj ludak je ovim gestom izvršio samoubistvo! Emeri je bio jedini njegov prijatelj koji je imao hrabrosti da u odlučnom momentu stane uz njega.

– Napolje iz grada, pijana skitnice! – nastavio je Dok mučenje rečima.

Emeri je sevnuo očima. Za sekund ili dva zaboravio je na svoju ulogu u ovoj igri i uzavreli bes planuo mu je na licu i očima. No, odmah zatim uspeo je da se savlada, znajući da ako je već počeo, mora u toj igri izdržati do kraja. Pripremio se na neizbežno poniženje i na njegovu sreću, ono što je posle toga došlo trajalo je samo nekoliko sekundi.

Iza prve žestoke uvrede došlo je još nekoliko grubih reči i glumeći bes, Emeri je zgrabio revolver i izvukao ga iz futrole, ali samo zato da bi se našao

pred crnim otvorom revolverске cevi uperene na njega. Šerif je već držao „kolt“ u ruci i leđeno, preteće klik zapinjanja obarača izazvalo je kod prisutnih gostiju zbunjeno šaptanje. Emeri je s mukom uspeo da savlada svoj ponos i da nastavi komediju.

– Izgleda da me imaš na nišanu, šerife.

– Vрати revolver u futrolu, Emeri!

– O kej, šerife... za ovaj put.

– Nećeš ni imati drugu šansu, Emeri. Iz ovih stopa ćeš otići iz grada! I što je još važnije, nikada se više nećeš vratiti!

Gutajući kletve i nastavljajući da igra time svoju ulogu do kraja, Emeri se uputio prema leptir vratima praćen Dokovim revolverom koji ga je i dalje držao na nišanu. Pre nego što je izašao na ulicu, Pit Emeri je zastao.

– Znaš šta, Holideje? – procedio je Pit Emeri kroz zube kao da reži. – Ti si suviše digao nos, udarila ti je u glavu sila i ovlašćenje koje imaš. Misliš da ćeš potpuno sam uspeti da središ ovaj grad! Pa lepo, nadam se da ćeš vrlo brzo završiti na groblju i da će gradsko veće posle toga pozvati mene! Možda sam u nekom drugom gradu bio šerifov zamenik, pijani zamenik kako ti reče, ali u ovom gradu biću šerif.

– Gubi se!

– Do viđenja uobraženko!

Izrekavši tu poslednju uvredu, Emeri je njišući se izašao na vrata, a Dok Holidej je prišao šanku. Niko nije ništa rekao kada je pitao ne obraćajući se nikome posebno. – Mislite li da sam bio suviše grub prema njemu?

Po mrštenju obrva i pogledima koje su prisutni među sobom izmenjali, Dok

je procenio da se posmatrači slažu sa tom konstatacijom.

– Pa, znate šta, Emeri je dobro poznat kao nitkov. Nije mogao da zaradi sebi za život ni na jednom nalazištu koje je za sebe prijavio. Jednostavno je lenjivac, eto šta! Dobro je da smo ga se otarasili.

Prisutni su ćutke prihvatili njegovu izjavu. Može biti da su neki od njih u čvrstom, promišljenom šerifu nalazili baš onog čoveka kakav je njihovom gradu bio potreban. Dok je naručio pivo i ubrzo potom raspoloženje u salunu se vratilo na normalno. Niko nije zapazio kada je iz grada odjahala usamljena tamna silueta Pita Emerija.

*

– Ujka Persi se pretvarao da je protivnik kafe – osmehnula se Leni pružajući šerifu šoljicu tople mirišljave „java“ kafe – ali, u stvari, to nije bilo tačno. Činjenica je da se upoznao sa nekim mormonima koji su se protivili svakom uživanju, pa i uživanju u kafi, i ujka Persi je prihvatio nešto od njihovog verovanja.

– Čini mi se da je vaš ujak bio neka čudna mešavina karaktera – rekao je Dok.

Leni je bila odevena u dugu haljinu koja je još više isticala njenu skladnu liniju i sedajući prebacila je nogu preko noge, čime je Doku pružila mogućnost da za trenutak ugleda divno izvajan list njene noge pre nego što je haljina opet pala na svoje mesto.

– Da, bio je na neki način neobičan – osmehnula se ona – ali je bio dobar čovek. On... mogao je mnogo puta iskori-

stiti prednost svog položaja u odnosu na mene, ali me nikada nije ni taknuo. Ni jednom. Sa njim sam bila potpuno bezbedna.

Holidej je srknuo kafu. Nekoliko minuta pre toga zaključao je zatvor i obišao relativno miran grad. No i pored toga što je grad bio mirniji nego obično, nije puštao Leni da sama stanuje u pansionu. Smatrao je da će biti bolje ako još neko vreme ostane u bezbednosti njegove kuće. Te večeri, odmah po dolasku, ispričao joj je o tobožnjem sukobu sa Emerijem i ona je obećala da će ga odmah obavestiti čim poruka na kamenu bude prebačena u dvorište kuće. Setnog izraza lica Leni je nastavila. – Nikada nisam upoznala moju majku.

– Zaista?

– Ona je bila rđava žena, bar tako mi je ujka Persi kasnije rekao – rekla je Leni i uzdahnula. – Kao kroz maglu se sećam žene koja se brinula o meni, ali više od svega sećam se čitavog niza ljudi. Ljudi su dolazili u moju sobu, nadnosili se nad moju kolevku i zurili u mene. To su sigurno bili klijenti moje majke. Pošto je ona tragično završila život u nekoj uličnoj tuči, ujka Persi me je uzeo. Kasnije mi je pričao da je Frisko jedno od zaista najgorih morskih pristaništa sa puno šljama.

Holidej je opet srknuo kafu. – U svakom slučaju, Persi vas je naučio kako da pripremite dobru kafu – rekao je.

– On me je naučio sve što znam – rekla je ponosno i dodala – to jest, skoro sve.

Dok je pogledao i pogled njegovih čeličnoplavih očiju naterao joj je rumen u lice.

– Dok – rekla je posle kratkog ćutanja.

– Molim?

– Vi ste bili zaista dobri prema meni. Hoću da kažem, našli ste mi sobu, smestili me, a sada ste me uzeli u vašu kuću, zapravo vaš stan, brinete se o meni i... i...

– I šta?

– Pa eto – rekla je bežeći pogledom – većina ljudi bi htela da se za to nečim naknadi – rekavši to oborila je glavu.

– Pa, pretpostavljam da je zaista tako – rekao je Dok smeškajući se. – U tome se ja ne razlikujem mnogo od drugih i u ovom momentu imam na umu nešto čime ću se naknaditi.

Ona ga je pogledala sa nedoumicom, ne znajući da li da pokaže oduševljenje ili razočarenje. – A šta vi to imate na umu – šapnula je jedva čujno.

– Još jednu šoljicu kafe! – rekao je Dok i nasmejao se.

I ona se glasno nasmejala, još jednom uverena da je Dok baš onakav čovek kakav je ona mislila da jeste. Shvativši to, još jednom su se njena osećanja prema njemu produbila i ojačala.

Nasula mu je još jednu šoljicu kafe i dok mu je pružala šolju, prsti su im se dotakli i tako ostali nekoliko kratkih trenutaka. Napolju je sve jači vetar klopao kapcima na prozorima i plamičak svetiljke zatreperio je od promaje. U bronzoj peći pucketala je vatra, bukćući na momente jakim plamenom, i grejala prostranu dnevnu sobu. Za njih dvoje ceo svet se izgleda sužavao na jedan njegov mali deo, na ovu kuću u Lodestonu.

– Mislim da je vreme za spavanje – rekao je Dok.

Leni je ustala i pošla prema drugoj sobi i dok je nameštao sebi postelju u dnevnoj sobi, Dok je čuo kako se u drugoj sobi svlači i od suškanja njenog veša osetio je da ga podilaze topli žmarci. Završio je kafu i zavalio se na ležaj. Madraci kreveta u spavaćoj sobi su zaškrpali i Dok je primetio da mu cigara u ruci neprimetno podrhtava. Bio je uzbuđen. Razmišljao je o toj divnoj devojci od koje su ga delili samo jedan zid i jedna tanka vrata. Znao je pre nje dosta žena, ali nikada nije imao dovoljno vremena za njih, a još manje za neko trajno, dublje upoznavanje i priateljstvo.

Ugasio je svetiljku i nastavio da puši u mraku. Kada je konačno ugasio opušak i spremio se na spavanje, njegovu pažnju privukao je šum vetra.

– Dok!

Glas joj je zvučao prigušeno, drhtavo, kao da se lomi u grlu.

On se trgao. – Šta je Leni?

– Dok... – dozvala ga je ona ponovo.

Dok je ustao. Bio je go do pojasa i bleđi sjaj zvezda koji je prodirao kroz tanke zavese obasjavao je njegova snažna prsa. Prišao je vratima i otvorio ih.

– Uđite unutra, molim vas.

Dok je prišao do njenog kreveta. U tami je video njeno bleđo lice koje je izvirivalo ispod ćebadi. – Zar nešto nije u redu?

– Ja... usamljena sam.

Bio je to slab, jadan izgovor da ga dozove u svoju sobu i oni su oboje to znali. Saznanje da oboje shvataju situaciju u kojoj se nalaze izmamilo je istovremeni osmeh na njihovim licima.

– U tom slučaju, možda bi trebalo da

vam neko vreme pravim društvo – rekao je i seo na krevet.

– Dok – promrmljala je ona jedva razgovetno – malo pre sam vam rekla da bi neki ljudi očekivali nešto kao nagradu za njihove muke i trud.

– Ja sam bio zadovoljan kafom.

Njen pogled se zadržao na njegovim prsima i na njegovim snažnim, mišićavim ramenima. – Možda to nije dovoljno – rekla je blago. – Ja mislim da zaslužujete više.

Pružila je ruku do njegove i kada je pod prstima osetila njegove dugačke, čvrste prste, ona se odjednom uspravila i pritislula usne na njegove. Dok je osetio da u njemu raste želja za njom i ponet strašću, čvrsto je obgrlio obema rukama, uzimajući svojim gladnim usnama njene poluotvorene i sočne. Čebad su kliznula sa njenih prsa i bleđi sjaj zvezda zaigrao je na belini njenog nagog tela. Pre nego što je podatno legla i povukla ga za sobom, šapnula je njegovo ime, ali Dok to nije čuo. Naposlju je vetar dostigao huk oluje, a blistave zimske zvezde zaklonio je oblak.

*

– Da, ser Valase – vikao je Pit Emeri udarajući pesnicom po stolu. – Dok Holidej mi je učinio veliku uslugu kad me je oterao iz grada! Učinio me je bogatim!

Lejn Valas ga je s interesovanjem gledao. – Ali, nećete li doći u nezgodnu situaciju ako se vratite u grad?

– Ko daje cent za čuvara reda kada čovek postane bogat? – nasmejao se Emeri. – A ja sam postao bogataš!

Valas je zapitao sasvim nezainteresovano. – Kako se to desilo?

– Evo kako. Pošao sam na zapad i naišao na jednu napuštenu rudarsku kolibu... kolibu u uzanom kanjonu.

Emeri je primetio da se Valas trudi da zaključi gde bi to mesto moglo biti.

– Prespavao sam jednu noć u toj kolibi i kada je došlo jutro, pošao sam u lov. Ulovio sam dva zeca i naišao na jedan odron kamenja. I tada sam video ono... tri zlatna grumena velika kao vaša pesnica!

Lejn Valas je odjednom nabrao obrve i zažmirio očima. – Jeste li sigurni?

– Grumenje je veliko kao pesnica! – Emeri je stisnuo jednu pesnicu. – Da, ali ja sam pametan! Nisam grumenje doneo ovamo! Nisam želeo da ga ljudi vide, jer u tom slučaju svi bi pojurili tamo kao ludi. Ne, ne, hteo sam da najpre prijavim moje nalazište, pa tek posle da iskopam bogatstvo!

– Kako mi izgleda iz vaših reči, Emeri – progovorio je Valas smireno – vi ste bili u kanjonu Long Horn.

– Tako je! – složio se Emeri. – Sada tamo nema nikoga!

– Istraživači su pokušali da kopaju u tom kanjonu, ali su digli ruke – prišao se Valas. – Smatrali su da je tamo zlato izvađeno.

– E, pogrešili su! – zakikotao se stari revolveraš. – Tamo ima grumenja velikog kao pesnica, Valase!

– U kojoj ste vi kolibi?

– U onoj zapadno od ulaza. Mogu vam pokazati na mapi.

– To bi bilo neophodno – rekao je Valas zvanično. Kada je Emeri pokazao prstom mesto na mapi i kada je nalazište registrovano, Valas je rekao. –

Potpišite ovde Emeri i platite taksu državi...

Emeri je potpisao, platio i urlajući od sreće izjurio na vrata. Valas je obrisao lice maramicom. Njegova žena, koja je sve vreme slušala, prišla mu je i dodirнула ga po ruci.

– Lejne... nemoj! – prošaputala je.

– Zašto da ne? – obratio joj se Valas. – S ovim ćemo ih dobro zadužiti, Mersi.

Ona je okrenula glavu. – Lejne... – glas joj je bio slab, drhtav.

– Šta nije u redu?

– Sutra ujutro polazi iz Lodestona dilažansa za istok.

– Pa? – zabrundao je Valas.

– Noćas ću se spakovati. – rekla je Mersi kratko.

– Ali... zbog čega? – zapitao je on.

– Ne mogu više ovako da živim! – zaplakala je ona. – Ili ćemo prekinuti ovakav način života, ili...

– Ili ćeš me napustiti? Hoćeš li to da kažeš?

– Da, Lejne – glas joj je podrhtavao, ali je bila odlučna. – Ja te volim, ali ovakav život uništava sve što je između nas postojalo. Čuj, zašto se i ti ne spakuješ? Mogli bismo se zajedno ukrcati u dilažansu i na istoku početi nov život.

– Dobro znaš odgovor na to – prekinuo je službenik. – Oni bi nas videli i pošli za nama. Znam dobro da nas ne bi pustili da odemo.

– Znači, zauvek smo vezani za njih? – zapitala je s gorčinom.

– Kao što sam ti već rekao – Lejn Valas je i sam bio skrušen. – Nemamo drugog izbora.

XII

– Ne znam zbog čega sam se upustio u ovo! – zastenjao je Pit Emeri proveravajući da li mu je puška puna.

– Valjda zbog toga što smo neki prijatelji – osmehnuo se Dok.

– Prijatelji! – uzviknuo je bivši revolveraš. – Napravio si od mene budalu pred očima ljudi, a sad kažeš da smo prijatelji!

– U stvari, ja sam ti zahvalan – Dok je ozbiljnog lica posmatrao naherenu kolibu – ja sam ti zaista zahvalan. Ako su moje slutnje tačne, onda je ovo momenat koji sam čekao.

– Rame uz rame sa predstavnikom zakona, to je nešto što nikada nisam ni slutio – zavrteo je glavom Emeri i počeo da osmatra.

Njih dvojica ležali su skriveni na ivici duge krive kamene litice koja se dizala na jednoj strani kanjona kao neka vrsta krova. Ispod njih videle su se mnoge napuštene iskopine, a tu i tamo po kanjonu su bile razbacane primitivno sklepane kolibe i staro zardalo oruđe za kopanje. U tom suvom širokom rečnom koritu, koje je vijugalo kao zmija, pre nekoliko meseci kopači zlata su kopali zlatnu rudu. Nešto zlata je i nađeno, ali uglavnom se pokazalo da rečno korito nije ispunilo očekivanja, pa su kopači ubrzo digli jedra i krenula ka boljim nalazištima. No, bilo je ipak mišljenja da u kanjonu Long Horn postoji skriveno bogatstvo i da će kasnije, kada druga nalazišta budu iscrpljena, ljudi još jednom pokušati, a možda i uspeti da iz nedara zemlje izvuku ono što je tlo ljubomorno čuvalo.

– Čuj, Holideje, imam jednu ideju – Emeri se za trenutak zamislio. – Kada ovaj posao bude završen, znaj da sam jednom zauvek raskrstio sa zakonom. Razumeš? Raskrstio! Ostaviću sve i idem da kopam zlato!

– Pite! – šapnuo je Dok i dodirnuo ga laktom.

– Šta je?

– Dolaze kroz kanjon – rekao je Dok šapatom. – Konjanici.

Dvojica ljudi priljubili su se uz zemlju, sa puškama na gotovs. Tri male tačke dolazile su ka njima kroz kameniti kanjon.

– Šta ćemo im učiniti? – zapitao je Emeri. – Hoćemo li izrešetati pasje sinove kad nam se približe?

– Za svaki slučaj sačekaćemo da vidimo šta će učiniti kad dođu do kolibe.

Mala koliba koju je Emeri označio na mapi nalazila se na domak hitaca i njeni nahereni zidovi naslanjali su se na liticu kanjona. Konjanici su sada bili sasvim blizu i topot kopita njihovih konja odjekivao je kanjonom. Prvi jahač digao je ruku i oni iza njega su stali. A onda su sva trojica stali da posmatraju kolibu. Ruke su se pružile ka puškama i konjanici su nanišani prema kolibi, a zatim su sve tri puške odjednom planule prolamajući tišinu. Zidovi kolibe su zadrhtali od udara kuršuma koji su probijali drvo kidajući komade iverki.

Paljba iz pušaka je nastavljena, bezobzirno, surovo, zasipajući olovom tanke zidove brvnare. Posmatrajući ih, Dok je osetio kako njime sve više ovlađava mržnja. Više nije bilo nikakve sumnje, ista procedura se nastavljala. Vest o bogatom nalazištu, a zatim poseta trojica ubica. Ovo su sigurno bili oni

koji su ubili njegovog prijatelja Adamsa, banditi koji su poubijali i mnogo drugih nedužnih kopača zlata.

Pucnjava je konačno prestala i trojica konjanika su se uputili ka brvnari. – Ovo je sredilo Emerija! – nasmejao se jedan od njih.

Lica Pita Emerija bilo je nepomično kao statua izrezana od drveta. – Jedan od njih je Mak Gro. Nisu čak ni maskirani, toliko su sigurni da sam mrtav.

– Ko je Mak Gro?

– Jedan od Opermanovih nevaljalaca – rekao je Emeri. – Dok sam sedeo u salunu, upoznao sam većinu njih. Onaj do njega je Sem Demeren. Zovu ga Kid.

– A onaj treći je London – dodao je Dok prepoznavši čoveka koje je potegao oružje na njega u salunu. – Dakle, Operman je organizator bande!

– Izgleda da je tako – potvrdio je Emeri i zaklimao glavom.

Konjanici su sjahali i prišavši vratima počeli ih udarati nogama. Vrata su se s treskom srušila i trojka je nagrnula unutra. Ležeći na ivici kanjona, Dok i Emeri su osluškivali prevrtanje i lupu nameštaja i posuđa, koje se čulo iz kolibe. Prvi je napolje izašao Mek Gro. Sa rukama na kukovima počeo se osvrutati oko sebe zlobnim pogledom i vrhom čizme šutirati komade zemlje, kao da će ispod njih naći grumenje zlata koje nije našao u kući. Ubrzo mu se pridružio London, a sa svog streljačkog mesta ćutljivi strelci su nanišani na njih. Konačno je izašao i Kid, psujući besno.

– Ovo je kao traganje za duhovima! – graknuo je Mak Gro. – Nema u kolibi zlata!

– Hoćemo li ih sada poskidati – došapnuo je Emeri.

– Ne, najpre ćemo ih pozvati da se predaju. Ne zaboravi da sam ja predstavnik zakona. – odgovorio je Dok i povikao. – Da se niste makli! Držimo vas na nišanu! Bacite oružje!

Napadači su se za trenutak zgranuto zgedali i odmah zatim poskočili svaki na svoju stranu, pucajući prema mestu odakle se čula naredba. Sada više izbora nije bilo. Holidejeva puška grmnila je momenat pre nego što je Pit Emeri pritisnuo okidač svoje puške. Dva kuršuma su poletela prema grupi ubica i Mak Gro se srušio pogođen. Bandit je pao u prašinu, a pored njega Demeren je samrtnički kriknuo jer mu je Emerijevo tane raznelo levo rame. Kid je očajnički jurnuo prema svom konju, ali ga je London u žurbi odgurnuo u stranu, nastojeći da on prvi pojaše. Trejs London je uspeo da se vine u sedlo, i Holidej je nanišanio i po drugi put opalio. Za jedan trenutak dugačak kao večnost, London je ostao u sedlu staklastih očiju. Njegov konj je uplašeno poskočio i Emerijevo tane zbacilo je Londona sa konjskih leđa u prašinu. Demeren je u međuvremenu pripucao iz pištolja i pucajući uspeo je da dograbi Mak Groovog konja. Dva kuršuma zarili su se u stenu pored Doka i nekoliko sekundi kasnije Kid Demeren je kao mahnit jahao prema izlazu iz klanca. Emeri se uspravio i nanišanio na begunca. Njegova puška je dva puta planula, ali je rastojanje bilo već suviše veliko.

– Pusti ga – rekao je Dok kada je Pit ponovo nanišanio. – Uhvatićemo ga u

gradu zajedno s ostatkom Opermanove bande.

Holidej i revolveraš su sišli niz ivicu jaruge. Dok je prvi prišao telima i nogom ih okrenuo na leđa. Mak Gro i London bili su mrtvi. Živi su mogli biti od neke koristi, mogli su Holideju poslužiti kao dokaz protiv glavnog krivca, a mrtvi nisu bili ni od kakve koristi.

Emeri je došao za Dokom, zadihan od silaženja. – Ona hulja koja je uspela da pobegne upozoriće Opermana – istakao je stari revolveraš – i imam osećaj da će nam Operman prirediti fini, topao doček kada se vratimo u Lodeston. On je sada svestan da mi znamo istinu o njemu i moraće da nas zbriše, ako ne želi da bude optužen.

– Ne mora da znači. Činjenica da je ova trojka bila u njegovoj službi još uvek ne znači da su napadači radili po njegovom naređenju. Ako je mudar, može se jednostavno napraviti lud i reći, da su Mak Gro, London i Kid radili za svoj račun. No, verujem da će on ipak odlučiti da izađe na čistinu – rekao je Dok. – Videćemo u Lodestonu šta će učiniti.

Natovarili su tela bandita na njihove konje, privezali ih konopcima i natovarili konje vezali za svoja sedla. Zatim su se uputili prema Lodestonu, a na zapadu sunce je počelo da tone u duboko more crnih oblaka.

*

Tri čoveka su čvrstim korakom izašli iz saluna „Srećna Ledi“ u tihi sumrak glavne ulice. Koračali su jedan pored drugog, ozbiljnih lica, gledajući netremitice pred sebe, i građani koji su ih vi-

deli znali su šta će se desiti. Bilo je pravo čudo da se to nije desilo ranije. Djuk Poter je predvodio trojku. On je bio Teksašanin tamne kose i sa prevezom preko jednog oka, a šušalo se da je u Silver Sitiju već urezao na dršku svog revolvera više od tucе zarezа. Otkako je došao u Lodeston da radi za Karla Opermana, Poter je urezao još nekoliko zarezа. Sa njegove strane išao je Valt Stivenson, visok i koščat čovek, ćutljiv ali brz na pištolju, kao zmija. Treći čovek zvao se Čipmen. Dojahao je u Lodeston sa lošom reputacijom i Operman ga je brzo angažovao.

Trojka se zaustavila pred zatvorom. – Rede! – povikao je Poter tako da ga je ceo grad mogao čuti.

– Jesi li to ti, Djuk? – začuo se prigušen zatvorenikov glas.

– Ja sam, Rede. Došli smo da te oslobodimo! – nasmejao se nevaljalac.

Građani su stajali u prikrajku, ćutljivi i nemoćni. Djuk Poter je izvadio revolver i svi su znali šta će učiniti, ali niko nije imao hrabrosti da progovri ni reč. Djuk Poter se prkosno osvrnuo oko sebe, kao da izaziva, ali građani Lodestona su bili isti kao građani svakog drugog grada. Imali su šerifa da se o tome brine i zatvor ih se nije ticao.

– Vrata su zašipljena iznutra – doviknuo im je Red.

– Onda ćemo ih razvaliti! – povikao je Poter. Dao je glavom znak ostalima i sva trojica su prišli do vrata. Tri revolvera su pripucala i pucnji su odjeknuli gradom. Građani su očajnički izmenjivali poglede. Kratko vreme u njihovom gradu vladao je red, šerif Holidej je hodao ulicama sa zvezdom na prsima. Ali, čim se on udaljio, Lodeston je

opet postao ono što je uvek bio... Džungla. Ljudi su drhtali pri pomisli na Opermanovu vladavinu straha, kratko prekinutu, sada ponovo nastavljenu. Još jednom snaga će zameniti pravo. Vizija mirnog grada opet je postala nedostižan san. Revolveri su ponovo zagrmeli... i još jednom. Čizme su počele udarati po izrešetanim vratima, začuo se glasan smeh, i oni koji su ostali u glavnoj ulici ugledali su Reda kako izlazi iz šerifovog ureda, slobodan kao ptica. Poter mu je pružio revolver i Red se osvrnuo oko sebe tražeći. Izabrao je sat na dovratku iznad trgovine. Red je nanišanio i opalio, i tane je odnelo malu kazaljku. Trgovac je istrčao i počeo preklinjati Reda da prestane, ali umesto odgovora nevaljalac je nanišanio trgovcu u noge. Dva metka su se zarila u trotoar pored trgovčevih čizama i ovaj je prestrašeno poskočio i pao u blato.

Život u Lodestonu vraćao se u svoj normalan tok.

Nevaljalci su idući ruku pod ruku, prošli trotoarom sve do saluna „Srećna Ledi“. Tamo ih je čekao Karl Operman, a pored njega sa rukom u prevezu stajao je Kid Demeren.

– Smirite se! – naredio im je Operman britko.

– U čemu je stvar? – zapitao je Red, još uvek veselo raspoložen.

– Holidej i onaj lupez Emeri će se uskoro vratiti, a to neće biti tako zabavno kao što vam se čini – procedio je Operman.

Red je nabrao obrve. – Emeri?

– On i Holidej su sačekali naše ljude u zasedi – objasnio mu je Operman. –

Kid ih je prepoznao. Priredili su nam iznenađenje i sad sigurno idu ovamo.

– Onda ćemo ih dočekati – izjavio je Djuk Poter čvrsto.

– Ne smemo zaboraviti da Holidej nije igračka, i da sa njim nema šale. Ali, kako mi se čini više uzmicanja nema – rekao je Karl Operman. – Ili ćemo mi kontrolisati grad, ili će zakon opet zavladati u Lodestonu.

U tom trenutku, kroz leptir vrata ušunjala se neka osoba. Lejn Valas se bojažljivo osvrnuo oko sebe, a onda žurno prišao Opermanu. Službenik ureda za registraciju nalazišta trudio se da izgleda što prirodnije da ne bi privukao pažnju na sebe i kada se obratio Opermanu, glas mu je bio tih kao šapat.

– Holidej i Emeri! Dolaze ovamo, video sam ih kroz prozor! Mister Opermane, za sobom vode konje natovarene leševima!

– Hvala, Lejne. Želiš li jedno piće na račun kuće?

– Ne, hvala, mister Opermane.

Službenik se osvrnuo oko sebe, a onda se uputio vratima. Izvršio je svoju obavezu i zaradio još jedan poen kod Opermana. Ne osvrćući se na prezrive poglede, izašao je u mrak i zastao kod trgovine da vidi šta će se desiti.

– Jesi li izvršio svoj mali zadatak? – začuo je sarkastičan glas.

– Mersi!

– Videla sam te kad si izašao iz kuće i naslutila šta imaš na umu.

– A... gde si ti bila? – zapitao je on.

– Kod stanice poštanskih kola.

Valas se netremice zagledao u nju. – Ne, Mersi, ne...

– Kupila sam kartu, Lejne – rekla je odlučno – a ovo što si sada učinio učvr-

stilo me je u uverenju da sam dobro postupila. Odlazim.

Rekavši to ona se udaljila, ostavljajući svog muža nepomičnog, bez reči, kao nejasnu senku u mračnoj aleji kojom je duvao prohladan noćni povetarac.

*

Holidej je zategao vođice i obojica su osmotrili žalostan prizor koji je pružao razvaljen zatvor. Šerif se nije ni trudio da proverava. Znao je sasvim sigurno da Reda više neće naći u ćeliji. Holidej je otkrio Opermanu svoju igru i gospodar Lodestona mu je odgovorio bacanjem rukavice. Provaljivanje u zatvor i oslobađanje kockara Reda stavili su Doku na znanje kakvu će igru odsada Operman voditi.

– Ceo grad je đavolski tih – rekao je Pit Emeri prelazeći pogledom po zatvorenim vratima i šalonima.

– Toliko je tih da bi bilo gubljenje vremena potražiti pomoć građana – primetio je Dok.

– Mislim da si u pravu – rekao je stari revolveraš.

– Što znači da smo ostali samo nas dvojica protiv cele bande – dodao je Dok. – To jest, ukoliko ti ostaješ pri tome da delimo sudbinu.

Rezniran osmeh zaigrao je na Emerijevim usnama. – I do sada sam igrao tvoju igru, Dok, pa ću odigrati i još ovu jednu. Može biti da je revolveraški zanat ipak deo moje krvi. Možda, ću uvek ostati samo običan revolveraš i zašto onda da revolver jednom ne upotrebim u korist reda i zakona!

– Kako god hoćeš! – rekao je Dok oz-

biljno – ali, ako ne potcenjuješ sebe, vreme je da kreneš pravim putem.

Emeri je proverio da li mu je revolver pun. – Hajde, završimo s tim.

– Kako ja mislim, Operman je sigurno kod „Srećne Ledi“ – rekao je Dok. – U najmanju ruku, tamo je na privezištu Kidov konj, a u salunu je neuobičajeno tiho. Ja ću ući u salun na glavni ulaz, pa mislim da bi bilo mudro ako bi ti ušao na sporedna vrata.

– Honi Hevn mi je pokazala sporedan ulaz koji vodi do njene sobe – rekao je Dok.

Pit Emeri je začuđeno digao obrve. – Gle, gle!

– Prođi kroz sobu broj sedam i izaći ćeš na unutrašnju galeriju – objasnio mu je Dok.

– O kej – rekao je Emeri sa zadovoljnim osmehom na licu.

– Videćemo se unutra – dodao je Dok.

Revolveraš je kliznuo iz sedla i zakoračio u sporednu ulicu na koju je izbijao salun „Srećna Ledi“. Bilo je već sasvim mračno. Nad gradom se zadržavala neprirodna tišina i Emeri je osećao porast opšte napetosti. Osećao je takođe poglede očiju, stotina pari očiju koje su kroz proreze na kopcima posmatrale prednju stranu saluna i šerifa koji je jahao prema njemu sa dva leša prebačena preko konja koje je vodio. Par tih očiju pripadao je Lejnu Valasu.

Šćućuren u sporednoj ulici Valas je ličio na nepokretnu senku. Činovnik je kao opčinjen zuriu u Emerija kada je ovaj zakoračio na stepenice koje su vodile u Honinu sobu. Valas je držao ruku na malom pištoljčiću skrivenom u džepu. Izvukao je pištolj i nanišanio. Trebalo je samo da povuče okidač i da osu-

jeti Holidejev plan. No, ruka mu je drhtala. Preznojavao se i čuo je u ušima ludobubnjanje srca kada mu je Emeri okrenuo leđa. Jedan pritisak na okidač i sve bi bilo završeno.

XIII

Dok Holidej je bacio pogled na mlitavo Londonovo i Mak Groovo telo i sjahavši iz sedla zakoračio na trotoar. Ruka mu je počivala blizu drške revolvera i došavši do ulaza u salun, levom rukom odgurnuo je leptir vrata i ušao unutra. Tišina koja ga je dočekala svedočila mu je da su ga očekivali, ali nije slutio da će salun biti pun. Prisustvo mnoštva gostiju pored uobičajenih zabavljačica i Opermanovih kockara, svedočilo je da Operman nikome nije rekao šta se desilo i šta se sprema. Došavši do sredine saluna, Dok je zastao pored jednog stola.

– Mi se, u stvari, još nismo upoznali, Opermane – obratio se Dok Holidej mlohavom čoveku okruženom revolverašima – ali, i ovaj trenutak je dobar, kao i svaki drugi. Ja sam šerif Holidej i hapsim vas.

Čipman se glasno zasmejao, ali je njegov smeh bio kratkog veka jer su se gosti užurbano uputili ka izlazu.

– Mortone! – doviknuo je Dok jednome od rudara koji se žurno udaljavao. Ovaj je zastao i u salunu je nastala još veća tišina.

– Molim, šerife? – zapitao je bojažljivo.

– Kad izađeš napolje, videćeš dva tela vezana za konje. Donesite ih unutra.

To su Trejs London i Mak Gro, ubice koje je Operman angažovao da pljačkaju i ubijaju kopače zlata.

Morton je zinućih usta pogledao prema Opermanovoj grupi, a onda je pohitao da poslušati šerifa.

– Smatrao sam da vam treba vratiti ono što je vaše, Opermane – rekao je Dok smeškajući se ledeno.

– Opet igrate heroja, Holideje? – glas Karla Opermana kao da je dolazio iz groba. – Došli ste u ovaj grad i ubili jednog mog čoveka, a zatim ste prikopčali šerifsku zvezdu i počeli da me optužujete! Vi ste budala, Holideje! Vi ste mrtvi i to vam je jasno! Prebrojte pištolje koji su protiv vas. Možda ste brzi na revolveru, ali ne možete nas sve pobediti! Prebrojte nas, nas je šest protiv vas jednog! To je previše, čak i za jednog Doka Holideja.

– A šta je s Emerijem? – progundao je Stivenson, ne toliko samouveren kao njegov gazda.

– Emerijem! Sigurno će pokušati na zadnja vrata, ali na njih motri Slejd.

– Kao što sam rekao – ponovio je Dok hladno – vi ste uhapšeni. Dignite ruke uvis! Svi!

– On je lud! – povikao je Demeren.

Na galeriji se pokrenula nečija senka. Tamo je kao orlušina, sa po jednim revolverom u svakoj ruci, stajao Pit Emeri.

U tom se odjednom pokrenula još jedna osoba. Nagnuta nad stolom za poker Honi Hevn je lagano pružila svoju napudrovanu ruku prema futroli jednog posmatrača. Ruka je napipala dršku revolvera. Vlasnik revolvera shvatio je šta žena ima na umu, ali se nije usudio da to otkrije. Kraljica saluna iz-

vadila je revolver iz futrole i počela ga dizati ka šerifu, ali je tog trenutka nepodnošljivu tišinu prekinuo prasak jednog Emerijevog revolvera. Honi je vrisnula, jer je metak pogodio u grudi, i pala preko stola za kocku. U odgovor na komandu Karla Opermana, revolveraši su iskoristili taj trenutak zabune i potežući oružje raspršali se na sve strane.

Dok Holidej više nije imao izbora. Njegov revolver je grmnuo i on je video da Djuk Poter pada glavačke prema šanku. Samrtničkom rukom grčevito je dohvatio jednu bocu i oborio je na pod, a zatim se i sam skljkao na tlo. U međuvremenu, Pitovi revolveri su plamteli. Pokazujući svu svoju nekadašnju veštinu, revolveraš je jednim hicem razneo polovinu Redovog lica, a drugim i trećim hicem pogodio je Čipmana u grudi.

Revolveraši su jurnuli u uglove tražeći zaklone. Ostatak gostiju „Srećne Ledi“ ležao je po podu ili se grčio iza oborenih stolova. Jedan čovek preskočio je šank i ostao tamo da leži, drhteći kao prut dok su kuršumi zviždali iznad njegove glave. Operman je uspeo da se dočepa zaklona iza oborenog stola za faro i sada je pucao iz svog „kolta“. Holidej je čuo kada mu je jedan metak svirnio pored uha i zario se u leptir vrata. Stivenson je čučao pored ugla šanka i kada se Dok bacio na pod, doviknuo je Kidu Demerenu da ga ubije. Kid je jurnuo napred i Dok je nanišanio. Pištolj je planuo i iz Kidovog grla začulo se muklo stenjanje jer ga je tane pogodilo u prsa. Kid je pao licem ka zemlji.

Sa galerije, Emeri je nanišanio na

Stivensona, ali je, zaklonjen iza oborenog stola za faro, Operman pružio pištolj i hitro opalio metak u njega. Tane je poletelo uvis i začuo se uvis i začuo se tup udar. Pogledavši gore, Dok je video da je Pit Emeri pogođen.

Karl Operman je svirepo ispalio još jedan hitac.

Pogođen u vrat, Emeri je ispustio oba pištolja. Zatim je i on pao, prvo na ogradu galerije, a zatim se konačno skotrljao preko nje. Njegovo telo se kao mli-tav džak srušilo na pod saluna i Stiven-son je pobeđnički kliknuo.

– Ubij ga! – doviknuo mu je Operman.

Pucajući iz pištolja, Stivenson je jurnuo napred i zabavljalice su završile. Odjednom, obarač Dokovog pištolja je prazno škljocnuo.

– Revolver mu je prazan! – doviknuo je Karl Operman čuvši prazno škljocanje. – Ubij ga!

Stivenson je pošao prema Doku, a iz očiju mu je vrebala smrt. Dok se mašio metaka u pojasu, grozničavo puneći pištolj. U tom trenutku, iza njega je grmnula eksplozija i tane je zviznulo pored Dokove glave da bi napravilo ogromnu rupu tačno između Stivensonovih očiju. Bandit je za trenutak slepo zurio pred sebe, a zatim se bez reči srušio pred Dokove noge.

Jecajući, sa puškom koja se još dimila, na vratima je stajala Leni.

Dok je zgrabio Stivensonov pištolj. Doviknuo je Leni da legne na pod i devojka je odmah poslušala, a Holidej se oprezno digao na jedan lakat. Operman je čučao sakriven iza debelog stola za kocku.

Dok je ustao. Zategao je obarač uze-

tog revolvera, očekujući da će nekako izmamiti nekadašnjeg gospodara grada da izađe iza stola.

– Opermane! Igra je završena! – Dok je lagano prilazio vođi bande, gurajući u stranu nogama komade razbijenih boca i čaša. – Ili izbaci pištolj i predaj se sa rukama dignutim uvis, ili izađi da se obračunamo.

– Da se predam? – ponovio je Operman kao eho. – Pa da ti omogućim prvo vešanje, Holideje?

– Meni lično je svejedno na koji način ćeš završiti život, Opermane! Čovek koji je u stanju da ubija kopače zlata zbog njihovog mukom stečenog bogatstva, zaslužuje da završi na vešalima. A sem toga, ja sam za to lično zainteresovan.

– Lično zainteresovan? – podsmehnuo se Operman. – A zašto to?

– Moj prijatelj je jedna od tvojih žrtava, Opermane. Ako ne znaš ko je to, onda ću te podsetiti na njegovo ime. To je izvesni Adams, kopač zlata sa Snejk Krika.

– Do đavola! – povikao je Karl Operman. – Adams... Snejk Krik... sad mi je sve jasno! Sad znam zašto si se prihvatio da budeš šerif u ovom gradu!

– Pa, eto, znaš. Da bih našao ljude koji su ubili mog prijatelja, a sada i zbog toga da uhapsim i izvedem na sud hulju koja je iza svega toga stajala!

Karl Operman se cinično osmehnuo. – Šteta za tvog prijatelja – rekao je sa ciljem da izazove Doka. – Zaista šteta, ali, to je sudbina svih glupaka!

Holideju je prekipelo. Jurnuo je napred i nogom odgurnuo kockarski sto. Operman se bacio u stranu i istovremeno sa bliskog rastojanja opalio na

Doka. Dok je osetio udar u rame i oštar, vreo bol ga je prostrelao kroz celu levu stranu tela. Mahinalno je ispalio dva metka i kao omađijan nastavio da pristiška okidač praznog „kolta“. Operman je ležao oslonjen na lakat, obavijen oblakom barutnog dima kao avet u maglovitoj noći, a tamo gde su mu bile oči zjapila su dva široka otvora od metka. Sekund kasnije Operman je klonuo i njegovo teško telo pručilo se po strugotinom posutom podu. Nesvestan prisustva građana koji su se počeli okupljati oko njega, Dok se probio kroz gomilu, do mesta gde je ležao Pit Emeri.

Kleknuo je pored revolveraša i okrenuo ga na leđa. Ovaj je još bio živ.

– Dok! – pokušao je da izgovori Emeri, ali se zakašljao i tanak mlaz krvi potekao mu je na usta.

– Pozvaću doktora – rekao je Dok i rukom mahnio jednom građaninu da pohita.

– Ne – odmahnuo je Emeri glavom. – Sa mnom je svršeno!

– Pite – rekao je Dok ozbiljnog lica – hvala ti na svemu što si učinio!

– Sada im možeš reći, Dok. Reci im ko sam... kako se zovem. I reci im šta sam bio.

– Reći ću im, Pite.

– Čovek ne može dovek da se skriva.

– Pre ili posle sve se otkrije i sve se sazna!

Emeri se grčevito zakašljao i klonuo, a Dok Holidej je znao da je njegov prijatelj mrtav.

Holidej se uspravio. Zagledan u lice jednog nesrećnog čoveka video je u njegovoj sudbini i deo svoje moguće sudbine. Možda će u nekoj bliskoj buduć-

nosti i on ležati tako mrtav na podu posutom strugotinom, sam, bez prijatelja koji bi ga ožalili. U ovom gradu on više nije imao šta da radi, niti šta da traži. Pravda je bila zadovoljena, a krivci kažnjeni. Istina, više bi mu odgovaralo da je Operman izveden na sud i kažnjen, ali i ovako, doživeo je ono što je zaslužio. Digao je pogled i osmotrio lica oko sebe. Neki su ga gledali zbunjeno, neki sa nerazumevanjem, a neki kao stranca. Ni na čijem licu nije video izraz prijateljstva ili izraz zahvalnosti. Čudno, i pored svega što je ljudima činio, za Doka Holideja niko nije gajio ni razumevanje ni prijateljstvo. Bol u ramenu ga je počeo mučiti i on se probio kroz gomilu i izašao na ulicu. Ugledao je Lejna Valasa spremnog da pojaše konja. Mali službenik ureda za registraciju nalazišta zastao je kao ukopan kada ga je gradski čuvar reda energično oslovio.

– Uhapšen si, Valase... i mislim da znaš i zašto!

Valas je digao ruke uvis. Lice mu je bilo bledo, skoro sivo od straha.

– Dok!

Leni je trčala niz ulicu prema njima.

– Dok... treba da znaš nešto o tom čoveku pre nego što ga uhapsiš!

– Znam samo da je prodavao obaveštenja Opermanovoj bandi.

– Možda, ali maločas je Pita imao na nišanu – izgovorila je devojkica bez daha.

– Bila sam tu i sve sam videla. Mogao je ubiti Pita, kada se ovaj šunjao da bi ušao kroz sporedna vrata na stepenice, ali u poslednjem trenutku spustio je revolver i predomislio se. Videla sam sve sopstvenim očima dok sam dolazila ovamo...

U tom trenutku prišla je Mersi i zaštitnički stala pored svoga supruga. Njena ruka našla je i stisnula njegovu ruku.

– Bili smo prinuđeni da Opermanu dajemo obaveštenja – rekla je obraćajući se Doku Holideju. Pri tome je hrabro isturila bradu. – Ja sam toliko kriva kao on i ako hapsite njega, uhapsite i mene.

– Valase – rekao je Dok Holidej tiho – pretpostavljam da znaš gde je zatvor. Pođi napred!

*

Visoko, žarko sunce sijalo je sa plavog neba i obasjavalo prepune Lodes-tonske ulice kojima je hitalo mnoštvo ljudi. U gradu je vladala nova atmosfera, atmosfera koja dolazi sa osećanjem slobode. Tu i tamo i sada su se u gradu događali nemili incidenti, poneka tuča, okršaj ili burnije veselje, kao tog jutra, kada su dvojica pripitih ljudi digli na glavu glavnu ulicu, ali mračni oblaci nestali su sa gradskih obzorja. Nije više bilo Opermanove vladavine koja je kao teška mora pritiskala svest ljudi. Operman je bio mrtav, a u gradu je vladao relativan red i mir. Toga dana nešto pred podne, gradski šerif Holidej, najzaslužniji za tu promenu u životu grada, vraćao se iz sudnice u svoj stan, gde su ga kao i uvek tih dana čekali njegovi omiljeni topli biskviti. Na šporetu se još pušila tek pripremljena kafa.

– Lejn Valas je dobio pet godina – rekao je Dok Leni, nameštajući se u fotelji. – Uz dobro ponašanje izdržaće tri ili tri i po. Sudija mu je uzeo u obzir da je iz straha sarađivao sa Opermanom

i da je Mersi verno ostala uz njega do kraja. On se pokazao kao slabić, ali sudija je rekao da u njemu ipak ima nečeg dobrog.

Leni ga je pogledala ispod oka. – Dok – rekla je – ljudi počinju da govorkaju. – Šta misliš time da kažeš?

– Govorkaju o nama – rekla je Leni pokušavajući da izgleda sasvim mirna.

Dok je zagrizao biskvit, ali su mu obrve ostale namrštene.

– Znaš – nastavila je podgrejavajući započetu temu, temu veoma blisku njenim mislima – priča se i govorka se... ovaj...

– Da vodimo nedozvoljenu ljubav – dovršio je Dok njenu misao i sumorno se osmehnu. – Jesam li pogodio?

– Pa... ovaj... da.

– Leni – rekao je Dok i pogledao je sa mešavinom blagosti i sete u očima – zar misliš da o tome nisam razmišljao? Još od obračuna sa Opermanom, a i pre toga, imao sam na umu tvoju budućnost. Mislim da sam ti to sada obezbedio. Lodes-ton je sada miran grad i ti ćeš moći da počneš neki posao... ne kao tvoj ujak Persi, već pravu, poštnu trgovinu stvarčicama koje su potrebne ženama. To će ti donositi dovoljno prihoda za život.

– Da – rekla je Leni i oborila pogled – ali prihod nije sve što čoveku treba za budućnost... Za srećnu budućnost potrebno je nešto više...

Dok ju je pogledao žmirnuvši krajičkom očiju. – Misliš na mene... na naš odnos? – pokušao je da razgovoru da veseo, neobavezan ton, iako je znao da je za ovu mladu ženu pitanje probuđene ljubavi bilo suviše ozbiljno da bi preko njega mogao preći kroz uzgrednu šalu. – Ti znaš da si mi draga... ali...

– Ali šta? Zar nije logično da ono što smo poslednjih dana doživeli i što... – devojka je porumenela do ušiju – ... što mi se toliko dopada dobije svoju zakonsku formu... kao kod svih drugih?

– Kod svih drugih? Ne, Leni, ja nisam isto što i drugi. Još od obračuna s Opermanom pred očima mi je Pit Emeri. Čoveku sa revolveraškom slavom ne preostaje drugo nego da živi samo sa njom. Ona je ljubomorna i ne trpi konkurenciju, makar to bila žena. Zato mislim da ćeš biti srećnija bez mene.

Tek što je to izgovorio, iz glavne ulice odjeknuo je pucanj, a zatim još nekoliko. Par upaničenih povika zaglušilo

je lomljenje nameštaja, a zatim je nastala tišina. Kratko vreme iza toga začuo se bat nečijih koraka, koraka čoveka koji je trčao u pravcu Holidejevog stana. Posle pola minuta na vratima je odjeknulo nervozno lupanje i kada je Dok otvorio vrata, konobarov pomoćnik ga je glasom bez daha obavestio o nečemu što je Dok očekivao.

– Šerife, mister Holideje, neki ludak je dole u salunu. Pitao je za vas i kaže da će pucati i lomiti po gradu sve dok ne dođete da se ogledate s njim!

Dok je pogledao Leni koja je prišla do njega i duboko uzdahnuo. Opipao je dršku revolvera i namestivši šešir dublje na čelo, pošao prema salunu.

Kraj

čitajte sledeći broj **DOKA HOLIDEJA**

BROJ 159

izlazi 20. avgusta 1984.

IZDAJE I ŠTAMPA NIŠRO FORUM OOUR MARKETPRINT, 21000 NOVI SAD V. MIŠIĆA 1.
